

ยามศึกเรารบ ยามสงบเราเตรียม

ราชอาณาจักรสยามเมื่อยามพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ถูกต้องรอนไป จำต้องตกอยู่ภายใต้บังคับบัญชาของรัฐธรรมนูญที่คณะปฏิวัติรัฐประหารได้ กำหนดขึ้น และพวกที่ก่อการลิดรอนพระบรมเดชาานุภาพก็เข้ามาแย่งอำนาจ ปกครองบ้านเมืองกัน ถึงฆ่าฟันกันตายแบบคนไทยต้องรบกันเอง ฝ่ายชนะได้ กุมอำนาจรัฐปกครองบ้านเมือง ฝ่ายพ่ายแพ้ถูกศาลสั่งประหารไปตามระเบียบ มากมาย

เมื่อตอนที่เกิด **ขบถบวรเดช** แล้วต้องทำสงครามกลางเมืองกันนั้น ผม จำได้ว่าหัวหน้าปราบขบถที่ได้รับแต่งตั้งคือ **พันเอก หลวงพิบูลสงคราม (แปลก)** ซึ่งภายหลังได้ครองยศทางทหารสูงสุดเป็น **จอมพล** และได้มีตำแหน่ง ถึงนายกรัฐมนตรี

สมัยที่ **หลวงพิบูลสงคราม** เป็นนายกรัฐมนตรีสมัยแรก ท่านวาง นโยบายปกครองประเทศไว้ดีมากในทางรัฐศาสตร์ ท่านสามารถปลุกใจคนใน ชาติให้สมัครสมานสามัคคี มีจิตใจรักชาติ รักแผ่นดิน ช่วยกันสร้างชาติให้ เจริญรุ่งเรืองโดยใช้บทพระราชนิพนธ์ของล้นเกล้าฯ ในรัชกาลที่ ๕ และ ๖ เป็น หลัก และใช้เพลงปลุกใจซึ่งประพันธ์โดย **พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ** ซึ่งมีนาม

| พลตรี หลวงพิบูลสงคราม (แปลก ชีตตะสังคะ)

เดิมว่า กิมเหลียง วัฒนปฤดา มีตำแหน่งราชการเป็นอธิบดีกรมศิลปากร
ในระหว่าง พ.ศ. ๒๔๗๗-๒๔๘๔ และเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างๆ
เกือบทุกกระทรวง

คุณหลวงวิจิตรวาทการ ท่านนี้มีความสามารถในด้านอักษรศาสตร์ โดยแต่งบทละครและเพลงปลุกใจให้คนไทยทั้งชาติมีจิตใจรักชาติบ้านเมืองอย่างที่ไม่เคยใครจะทำได้มาก่อน เว้นไว้แต่องค์ราชาพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ คุณหลวงวิจิตรวาทการมีผลงานฝากไว้แก่แผ่นดินถึง ๑๔๐ เพลง ผมขอยกตัวอย่างเพลงปลุกใจดังๆ ยอดฮิต ยอดนิยม เอามาจารึกไว้ให้บรรดารุ่นลูกหลานเหลนโหล่นได้รับรู้ ดังเพลงต่อไปนี้

เพลงรักชาติ

ความรักอันใด	แม้รักเท่าไหน	ยังไม่ยั่งยืน	
เช่นรักคู่รัก	แม้รักดังกลิ่น	ยังอาจขมขื่น	ขึ้นได้ภายหลัง
แต่ความรักชาติ	รักแสนพิศวาส	รักสุดกำลัง	
ก่อเกิดมานะ	ยอมสละชีวิตรัง	รักจนกระทั่ง	หมดเลือดเนื้อเรา
ชีวิตว่างกาย	เราไม่เสียดาย	ตายแล้วก็เผา	
ทุกสิ่งยอมมรดก	เว้นแต่ชาติของเรา	ไม่ให้ใครเขา	เหยียบย่ำทำลาย

เพลงนี้วิทยุกรมโฆษณาการ (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นกรมประชาสัมพันธ์) ออกอากาศเกือบทุกวันสลับกับเพลงปลุกใจอื่นๆ

เพลงปลุกใจยอดนิยมอีกเพลงหนึ่งของคุณหลวงวิจิตรวาทการ ได้แก่ **เพลงเลือดไทย** เป็นเพลงเอกในละครเรื่อง **มหาเทวี** ที่ออกแสดง ณ โรงละครกรมศิลปากร เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๑ ซึ่งมีเนื้อร้องดังต่อไปนี้

เลือดไทยไหลริน	ทาแผ่นดินไว้ชื่อ
ให้โลกรู้รำลือ	ว่าเลือดไทยกล้าหาญ
เลือดไทยไหลหลัง	ดุน้ำเต็มฝั่ง
ไหลดังท้องธาร	ท่วมแผ่นดินทอง
บ้านพี่เมืองน้อง	ไปทุกถิ่นฐาน
เลือดไทยเจ้าเอ๋ย	ไหลเลยมานี้
ปรองดองน้องพี่	อย่ามีริ้วราน
โลหิตสายเดียว	กลมเกลียวกันไว้
อย่าแตกแยกไป	เป็นหลายลำธาร

เพลงนี้ทั้งเนื้อและทำนองยอดเยี่ยมมาก ส่วนเพลงปลุกใจอีกเพลงหนึ่งในละครเรื่อง **มหาเทวี** ที่สุดฮิตติดอันดับใน พ.ศ. ๒๔๘๑-๒๔๘๔ ได้แก่

เพลงถิ่นไทย

ถิ่นของเราต้องถนอมลือมรั้วบ้าน

ศัตรูหาญมาสู้ต้องสู้เขา

มิให้ใครแย่งแผ่นดินถิ่นของเรา

ใครขึ้นเข้าเราสู้จนสุดแรง

มาพวกเราเตรียมพร้อมยอมสัจมิตร

ถนอมรักชาติไทยอย่าหน่ายแห่ง

จนถึงเลือดหยาดสุดท้ายจะยุทธแย้ง

ต้องแสดงใจหาญพลญาคู่ศัตรู

เมื่อสิ้นชาติสิ้นแผ่นดินก็สิ้นคิด

เรามายอมเสียชีวิตดีกว่าอยู่

ยอมสูญชาติอย่าเป็นทาสของศัตรู

มา มาสู้ ไว้ลายชาติไทยเรา

สุดยอดเพลงปลุกใจให้รักชาติรักแผ่นดินในสมัยหลวงพิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีนั้น อีกเพลงหนึ่ง ได้แก่

เพลงตื่นเถิดชาวไทย

ตื่นเถิดชาวไทย

อย่าหลับไหลลุ่มหลง

ชาติจะเรืองดำรง

ก็เพราะเราทั้งหลาย

ถ้ามีหัวหลักบัวหลง

เราก็คงมลาย

เราต้องเร่งชวนชวาย

ตื่นเถิดชาวไทย

บ้านเมือง ยามเฟื่องฟูรุ่งเรือง ก็อย่าลืมหวนชวาย

เปลอตัวศึกมา

เราจะพากันตาย

จำไว้เถิดสหาย

ตื่นเถิดชาวไทย

ชาติไทย เราไม่ยอมยอมใคร จะสู้จนชีพสลาย

หวังผดุงแหลมทอง

เราพี่น้องหญิงชาย

อย่าให้ชาติสูญหาย

ตื่นเถิดชาวไทย

เมื่อได้อ่านบทเพลงอันเป็นอมตะของคุณหลวงวิจิตรวาทการแล้ว คงจะมีชาวไทยที่ได้สติสำนึกถึงชาติบ้านเมืองบ้าง ว่าทำอย่างไรเราจะได้ทดแทนบุญคุณแผ่นดินถิ่นที่ได้อาศัยเกิดบ้าง

บทเพลงปลุกใจยอดฮิตของคุณหลวงวิจิตรวาทการที่โด่งดังมีอีกมาก ขอยกเอามานบันทึกไว้ในสารคดีเรื่องนี้ ได้แก่ เพลงรักเมืองไทย เลือดสุพรรณ แดนอีสาน ออยุธยา ศรีกลาง แหลมทอง ไทยน้อย-ไทยใหญ่ รักไทย เดินรวมไทย สร้างชาติ ต้นตระกูลไทย เพื่อนไทย มโนหม่อม อธิษฐาน ฯลฯ

เพลงอธิษฐาน มีเนื้อร้องและทำนองเยี่ยมมาก จึงจำเป็นจะต้องนำมาจารึกไว้ให้พี่น้องลูกหลานได้จดจำรำลึกสำนึกในจิตใจ มีความดังต่อไปนี้

อธิษฐานเอย สองมือจับพาน ประดับพวงพุทธรักษา

ขอกุศลผลบุญ จงมีแต่ผู้ทำคุณ ประโยชน์ไว้ในชาติ

อย่ามีใครคิดร้าย มุ่งทำลายชาติไทย

ขอให้ทุกคนสนใจ ห่วงใยประเทศชาติ

ให้ไทยเรานี้มีความสามารถ ช่วยตัวช่วยชาติ

ทำให้ไทยเป็นเมืองทอง

อธิษฐานเอย สองมือจับพาน ประดับพวงผกากรอง

ขอไทยรักไทย ร่วมเป็นมิตรมันใจ ถือไทยเป็นพี่น้อง

อย่ามีการยุแหยก อย่าทำให้แตกร้างฉาน

ขอให้ช่วยกันสมาน เพื่อไทยทั้งผอง

ให้สามัคคีเหมือนพี่เหมือนน้อง

กลมเกลียวเกี่ยวข้อ รักกันทั่วทุกคนฯ

ขอย้อนกลับเข้ามา **เล่าความหลัง** ก่อนที่ไทยเราจะเข้าสู่สงคราม ในยุคนั้นสงครามโลกเริ่มก่อตัวขึ้นทางทวีปยุโรปแล้ว **ฮิตเลอร์** จอมเผด็จการนาซี ผู้นำชาติเยอรมนี ได้สั่งให้กำลังพลนับแสนบุกเข้าโจมตี **โปแลนด์ (Poland)** แบบสายฟ้าแลบ ตอนรุ่งอรุณของวันที่ ๑ กันยายน ค.ศ. ๑๙๓๙ (พ.ศ. ๒๔๘๒) โดยมีได้มีการประกาศสงคราม ใช้กำลังทหารราบและยานเกราะจำนวนถึง ๕๖

| ฮอดอล์ฟ ฮิตเลอร์ ผู้นำกองทัพนาซีแห่งเยอรมนีในพิธีสวนสนามก่อนเข้าสู่สมรภูมิ

กองพลใหญ่บุกเข้าไปอย่างรวดเร็ว โดยมีกำลังสนับสนุนทางอากาศทั้งเครื่องบินทิ้งระเบิด เครื่องบินขับไล่ไม่น้อยกว่า ๑,๕๐๐ ลำ ทำเอาโปแลนด์วอดวายในทันที

รัฐบาลอังกฤษได้ยื่นคำขาดให้ฮิตเลอร์ยอมนาซีที่กระหายสงครามถอนทหารออกจากโปแลนด์ทันที แต่ไม่มีผลอันใด ฮิตเลอร์ไม่สนใจในคำขาดของอังกฤษที่สั่งให้เยอรมนีถอนทหารออกจากโปแลนด์ภายในเวลา ๑๑ นาฬิกาของวันอาทิตย์ที่ ๓ กันยายน ค.ศ. ๑๙๓๙ (พ.ศ. ๒๔๘๒)

อังกฤษและฝรั่งเศสจึงประกาศสงครามกับเยอรมนี เมื่อเวลา ๑๑.๑๕ น. เพื่อใช้กำลังบังคับ

วินสตัน เชอร์ชิลล์ (WINSTON CHURCHILL) ได้รับแต่งตั้งให้ดำรง

เซอร์ วินสตัน เชอร์ชิลล์ นายกรัฐมนตรีอังกฤษที่ดำรงตำแหน่งในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒

ตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทหารเรือ พร้อมทำศึกยิ่งใหญ่แห่งศตวรรษ จากนั้นอังกฤษก็ส่งกองทัพนับแสนยกพลขึ้นบกที่แผ่นดินฝรั่งเศส พร้อมยานเกราะนับพัน เพื่อเข้าสมทบกองทัพฝรั่งเศส เรือดำน้ำเยอรมันที่เรียกว่า เรืออู (U-boat) ก็ล่าแดงเดชจมเรือรบฝรั่งเศสและอังกฤษได้หลายลำ ณ บริเวณช่องแคบอังกฤษ รวมทั้งเรือบรรทุกเครื่องบินขนาดใหญ่ของอังกฤษด้วย ผมจำได้ว่าเรือลำนี้ชื่อ **คะเรจัส (HMS.COURAGEOUS)** แปลว่า **กล้าหาญชาญชัย** แต่กลับจมลงอย่างรวดเร็ว พร้อมกับชีวิตของทหารและ

| กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ถูกโจมตีทางอากาศอย่างหนัก

นักบินประจำเรือถึง ๕๑๕ ชีวิต แล้วในเรือรบอื่นๆ อีกหลายลำจมนับจำนวนแทบไม่ไหว น่าสลดใจยิ่งนัก

จากวันที่อังกฤษ ฝรั่งเศส เปิดศึกกับเยอรมนีอย่างเต็มรูปแบบแล้ว สงครามก็ดำเนินไปอย่างดุเดือดต่อเนื่อง ส่วนใหญ่เยอรมนีเป็นฝ่ายมีชัยชนะ จนกระทั่งสามารถยึดครองประเทศฝรั่งเศสได้เรียบร้อย รวมทั้งประเทศอื่นๆ ในยุโรปด้วย อังกฤษเองก็อย่าแยม **ลอนดอน** และเมืองใหญ่อื่นๆ ทั่วเกาะอังกฤษ ถูกฝูงบินเยอรมนีโจมตีทิ้งระเบิดอย่างย่อยยับ หากไม่มีช่องแคบอังกฤษขวางกั้นไว้ เยอรมนีก็ยกพลเข้ายึดครองได้ทั้งเกาะแล้ว

ชาวลอนดอนต้องล้มตายนับแสน บาดเจ็บทุพพลภาพนับล้าน เพราะการเข้าโจมตีทิ้งระเบิดของเครื่องบินนาซีเยอรมันตลอดวันตลอดคืน ชาวลอนดอนบางส่วนต้องหนีเข้าไปอาศัยหลบซ่อนในอุโมงค์รถไฟใต้ดิน แบบต้องเลิ

ทำงานหาเลี้ยงชีพกันไปเลย โผล่ขึ้นไปบนพื้นดินแทบทุกตารางกิโลเมตร ก็พบแต่ภาพเปลวไฟกำลังเผาผลาญอาคารบ้านเรือนไปทั่วกรุงลอนดอน ผุ่บดินทิ้งระเบิดเยอรมันพากันมาถล่มกรุงลอนดอนแบบบูรพรม โดยไม่ต้องเลือกจุดยุทธศาสตร์ใดๆ เลย

ชาวไทยพร้อมใจให้ทำสงครามชิงแดน

หลวงพิบูลสงคราม ได้อาศัยนาที่ทอง จังหวัดฝรั่งเศสกำลังพ่ายแพ้หมดประตู คิดกอบกู้ทวงดินแดนคืนจากฝรั่งเศสที่ใช้อำนาจบาตรใหญ่เอาดินแดนซึ่งเดิมเป็นของราชอาณาจักรสยามไปมากมาในสมัย ร.ศ. ๑๑๒ คือดินแดนที่เป็นแผ่นดิน **ลาว** ทั้งหมด รวมทั้งแผ่นดิน **เขมร** หรือ **กัมพูชา** ในปัจจุบัน

เมื่อ **หลวงพิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี** เริ่มวางแผนประชาสัมพันธ์ปรากฏว่าชาวไทยทั้งชาติสนับสนุนเต็มที่ มีการเดินขบวนเพื่อสนับสนุนการเรียกร้องดินแดนคืนจากฝรั่งเศสมากมายทุกวัน ประชาชนคนไทยร่วมใจรักร่วมใจกันเป็นเอกฉันท์ทุกคืนทุกวันร้องเพลงปลุกใจให้รักชาติ ดังกระหึ่มไปทั่วแผ่นดิน

นักเรียนทุกโรงเรียน นักศึกษาทุกมหาวิทยาลัย ซึ่งในยุคนั้นมีเพียง **จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย** และ **มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง** เท่านั้น ต่างพากันสวมเครื่องแบบยุวชนทหาร ยุวhari เดินขบวนใหญ่ถือป้ายเรียกร้องดินแดนคืน และกล่าวโจมตีฝรั่งเศสกันอย่างรุนแรง เท่าที่ผมจำได้ล้วนมีข้อความว่า

“คืนมาเสียดีๆ ลูกหลาน ม. ปาวี”

“ม. ปาวี ตัวกาลิ ร.ศ. ๑๑๒”

“ขอคืนดีๆ ไม่ชอบ ก็ต้องปลอบด้วยปืน”

“เราพร้อมยอมตาย เพื่อให้ได้ดินแดนคืน”

“เลือดไทยไหลริน ทาแผ่นดินไว้ชื่อ”

“เราต้องรบถ้าไม่คืน”

“สองปากแม่โขงเป็นของเรา”

พลตรี หลวงพิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี กล่าวให้โอวาทแก่ผู้ที่มา
ชุมนุมเรียกร้องการคืนดินแดน ณ กระทรวงกลาโหม

ถนนราชดำเนินตลอดสาย ตั้งแต่ลานพระบรมรูปทรงม้ามุ่งหน้าไปสู่
กระทรวงกลาโหม หน้าวัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว) เพื่อไปถวาย
สัตย์ปฏิญาณสาบานว่าจะยอมตายเพื่อจะชิงดินแดนคืนจากฝรั่งเศส สาบานกับ
พระแก้วมรกตแล้วก็รับฟังโอวาทจากหลวงพิบูลสงครามตามธรรมเนียม คณะ
วิทยุกรมโฆษณาการก็ออกอากาศเพลงปลุกใจ มีเพลงใหม่ๆ เกิดขึ้นต้อนรับ
บรรยากาศ

อีกหลายเพลง เช่น **เพลงเดิน** ซึ่งมีเนื้อร้องและทำนองเหมาะสำหรับเดิน
ขบวนเรียกร้องดินแดนคืนพหุติ ผมยังคงจดจำเนื้อร้องได้แม่นยำ ดังต่อไปนี้

เดิน เดิน เดิน	อย่ายอมแพ้ใคร	ชาติไทยต้องเดิน
เดิน เดิน เดิน	ถ้าหวังก้าวหน้า	เราต้องพากันเดิน
เดิน เดิน เดิน	อย่าท้อทางไกล	ขอให้ไทยเจริญ
มาเพื่อนไทย	มาร่วมน้ำใจ	สมานฉันท์
ไปตายดาบหน้า	เพื่อนไทยจงมา	ให้พร้อมเพรียงกัน
พบหนามเราจะฝ่า	พบป่าเราจะฟัน	พบแม่น้ำขวางกั้น
เราจะว่ายข้ามไป		
ไชโย ไชยะ	ให้ไทยชนะ	ตลอดตลอดภัย ไชโย ไชโย
ใครขวางทางเดิน	เราจักต้องเชิญเขาหลีกทางไป	
พบเสือเราจะสู้	พบคัตรูเราจะฆ่า	พบอะไรขวางหน้า
เราจะฝ่าฟันไป		
เดิน เดิน เดิน...		

ในขณะที่คนไทยทั่วประเทศพากันสนับสนุนนโยบายเรียกร้องดินแดน
คืนของ **หลวงพิบูลสงคราม** รัฐบาลก็ได้ดำเนินการตามวิถีทางการทูต โดยขอ
ดินแดนลาวและเขมร (กัมพูชา) ทั้งหมดคืนมาสู่ราชอาณาจักรสยาม

ผมขอย้อนเล่าความเป็นมาก่อนที่ไทยเราจะเปิดศึกสงครามแย่ง
ดินแดนของเราคืนมา

ตามความเป็นจริงนั้น ฝรั่งเศสมีความหวาดระแวงไทยอยู่ว่าจะต้องทำ
สงครามชิงแดนกับฝรั่งเศสแน่ ตั้งแต่ไทยได้จัดตั้งกรมยุวชนทหาร ให้เด็กเรียน
ชั้นมัธยมทุกคนต้องเป็นยุวชนทหาร นักเรียนหญิงต้องเป็นยุวนารี ไปจนถึงชั้น
มหาวิทยาลัย ฝึกวิชาทหารให้พร้อมออกรบได้ทันที แบบเดียวกับเยอรมนีก่อน
ที่จะเปิดฉากสงครามโลกครั้งที่ ๒ นุกโปแลนด์

ฝรั่งเศสเกรงว่าชาติบ้านเมืองของตัวเองคงจะต้องรบกับเยอรมนีอย่าง
หนักไม่แพ้กัน ก็เป็นห่วงอาณานิคมทางเอเชียจึงรีบเสนอให้ไทยทำสัญญาไม่รุกราน
กับฝรั่งเศส เพื่อกันท่าเอาไว้ก่อน เพราะรู้ว่าไทยเตรียมรบเพื่อเอาดินแดนคืน

แน่ ไทยก็รู้ดีในท่าทีของฝรั่งเศส จึงตอบกลับไปว่ายินดีจะร่วมปรึกษาหารือด้วย แต่ไม่รับรองว่าจะทำสัญญาด้วยหรือไม่ หากมีจิตใจรักสันติภาพ รักความสงบสุข ก็ต้องเจรจาเรื่องปรับปรุงเขตแดนกันก่อน เขตแดนที่กล่าวถึงนี้ก็คือ **ต้องถือเอาแม่น้ำโขงเป็นเส้นแบ่งเขตแดน** ระหว่างไทยกับประเทศอาณานิคมของฝรั่งเศสตามหลักสากลที่ประเทศอื่นทั่วโลกเขาทำกัน เพราะในขณะนั้นฝรั่งเศสถืออำนาจยึดเอาลำน้ำโขงตลอดสายรวมทั้งเกาะแก่งกลางลำน้ำโขง หาดทรายทั้งสองฝั่งโขงก็เป็นของฝรั่งเศสทั้งหมด ชาวไทยไม่มีสิทธิ์เดินเรือในลำน้ำโขง แม้แต่ก้าวเท้าลงไปเหยียบพื้นทรายในแม่น้ำโขง ก็ถือว่าล่วงล้ำดินแดนแล้ว จะมีประเทศไหนในโลกที่ยอมทำสัญญาทาสแบบนี้ นอกจากประเทศสยามประเทศเดียว ไม่ยอมตามใจก็ได้ เพราะปากกระบอกปืนใหญ่ในเรือรบฝรั่งเศสที่เข้ามาจอดอยู่ในลำน้ำเจ้าพระยาหน้าสถานทูตฝรั่งเศสนั้นหันตรงไปสู่พระบรมมหาราชวัง พร้อมที่จะสั่งยิงให้แหลกพินาศทันที

แต่ในขณะนั้นพุทธศักราช ๒๔๘๓ หากฝรั่งเศสต้องการทำสัญญาไม่รุกรานต่อกัน ก็ต้องมาเจรจาตกลงเรื่องเขตแดนปัจจุบันกันก่อน เงื่อนไขของฝ่ายไทยก็คือ ให้ถือเอาลำแม่น้ำโขงทั้งสายเป็นเส้นกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับอาณานิคมของฝรั่งเศส ตั้งแต่ด้านเหนือสุดแถบดินแดนล้านช้าง หลวงพระบาง ลงมาจนถึงสิ้นสุดแดนเขมร หรือกัมพูชา ดินแดนฝั่งขวาของแม่น้ำโขงทั้งหมดที่ตรงข้ามหลวงพระบางและปากเซ ต้องเป็นดินแดนของไทย เราขอเพียงเท่านั้น มิได้ลูกกลมถือเอาดินแดนลาวและเขมรทั้งประเทศเลย หากทางฝรั่งเศสตกลงตามเงื่อนไข ประเทศไทยยินดีเซ็นสัญญาไม่รุกรานต่อกันในทันที

ยังมีอีกข้อที่สำคัญมาก ไทยขอเงื่อนไขว่า ถ้าดินแดนลาวและเขมรจะต้องหลุดลอยไปจากเงื้อมมือฝรั่งเศส ขอให้ฝรั่งเศสมอบดินแดนนั้นให้แก่ประเทศไทยเจ้าของเดิม ทั้งนี้เพราะเห็นญี่ปุ่นส่งกองทัพเรือเข้ามาจอดตรงอยู่แถวทะเลจีนใต้ใกล้อ่าวไทยนับร้อยลำ ส่งทหารนาวิกโยธินขึ้นพักผ่อนที่ไซ่ง่อนมากมายนับหมื่นๆ กองทัพบกและกองทัพเรือฝรั่งเศสมีอยู่หยิบมือเดียว ไม่กล้าหือ เพราะเกรงใจเรือบรรทุกเครื่องบินมาก เนื่องจากมาลอยลำแถวปาก

แม่น้ำโขงหลายลำและเรือรบอื่นอีกนับร้อย

ประมาณสองสัปดาห์ต่อมา ฝรั่งเศสตอบปฏิเสธกลับมาทุกข้อ ไม่ยอมรับข้อเสนอใดๆ ทั้งสิ้น ทั้งยังแสดงความยโสโอหัง ประกาศพร้อมรบทันทีหากประเทศไทยบังอาจล่วงล้ำอธิปไตยในอาณานิคมของฝรั่งเศส

ในเรื่องนี้เข้าใจว่าฝรั่งเศสคงหวังจะได้ญี่ปุ่นเป็นลูกพี่ป้องกันมิให้ไทยเปิดศึก

เมื่อทำทนายให้เปิดฉากสงครามชิงแดนแล้ว ในกลางเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๓ ฝรั่งเศสก็ส่งกองทหารนับพันเข้าประชิดชายแดนไทย มีพร้อมรถถังปืนใหญ่ ปืนกล ขั้วยังส่งเครื่องบินขึ้นลาดตระเวนรุกล้ำน่านฟ้าเข้ามาทำทนาย กองทัพอากาศไทยก็ส่งเครื่องบินขับไล่ขึ้นไปหมายเพด็จศึกกลางหาว แต่กลายเป็นเครื่องบินฝรั่งเศสที่บินหนีกลับไป จากนั้นกองทัพอากาศไทยก็ส่งเครื่องบินขับไล่ลาดตระเวนไปตามลำแม่น้ำโขง ฝรั่งเศสก็ส่งเครื่องบินขับไล่เข้าช่วยกันแบบนี้หลายสิบครั้ง

นอกจากชาติฝรั่งเศสจะยั่วยุทางอากาศแล้ว ยังส่งเรือรบขนาดเล็กมาลอยลำในแม่น้ำโขงและลอบยิงชายฝั่งแถวเมืองหนองคาย แถวพื้นที่เขตอำเภอกำแพงและศรีเชียงใหม่ แต่ในที่สุดก็ถูกทางฝ่ายไทยระดมยิงด้วยปืนต่อสู้อากาศยานที่ใช้กระสุนเจาะเกราะและปืนกลหนักมากมาย จนเรือรบฝรั่งเศสไปไม่รอดเกยตื้นอยู่แถวท่าเตื่อ ฝั่งตรงข้ามหนองคาย

ในการต่อสู้ป้องกันเมืองหนองคายให้พ้นจากการโจมตีของเรือรบฝรั่งเศสครั้งนี้ ประวัติศาสตร์ชาติไทยได้จารึกนามของผู้บังคับกองทหารกล้า นายหนึ่งไว้ คือ

ร้อยเอก ประภาส จารุเสถียร ผู้บังคับกองปืนกลหนัก

ผู้กองประภาสคนนี้มีवासนาบารมีก้าวหน้ามากถึงขนาดได้ยศเป็น **จอมพล** เป็นผู้บัญชาการทหารบก เป็นรองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และอีกหลายตำแหน่ง

หลังเหตุการณ์รุกรานทางลำน้ำโขง ต่อมาอีกไม่กี่วัน ฝรั่งเศสก็ส่งเครื่องบินมุ่งมาโจมตีเมืองนครพนมซึ่งอยู่ตรงข้ามกันกับเมืองท่าแขก เครื่องบิน

จอมพล ประภาส จารุเสถียร

ฝรั่งเศสบินเข้ามาทิ้งระเบิดจังหวัดนครพนม จำนวน ๖ ลำด้วยกัน

ทางฝ่ายเราบินขึ้นไปสกัดกันเพียง ๓ ลำ แต่ก็ทำอะไรกันไม่ได้ ฝ่ายฝรั่งเศสทิ้งระเบิดปะปะไม่ถูกจุดยุทธศาสตร์อะไร แต่ถูกคนไทยบาดเจ็บไม่ถึงตาย

ในการรบทางอากาศครั้งนี้ ชาวไทยได้รู้จักชื่อ **เรืออากาศตรี ศานิต นวลมณี** วีรบุรุษกองทัพอากาศไทยรูปหล่อบนหน้าปกหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ ชื่อเสียงของเรืออากาศตรี ศานิต นวลมณี เทียบเท่ากับนายทหารชั้นแม่ทัพอย่าง หลวงพรหมโยธี หลวงเกรียงศักดิ์พิชิต ที่เดียว

| นาวาอากาศตรี ศานิต นวลมณี

เมื่อฝรั่งเศสส่งเครื่องบินมาทิ้งระเบิดจังหวัดนครพนม ไทยจึงส่งเครื่องบินไปถล่มจุดยุทธศาสตร์ของฝรั่งเศสบ้าง ถล่มทั้งเวียงจันทร์ สุวรรณเขต ท่าแขก เสียมราฐ สนามบินนครวัด ลำโพง ไพลิน สตรึงเตรง เมื่อเครื่องบินฝรั่งเศสบินขึ้นมาราวี ก็ได้มียุทธเวทีก่อนอย่างดุเดือด แต่ฝรั่งเศสมักจะเป็นฝ่ายบินหนี ทั้งที่เครื่องบินมีสมรรถนะทันสมัยมากกว่า แต่ฝ่ายไทยก็สามารถยิงถูกเข้าตีกตกได้ ผลของการรบทำให้ผู้บัญชาการทหารอากาศสั่งเลื่อนยศแก่วีรบุรุษเสืออากาศขึ้นเป็นเรืออากาศโท ศานิต นวลมณี ภายหลังจากได้เลื่อนยศครั้งแรกแล้ว เขาก็ได้ประกอบวีรกรรมเด่นดังอีกหลายครั้งด้วยความ

กล้าหาญยิ่ง ภายใน พ.ศ. ๒๔๘๓ เพียงปีเดียวได้รับการเลื่อนยศถึง ๓ ครั้ง จนกระทั่งเป็น **นาวาอากาศตรี** ได้รับพระราชทานเหรียญกล้าหาญ แถบแดงขาว ที่ด้านหลังของเหรียญจารึกว่า **“เรากล้ารบ เพื่อเกียรติศักดิ์ไทย”**

วีรกรรมครั้งสุดท้ายของวีรบุรุษไทยผู้นี้ เมื่อเขาได้ไปโจมตีกรุงเวียงจันทน์ ร่วมกับฝูงบินทิ้งระเบิด นาวาอากาศตรีศานิต ได้ขับเครื่องบินจึกหัวลงยิงกราดเข้าศึกในระยะต่ำมาก จนกระทั่งถูกปืนกลเข้าศึกยิงเอาถึงไฟไหม้ พลปืนหลังเสียชีวิต ศานิตถูกกระสุนบาดเจ็บสาหัส ถูกล่ำเลียงเข้ากรุงเทพฯ เพื่อรักษาตัว แต่ทนพิษบาดแผลไม่ไหว **นาวาอากาศตรี ศานิต นวลมณี** จึงต้องพลีชีพเพื่อชาติไป ด้วยอายุเพียง ๒๓ ปีเท่านั้น ชีวิตของทหารอากาศไทยในฐานะนักบิน ต่างต้องทำใจว่า

วันนี้อยู่ ดูโลกให้โสภณ
พรุ่งนี้ชีวิตสิ้น ไม่รู้วันตาย

หลังจากการสูญเสียเสื่ออากาศไทยไปแล้ว กองทัพอากาศไทยก็จัดการส่งเครื่องบินทิ้งระเบิด เครื่องบินขับไล่ฝูงใหญ่เข้าไปโจมตีทิ้งระเบิดสนามบินนครวัด เผาผลาญเครื่องบินในสนามและโรงเก็บแบบเรียบๆ ลานบินถูกเครื่องบินมาร์ติน บอมเบอร์ ทั้งฝูงทิ้งระเบิดเข้าใส่จนใช้การไม่ได้ คลังแสงอาวุธก็แตกและไฟไหม้ซ้ำ เมืองศรีโสภณก็บ่นี่เพราะฝีมือนักบินไทย ทำให้ฝรั่งเศสต้องหลังหน้าตา หมดหนทางที่จะต่อต้านการบอมบ์แบบวินาศสันตะโรของกองทัพอากาศไทย ซึ่งมีผู้บังคับฝูงบินเป็นท่านขุน ขณะนั้นท่านมียศและบรรดาศักดิ์ว่า **นาวาอากาศโท ขุนรณนภากาศฤทธาคนี** แต่เสื่ออากาศไทยผู้นี้ โชคดีที่มีชีวิตอยู่ยาวนาน รับราชการจนกระทั่งได้ยศเป็นถึง **จอมพลอากาศ** ได้ครองตำแหน่งสูงสุดคือ **ผู้บัญชาการทหารอากาศ** แต่บั้นปลายชีวิตทำเสียประวัติไปบ้าง ในเรื่องที่เป็นผู้นำฝูงบินเข้าทิ้งระเบิดใส่ **เรือหลวงศรีอยุธยา** เรือปืนขนาดหนักจนไฟไหม้และจมลงสู่น้ำแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณปากคลองบางหลวง ทั้งที่รู้ว่าฝ่ายทหารเรือที่ก่อขบถแมนฮัตตันนำตัว **จอมพล ป.พิบูลสงคราม** เขาไปกักขังไว้ในเรือรบลำนี้ ก็ยังทิ้งระเบิดลงไปทำลายเขี้ยวเล็บของกองทัพเรือบ่นี่

ไทยเตรียมกำลังทหารทั้งสามเหล่าทัพให้พร้อมรบแล้ว เพราะตระหนักดีว่าถึงอย่างไรฝรั่งเศสก็ไม่ยอมคืนให้ด้วยไมตรี แม้ว่าขณะนั้นประเทศฝรั่งเศสจะถูกเข้ายึดครองโดยกองทัพนาซีเยอรมันแล้วก็ตาม

แทนคำตอบว่า Yes หรือ No ฝรั่งเศสได้ส่งเครื่องบินรुकล้าราชา-อากาศเขตสยามทางด้านจังหวัดหนองคายเป็นครั้งแรก เมื่อเวลาบ่าย ๓ โมง ของวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๘๓ บินยั่วยุห้วงจะให้เกิดสงครามทางอากาศ เมื่อเครื่องบินขับไล่ฝ่ายเราเข้าโจมตี ก็รีบบินหนีข้ามแม่น้ำโขงไป ในระยะต่อมา เครื่องบินฝรั่งเศสก็ยิงบินละเมียดธิปไตยเข้ามาอีกหลายครั้ง ทั้งทางด้านหนองคายและนครพนม บางครั้งก็มาทิ้งลูกระเบิดใส่แบบไร้จุดหมาย แล้วในที่สุดเมื่อถูกยั่วยุจนทนไม่ไหว กองทัพอไทยก็ได้เวลาเคลื่อนพลบุกเข้าโจมตี โดยมี **พันเอก หลวงพรหมโยธี** เป็นแม่ทัพบุกเข้าไปถล่มทางด้านเขมร ตั้งแต่ **ปอยเปต ศรีโสภณ เสียมราชู พระตะบอง** ฯลฯ ยึดมาได้หมด ภายในเวลาอันรวดเร็ว

ส่วนอีกกองทัพหนึ่งภายใต้การนำทัพของ **พันเอก หลวงเกรียงศักดิ์พิชิต** ก็สามารถเข้าโจมตีทางด้านปากเซ ยึดได้เมืองนครจำปาศักดิ์ ซึ่งเป็นเมืองเอกทางใต้ของราชอาณาจักรลาวได้อย่างสบายใจ จับเชลยศึกฝรั่งเศสและทหารโมริอกโก พร้อมยึดธงชัยเฉลิมพลมาด้วย ผมจำได้ว่าแม่แต่รถถังของฝรั่งเศสก็ถูกยึดเอามาตั้งโชว์ในงานรัฐธรรมนุญ พ.ศ. ๒๔๘๓

ในการทำสงครามชิงแดนกับฝรั่งเศส ซึ่งใช้อำนาจปืนใหญ่ของเรือรบล่าอาณานิคม แล้วแย่งดินแดนในราชอาณาจักรของเราไปเกือบครึ่งหนึ่งนั้น เท่าที่ผมได้อ่านบันทึกต่างๆ ของทางราชการทหารและของนักประวัติศาสตร์ แล้วพอจดจำชื่อเสียงของบรรดานายทหารใหญ่ระดับแม่ทัพ ชุนพล ได้หลายท่าน อาทิ

หลวงหาญสงคราม

หลวงพรหมโยธี

หลวงเกรียงศักดิ์พิชิต

แต่แม่ทัพชื่อดังของสงครามชิงแดนที่ชาวไทยรู้จักและจำได้แม่นยำ ก็มี

หลวงพรหมโยธี (พลเอก มังกร พรหมโยธี)

เพียง ๒ ท่าน คือ คุณหลวงพรหมโยธี กับคุณหลวงเกรียงศักดิ์พิชิต เพราะอิทธิพลของเพลงปลุกใจที่เป็นผลงานของคุณหลวงวิจิตรวาทการ เช่นในบทเพลงชื่อ **มณฑลบูรพา** มีเนื้อร้องระบุว่า

ฯลฯ... ทหารภาคบูรพา
 ท้าพรหมโยธี
 รุกไล่โจมตี
 พวกไพร่แตกหนีพ่ายไป...

ส่วนชื่อของคุณหลวงเกรียงศักดิ์พิชิต ก็มีปรากฏอยู่ใน **เพลงนคร-**

จำปาศักดิ์ ว่า

ฯลฯ... ฤกษ์ยามยามดี
ไทยเข้าโจมตี เหล่าร้ายไพร่
แตกหนีแหลกลาญ
ธงไทย ธงชัย
ปลิวโบกอยู่ใน เขตแคว้นไพศาล
กองทัพ เกียรติศักดิ์ฯ
ยกเข้าหาญหัก ได้จำปาศักดิ์
มาสมัครสมาน... ฯลฯ

กองทัพภาคอีสาน อันมี **พันเอก หลวงเกรียงศักดิ์พิชิต** เป็นนายทัพใหญ่ทรงอาญาสิทธิ์ มุ่งไปพิชิตนครจำปาศักดิ์ ได้นำ **กองพลอุบล** ลุยไปสู่ดินแดนสามเหลี่ยมตรงข้ามปากเซ แต่การรบรุกบุกเข้าโจมตีดินแดนที่ฝรั่งเศสครอบครองก็มีไหว่่างายตายรวดเร็วปานสายฟ้าแลบ แบบเดียวกับกองทัพเยอรมันบุกโปแลนด์คราวเริ่มสงครามโลกครั้งที่ ๒ เพราะกองทัพไทยเราต้องประสบปัญหาฝนตก น้ำท่วมขัง สร้างความลำบากในการเดินทัพ สมัยนั้นกองทัพไทยยังต้องอาศัยช้าง ม้า วัว ควาย ลา ล่อ ช่วยลำเลียงอาวุธ ยุทโธปกรณ์ เสบียงอาหาร กำลังพล ลำบากลำบากนเต็มที ทหารฝรั่งเศสกับโมร็อกโกตัวดำๆ ก็เอาแต่หนีลูกเดียว กอนละทิ้งที่มั่นแต่ละแห่งก็ทำลายสะพาน อาคารบ้านเรือน ค่ายพักให้อวดวามมีให้เป็นประโยชน์แก่ฝ่ายเรา ทำเอาการรุกรบไม่รวดเร็วทันใจ ต้องบุกไปในป่า พันป่าต้องปืนภูเขา ไม่ได้เดินทัพไปบนถนนลาดยาง บางแห่งก็ถูกฝรั่งเศสต้านทานบ้าง แต่ส่วนใหญ่ยกแล้วตายมากกว่า แม้ว่าถ้าหนีไม่พ้นก็ถูกกองทัพไทยจับเป็นเชลย แต่ฝรั่งเศสและทหารเมืองขึ้นก็ชอบยกของขวัญมียอมแพ้ดีกว่าสู้รบจนตัวตาย เรื่องอะไรจะยอมพลีชีพเพื่อปกป้องแผ่นดินลาว เขมร แม้แต่ในประเทศฝรั่งเศสตามกฎหมายของตัวเองก็ยังไม่ยอมรบจนสุดใจขาดดินเพื่อรักษาแผ่นดินเกิด สู้กับกองทัพเยอรมนียังไม่ทันไร ก็ยอมแพ้แก่ข้าศึก แล้วแก้ตัวว่าเพื่อต้องการรักษา **ปารีส** นครหลวงอันสวยงามเอาไว้

| พลตรี หลวงพิบูลสงคราม เดินทางไปตรวจเยี่ยมกองทัพบูรพาท่อนยกไปตีดินแดน
ในปกครองของฝรั่งเศส

ถึงแม้ว่ากองทัพไทยจะถูกรบไม่ทันใจ เราก็สามารถรุกคืบหน้าไปได้ทุก
วันแบบวันละตำบล อำเภอ ซึ่งทางวิทยุกรมโฆษณาการก็แจ้งข่าวความก้าวหน้า
ในการรบให้ประชาชนชาวไทยรับทราบทุกเช้าของวันใหม่ แล้วยังประกาศตอน
ค่ำอีกว่ารุกคืบไปถึงไหน เช่นตอนเช้าประกาศว่า ได้ยึดดินแดนอำเภอ **โพนทอง**
ได้แล้ว

ถึงเวลาค่ำก็รายงานหาว่า อีก ๑๐ กิโลเมตรก็จะเข้าเขตอำเภอมะโนไพร
ชาวไทยก็ได้ไฮโยกันทั่วหน้าด้วยความสุข

คุณหลวงวิจิตรวาทการ ท่านก็ดีใจหาย รีบแต่งเพลงปลุกใจให้คนไทย
ฮึกเหิม เลือดรักชาติร้อนผ่ากันอีกใน **เพลงรุ่งอรุณ** ทำนองก็ไพเราะมาก
เนื้อเพลงนั้นผมจำได้แม่นยำ ดังนี้

| กองพลอุบลเดินทางทัพด้วยการใช้สัตว์เป็นพาหนะในการลำเลียงอาวุธยุทโธปกรณ์

รุ่งอรุณแล้วอย่ามัวหลับจนสาย
กองทัพไทยถึงที่หมายในแนวหน้า
ตื่นเถิดตื่นพลันให้ทันเวลา
ฟังข่าวก้าวหน้าของทัพไทย
เรานี้อยู่แนวหลังตั้งใจช่วย
เหมือนหนึ่งไปรบด้วยไม้หั่นไผ่
เราเตรียมพร้อมทั้งชีวิตและจิตใจ
ชาติต้องการใช้อะไรได้ทันที

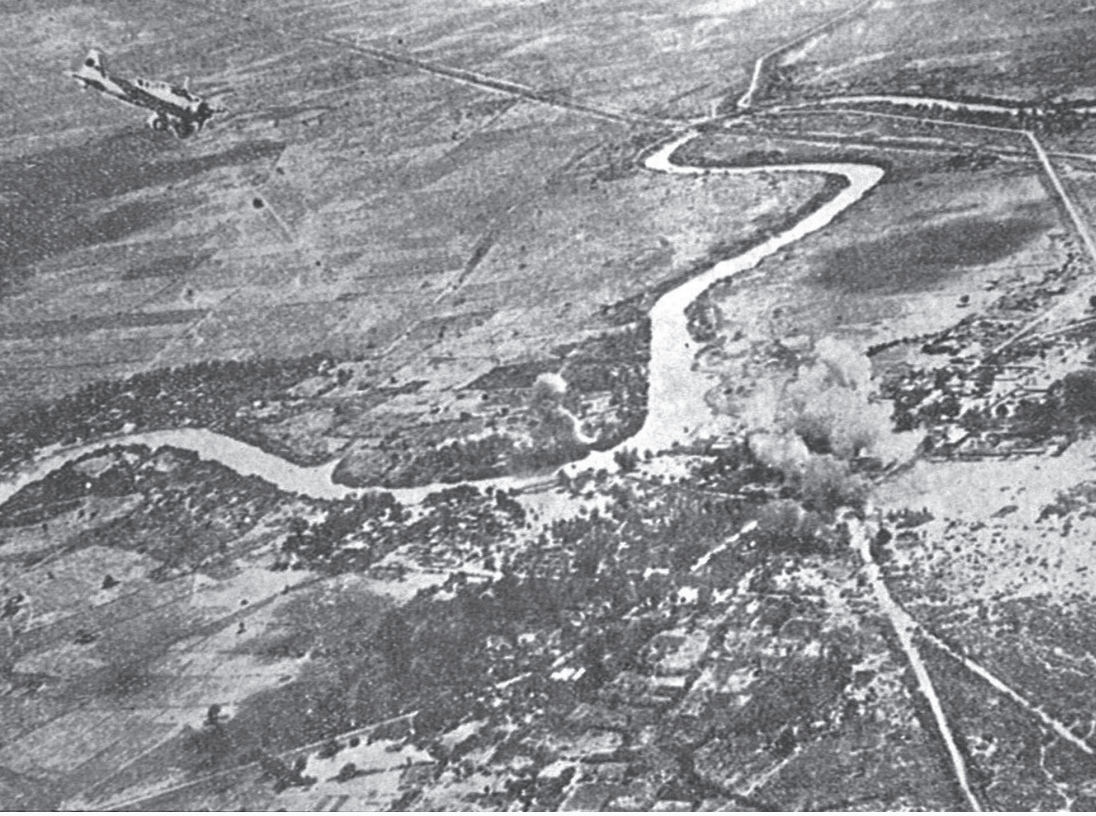
นอกจากเพลงนี้แล้วก็ยังมีเพลงไก่แก้ว เพลงเดินรีบเดินไปสมรภูมิ เพลงข้ามโขง เพลงเพื่อไต่ตรงค์ เพลงรักเมืองไทย เพลงไทยน้อย-ไทยใหญ่ เพลงใต้ร่มธงไทย ดั่งกระหึ่มกึกก้องในหัวใจคนไทย

| ศพทหารอินโดจีนฝรั่งเศสที่ค่ายบ้านดู่ แขวงจำปาศักดิ์ (ภาพจากหนังสือ *ชีวิตกับเหตุการณ์ของจอมพล ผิน ชุณหะวัณ*)

ขอวกกลับมาเล่าถึงการบุกของกองทัพไทยที่มุ่งไปทำลายที่มั่นของฝ่ายฝรั่งเศสท่ามกลางฤดูฝน ซึ่งผิดหลักตำราพิชัยสงครามทั่วไป หากเราจะเป็นฝ่ายบุกก็น่าที่จะโจมตีในฤดูแล้งมากกว่า จะได้รุกได้อย่างรวดเร็วไม่ติดหล่มตกคูที่มีน้ำเจิ่งนอง หนองน้ำก็เต็มไปด้วยน้ำกว้างใหญ่ บุกไปอย่างลำบากยิ่ง กองทัพฝรั่งเศสก็เร่งระดมยิงด้วยปืนใหญ่เพื่อทำลายกองทัพไทยที่ต้องล่าเสียงพลด้วยเรือแพ

ทหารผ่านศึกอินโดจีนได้เล่าว่า การรบที่สมรภูมิ **สตรีงตรง** แม้ฝ่ายเราจะประสบชัยชนะ แต่ก็ต้องพ่ายแพ้แก่ธรรมชาติ ฝนตกหนักน้ำท่วม ส่งเสบียงอาหารยากลำบาก แถมสภาพรอบด้านเต็มไปด้วยป่าเขาลำเนาไพร ใช้ป่าชุกชุม หนูกยารักษาไข้ป่ามาลาเรียก็หายาก มีทหารเป็นไข้ป่าตายโดยมิใช่ตายเพราะข้าศึก

| เครื่องบินกองทัพไทยโจมตีทางอากาศบริเวณฐานบินสตริงเตรงของฝรั่งเศส

ในสงครามอินโดจีน หรือ สงครามชิงแดน ครั้งนี้วีรบุรุษชื่อดังในการศึกมักจะเป็นทหารบกแทบทั้งสิ้น ตั้งแต่

หลวงพิบูลสงคราม

หลวงพหลโยธิน

หลวงพรหมโยธี

หลวงเกรียงศักดิ์พิชิต

กองทัพอากาศไทยก็ได้มีส่วนสำคัญในสงครามกุ่มเกียรตักดีไทยไม่น้อย แต่มิได้เป็นข่าวใหญ่ให้ปรากฏ

ส่วนสงครามทางด้าน **กัมพูชา** หรือ **เขมร** กองทัพอากาศไทยก็ได้

| รถถังเบาเรโนลด์ของฝรั่งเศสที่ถูกกองทัพไทยยึดได้ในสมรภูมิมินโดจีน

เข้าไปครองน่านฟ้า โจมตีทิ้งระเบิดที่ยุทธภูมิ **สตริงตรง จงกัล สำโรง ไพลิน เสียมราช** รวมทั้งถล่มสนามบิน **นครวัด** ด้วย แต่ไม่ทราบรายละเอียดผลของการทิ้งระเบิดว่าสามารถทำลายเครื่องบินที่จอดอยู่ที่สนามกีฬา และเหตุใดฝรั่งเศสจึงไม่ส่งเครื่องบินขับไล่ขึ้นต่อสู้ป้องกัน ทั้งที่สมรรถนะของเครื่องบินฝรั่งเศสเหนือกว่าไทยไกลลิบ

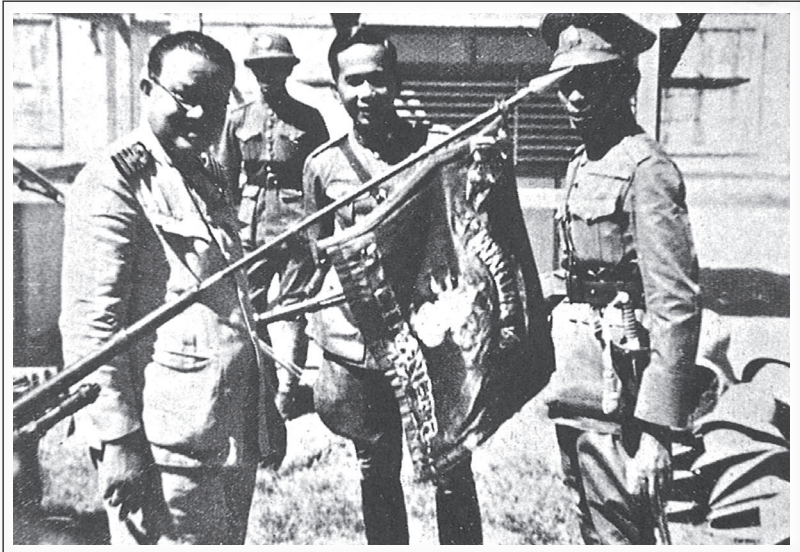
ผมเข้าใจว่าฝรั่งเศสไม่มีขวัญและกำลังใจในการสู้รบกับไทยมากกว่า เพราะว่าตอนนั้นกองทัพเยอรมนีกำลังบดขยี้กองทัพฝรั่งเศสจนเกือบจะเป็นเศษฝรั่งเศสอยู่แล้ว เหลืออีกไม่ถึง ๕๐ กิโลเมตรก็เข้ายึดปารีส เมืองที่งดงามที่สุดของยุโรปได้แล้ว ในเมื่อฝ่ายไทยรุกเดินหน้าลูกเดียว ฝ่ายฝรั่งเศสเก่งแต่ถอยทั้งในยุทธภูมิแผ่นดินแม่ และยุทธภูมิอินโดจีนในแดนลาว และกัมพูชา ชั่วเวลาไม่นานกองทัพไทยก็เข้ายึด **ศรีโสภณ เสียมราช พระตะบอง** บ้านพี่เมืองน้องรวมไปถึง **นครจำปาศักดิ์** เป็นที่รักของชาวไทยได้อย่างสบายๆ ได้ทำพิธีเชิญธงชาติไทยขึ้นสู่ยอดเสาให้ทหารหาญทั้งหลายตั้งแถวเรียงรายร้องเพลงชาติไทยด้วยความภาคภูมิใจ ร่วมกับวงดุริยางค์อย่างมีความสุขยิ่งใหญ่ในชีวิตส่วนใหญ่ถึงกับน้ำตาไหลดีใจที่ได้ดินแดนกลับคืนมา

เป็นวาระแห่งชัยชนะและกู้เกียรติศักดิ์ศรีของคนไทยทั้งชาติคืนมา

ผมจำได้ว่าบรรดาเชลยศึก รัชชยเฉลิมพลของกองทัพฝรั่งเศส รัฐบาลหลวงพิบูลสงครามได้นำมาแสดงให้ประชาชนชาวไทยได้เห็นภายในงานฉลองรัฐธรรมนูญเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๓ พวกเชลยศึกฝรั่งเศสรวมทั้งเมรีโอก็ล้วนผอมโซ

แต่เป็นที่น่าเสียดายว่า ขณะเมื่อกองทัพไทยรุกเข้าไปในดินแดนลาว และเขมร (กัมพูชา) อย่างรวดเร็วานั้น รัฐบาลญี่ปุ่นก็ก้าวเข้ามาแทรกแซงทันที ด้วยเกรงว่าแผ่นดินสยามจะมีดินแดนเพิ่มขึ้นมากเกินไป และญี่ปุ่นเองก็ต้องการใช้ดินแดนอินโดจีน อันประกอบไปด้วย ลาว เวียดนาม เขมร เอาไว้เป็นฐานทัพใหญ่ในการรุกรานเปิดศึกสงครามมหาเอเชียบูรพาในปลาย พ.ศ. ๒๔๘๔

ญี่ปุ่นรีบเข้ามาเป็นท้าวมาลีวราช ถืออำนาจว่ามีกำลังทหารอันเกรียงไกร กำนันใหญ่กว่าใครในเอเชีย ได้พิชิตและรุกรานทั้งจีนและมองโกเลีย เกาหลี

| รัชชัญเฉลิมพลของกองพันทหารฝรั่งเศสที่กองทัพไทยยึดมาได้ในยุทธการบ้านพร้าว

มาแล้วอย่างโชกโชน หากรัฐบาลหลวงพิบูลสงครามไม่ยอมตามคำสั่งให้ยุติศึกสยามประเทศก็คงจะลำบากเพราะอำนาจทางทหารของเราในยุคนั้น เท่ากับ ๑ ใน ๑๐๐ ของญี่ปุ่นเท่านั้น เมื่อถึงขั้นนี้แล้วหลวงพิบูลสงครามก็ต้องยอมยุติศึกสงครามซึ่งแดนแต่โดยดี ไม่มีหวังที่จะข้ามแม่น้ำโขงไปปลดแอกเหนือแผ่นดินลาวตามความหวังอันสูงสุดของหลวงพิบูลสงคราม และความฝันของหลวงวิจิตรวาทการ ซึ่งอุทิศส่ำหทัยแต่งเพลงข้ามโขงไว้ล่วงหน้า ฝันว่าธงชาติไทยจะไปโบกสะบัดอยู่บนแผ่นดินราชอาณาจักรลาวอีกครั้งหนึ่ง

เพลงข้ามโขง ของคุณหลวงวิจิตรวาทการ มีเนื้อร้องและทำนองไพเราะมาก เสียหายที่ผมจำเนื้อร้องได้ไม่จบเพลง เพราะมีความยาวมากเกินไปที่จะนึกย้อนจากความทรงจำได้ทั้งหมด

ข้ามโขงมาสู่แคว้นไทย มาพวกเราชาวไทยพร้อมเพรียงกัน โขงคือว่า
สายสัมพันธ์ ร่วมจิตร่วมใจมารวมไทยไว้ด้วยกัน เหมือนน้องพี่ล้วนแต่มีเกี่ยวพัน...

สนิทสนมไทยต้องกลมเกลียว เชิญพี่เชิญน้องมารวมเป็นทองผืนเดียว...

โขงคือแม่น้ำของไทย เป็นชีวิตจิตใจของชาติเรา ใครเขามาดูเบา จงสู้งจรบ กว่าจะพบโชคชัย... ถึงเนื้อเลือดเราจะเชือดให้ไป...

ขอย้อนกลับมาเล่าเรื่องผลของสงครามซึ่งแดนกันต่อ ญี่ปุ่นถือนตเข้ามาเป็นท้าวมาลีราชที่มิได้มีใครเชิญ ได้เข้ามาจัดสรรให้ไทยได้ดินแดนคืนเก่าที่ไทยได้ยึดครองไว้แล้วเท่านั้น ห้ามรุกคืบหน้าไปอีก สรุปแล้วไทยได้ดินแดนทางด้านเขมรหรือกัมพูชาคืน ได้แก่ เมืองนครวัด นครธม ศรีโสภณ เสียมราฐ พระตะบอง ไพลิน เท่านั้น ไม่ได้ทะเลสาบเขมร โตนเลสาบ ซึ่งอุดมสมบูรณ์ไปด้วยสินในน้ำมากมาย

ส่วนทางด้านลาว ไทยได้แขวงไชยะบุรี หรือที่เรียกกันว่าดินแดนล้านช้างอันกว้างใหญ่ ได้เมืองหงสา ปากลาย ทุ่งมีชัย เชียงฮ่อน เมืองขอบ เมืองเงิน เมืองเพียง เมืองแก่นท้าว ซึ่งอยู่ติดกับอำเภอทาลี จังหวัดเลย และทางด้านลาวใต้ก็ได้แขวงจำปาศักดิ์ อันประกอบไปด้วย โพนทอง สุขุม่า มุลป่าโมก ซึ่งอยู่ทางด้านจังหวัดอุบลราชธานี

แม้ว่าไทยจะได้รับดินแดนคืนมาเพียงแค่นี้ก็ตาม เราก็มีความภูมิใจที่ได้ล้างแค้นชาติมหาอำนาจบาตรใหญ่ เรียกเกียรติศักดิ์นักรบไทยคืนมา ทำให้ชาวไทยทั้งชาติมีความสุข ความภาคภูมิใจอย่างเต็มเปี่ยม ผลงานของ **พลตรี หลวงพิบูลสงคราม** ในฐานะวีรบุรุษของชาติ ทำให้ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ พระราชทานยศทหารชั้นสูงสุด เป็น **จอมพล จอมพลเรือ จอมพลอากาศ** และได้ตำแหน่ง **ผู้บัญชาการทหารสูงสุด** อีกด้วย

ในขณะที่เกิดสงครามซึ่งแดนเก่าของเราคืนนี้ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการประชาสัมพันธ์ก็ไม่พ้น **พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ** ท่านได้แต่งเพลงไว้เป็นที่ระลึกหลายเพลงด้วยกัน นอกจากเพลงข้ามโขงแล้วยังมีเพลงสู่สมรภูมิ มณฑลบูรพา นครจำปาสัก พิบูลสงคราม แดนลานช้าง รุ่งอรุณ ไก่แก้ว บ้านเกิดเมืองนอน

เพลงสู่สมรภูมิ

เดินรีบเดิน ไปสมรภูมิ เดินรีบเดิน หวังไปชิงโชคชัย

เราทหารชาติไทย เดินด้วยใจภาคภูมิใจ
เดินรีบเดิน ไปสมรภูมิ (สร้อย)
ทัพบก ทัพเรือ ทั้งทัพอากาศ
ของไทยสามารถ ช่วยชาติชูไทย
รบข้าศึก มิได้คิดหวั่นหวาด
พลีชีพเพื่อชาติ เลือดเนื้อ เพื่อไทย
(สร้อย)

ให้ไทยชนะ ให้ไทยเจริญ
กองทัพเราเดิน เพื่อไปรบเอาชัย...

เพลงมณฑลบูรพา

มณฑลบูรพา เคยได้เป็นของเรา
เสียมราช พระตะบอง บ้านพี่เมืองน้อง
แต่ครั้งโบราณก่อนเก่า
เราชาวไทยใจเฝ้า เลือดเนื้อเชื้อเฝ้า
ถูกเขายื้อแย่งไป
คอย ไทยเราเฝ้าคอย แต่กำลังยังน้อย
สู้กันไม่ไหว รวมสามสิบปี ทัพของไทยก็มี
สมรรถภาพยิ่งใหญ่
ทหารภาคบูรพา ทัพพรหมโยธี
รุกไล่โจมตี พวกไพร่ แตกหนีแหลกลาญ
กองทัพบูรพา องอาจเก่งกล้า
เกิดเกียรติก้องล้ำ เลือดทหารชาติไทย
อีกเพลงหนึ่ง ซึ่งมีความไพเราะซาบซึ้งก็เป็นเพลงเกิดเกียรติทหารหาญ
ที่ยกพลจากอุบลราชธานีบุกไปโจมตีแขวงจำปาศักดิ์ เพลงนี้คุณหลวงวินิจฉัย
วาทกรรมแต่งทำนองและบทเพลงพร้อมสรรพ

เพลงนครจำปาศักดิ์

นครจำปาศักดิ์	เป็นที่รักของชาวไทย
พลัดพรากจากไทยไป	อยู่ต่างแดนเสียช้านาน
ไทยเฝ้าคำนึง เรามุ่งรำพึง	ระลึกถึงตลอดกาล
ฤกษ์งามยามดี	ไทยเข้าโจมตี
เหล่าร้ายไฟรี	แตกหนีแหลกลาญ
ธงชัย ธงไทย	ปลิวโบกอยู่ใน เขตแคว้นไพศาล
กองทัพเกรียงศักดิ์	ไชโย
ยกเข้าหาญหัก	ไชโย
ได้ จำปาศักดิ์	มาสมัครสมาน
พี่น้องเลือดไทย	ล้วนใจชื่นบาน
เกิดเกียรติทหารหาญ	ของไทยยิ่งเอยฯ

ผมขอขยายความ กองทัพเกรียงศักดิ์ ให้ท่านผู้อ่านทราบว่า หมายถึง กองทัพ ที่มีแม่ทัพบังคับบัญชาชานามว่า พันเอก หลวงเกรียงศักดิ์พิชิต ทราบว่า ภายหลังเสร็จศึกอินโดจีนแล้วท่านได้เลื่อนยศเป็น พลโท และพลเอก ตามลำดับ

คราวนี้ก็มาว่ากันถึง เพลงพิบูลสงคราม ซึ่งเป็นเพลงประจำจังหวัดใหม่ ของไทย ตั้งให้เป็นเกียรติแก่ จอมพล หลวงพิบูลสงคราม มีความไพเราะมาก เพราะเป็นผลงานของท่าน พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ มีเนื้อร้องดังนี้ครับ

พิบูลสงคราม	เรายกเป็นนามเมืองใหม่
เพื่อเป็นเกียรติอันสูงสุด	แต่วีรบุรุษของไทย
ผู้มุ่งประโยชน์ของปวงประชา	สนองคุณชาติมา
ร่วมมือกันกู้เกียรติไทย	ได้แคว้นแดนคืน
ปวงชนชมชื่น	รับนามมาตั้งเมืองใหม่
พิบูลสงคราม พิบูลสงคราม	ขอให้มีความรุ่งเรือง
ผู้คนบ้านเมือง	ให้ร่มเย็นสดใส

อันดับต่อไป ได้แก่ เพลงแดนลานช้าง เพลงนี้ผมยอมรับว่า ทำนอง อาจไพเราะสู้เพลง ข้ามโขง พิบูลสงคราม นครจำปาศักดิ์ ไม่ได้ เนื้อร้องมีดังนี้

พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ

แดนลานช้าง
พ่อขุนบรม วีรชนชาวไทย
แปลงเมืองสร้างบ้าน
สร้างความถาวร
ลานช้างจากไป
จึงได้คืนถิ่นฐาน
จะได้เป็นเมืองเรืองรุ่ง

เขตแคว้นของไทยมาแต่กาลนาน
สงราชบุตรไป
สร้างกรุงลานช้าง
ให้แก่ชนชาวไทย
ตั้งหลายสิบปี พวกฝั่งข้างนี้
ลานช้างของไทย
เราจะรีบบำรุงให้แผ่ไปไกลไพศาล

อันดับต่อไป ได้แก่ **เพลงรุ่งอรุณ** เพลงนี้เนื้อร้องไม่ยาวมาก มีสัมผัสนอกสัมผัสในไว้ชัดเจน

รุ่งอรุณแล้วอย่ามัวหลับจนสาย
กองทัพไทยถึงที่หมายในแนวหน้า
ตื่นเถิดตื่นพลันให้ทันเวลา
ฟังข่าวก้าวหน้าของทัพไทย

เรานี้อยู่แนวหลังตั้งใจช่วย
เหมือนหนึ่งไปรบด้วยไม้หั่นไม้
เราเตรียมพร้อมทั้งชีวิตและจิตใจ
ชาติต้องการใช้อะไร ได้ทันที

อีกเพลงหนึ่งเป็นเพลงที่มีทำนองแสนไพเราะ ในสมัยสงครามชิงแดนชาวบ้านได้ฟังจากวิทยุทุกเวลาเช้า พร้อมกับไอ้แจ๋ ไอ้โต้ง ในลำพากันโก้งคอซัน ทำให้บรรยากาศรื่นรมย์มาก เนื้อร้องของ **เพลงไก่แก้ว** มีดังนี้

ไก่แก้วขานขันแสงจันทร์สลับแสง
ท้องฟ้าสีแดงพระอาทิตย์เริ่มฉาย
ตื่นเถิดไทยเราอย่างวังเหงหลับสบาย
งานการมากหลายเราต้องรีบลุกขึ้นทำ

บ้านเมืองจะเรืองรุ่ง
เพราะไทยมุ่งใจจดจำ
ว่าชาวไทยจะต้องทำ
ประเทศไทยให้เจริญ

ได้ฟังเพลง**ไก่แก้ว** แล้วสบายใจว่าคนไทยเรามีแต่ความรักชาติ รักแผ่นดิน ผู้รักสามัคคีมีความหวังดีต่อกัน

สรุปลงได้ว่าผลของการทำสงครามเพื่อกู้เกียรติศักดิ์ไทย เกิดเกียรติทหารหาญของไทย ชาติของเราได้ดินแดนคืนมายังไม่ถึงครั้งที่เราได้สูญเสียไปในสมัย ร.ศ. ๑๑๒ ที่ไทยต้องนองน้ำตา ถ้าปล่อยให้กองทัพไทยถูกรบต่อไป เราก็จะได้ดินแดนของเรากลับคืนมาทั้งหมดอย่างแน่นอน

แต่ในเมื่อญี่ปุ่นเสนอตัวเข้ามาทำหน้าที่ทำมาสิ่วราช ซึ่งอ้างว่า **ฮิตเลอร์** จอมเผด็จการนาซี ไม่ต้องการให้มีสงครามเกิดขึ้นในเอเชียเป็นผู้ขอมา โดยมอบให้ญี่ปุ่นรับผิดชอบการรุกรานของไทยทันที ส่วนใดที่ไทยตีได้แล้ว ก็แล้วไป แต่ไม่ให้ตามตีอีกต่อไป เรื่องที่ญี่ปุ่นอ้างมานี้ บางทีอาจจะใช้คำสั่ง ฮิตเลอร์เป็นข้ออ้างก็เป็นได้ หากได้มีพยานรับรู้เห็น เรื่องนี้ยังเป็นข้อกังขาอยู่

ทันทีที่ญี่ปุ่นยื่นมือเข้ามาระงับกรณีพิพาทระหว่างไทยกับฝรั่งเศส ทางฝ่ายฝรั่งเศสก็ไม่ยอม อ้างว่าจะขอเจรจากับไทยโดยตรง เพราะกลัวตาอยู่ จะเอาหัวพุงหัวมันไปกินเอง ฝรั่งเศสหวงดินแดนลาวอันกว้างใหญ่ เกรงว่าไทย จะเอาคืนหมด ไม่เหลือให้ฝรั่งเศสครอบครอง จึงแข็งข้อ ไม่ยอมเจรจา ช้าเมื่อ ต้นเดือนมกราคม ๒๔๘๔ ขณะที่ยังไม่มีการตกลงอะไรกัน ฝรั่งเศสก็ออก กำลังยิงปืนใหญ่เข้าใส่เขตที่ไทยยึดครองอยู่ ไทยก็ทำท่าว่าจะรุกรบชิงแดนต่อไป ญี่ปุ่นโกรธฝรั่งเศสมาก จึงกำหนัดฝรั่งเศสว่า **ถ้าไม่ยอมสงบศึก ญี่ปุ่นก็จะ ใช้กำลังจัดการเอง**

ฝรั่งเศสดีดลูกคิดดูแล้วไม่กล้าแหยมกับกำลังราชนาวีญี่ปุ่นที่มีกำลังพล นับล้าน จึงจำต้องเจียมตัวยอมจำนน เสร็จจากับไทย บนเรือรบญี่ปุ่นที่ชื่อว่า นาทริ ซึ่งจอดทอดสมออยู่ที่เมืองท่าไซ่ง่อนของเวียดนาม แต่ฝรั่งเศสยึดครอง อยู่ การเจรจบนเรือรบญี่ปุ่นเป็นเพียงแค่เรื่องพักรบชั่วคราว ไทยไม่มีสิทธิ์จะ รุกรบเข้าไปชิงดินแดนทั้งในเขมรและลาวอีก ทั้งไทยและฝรั่งเศสต้องถอย กองทัพของตนกลับไปโดยมีเขตปลอดทหารขวางกั้นไว้ ๒๐ กิโลเมตร

ภายหลังได้มีการเปิดประชุมกันใหม่ ใช้กรุงโตเกียว เมืองหลวงของญี่ปุ่น เป็นที่ประชุม ได้รับผลสำเร็จสมบูรณ์ ณ วันที่ ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๔

เมื่อได้ตกลงปักปันเขตแดนกันใหม่แล้ว ประเทศไทยก็ได้มีจังหวัดใหม่ เข้ามาร่วมในราชอาณาจักรไทยอีก ๔ จังหวัด คือ

จังหวัดนครจำปาศักดิ์

จังหวัดลานช้าง

จังหวัดพระตะบอง

จังหวัดพิบูลสงคราม

จังหวัด **นครจำปาศักดิ์** คือดินแดนทางฝั่งขวาของแม่น้ำโขงในแคว้น
จำปาศักดิ์เดิมของลาว ส่วนทางฝั่งซ้ายยังเป็นของฝรั่งเศสอยู่ ได้จัดตั้งเป็น ๔
อำเภอ กับอีก ๑ กิ่งอำเภอ คือ

อำเภอเมืองนครจำปาศักดิ์

อำเภอมะโนไพร

อำเภอรอรณไวยาหาร

อำเภอธราบริวัต

กิ่งอำเภอโพนทอง

จังหวัด **ลานช้าง** คือดินแดนทางฝั่งขวาของแม่น้ำโขง ในส่วนที่เป็น
แคว้นหลวงพระบาง ได้แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๕ อำเภอ คือ

อำเภอเมืองลานช้าง

อำเภอเชียงฮ่อน

อำเภอแก่นท้าว

อำเภออดุลเดชจรัส

อำเภอสะมานบุรี

จังหวัด **พระตะบอง** คือ เมืองพระตะบองเดิมของเขมร แบ่งเขตการ
ปกครองเป็น ๗ อำเภอ คือ

อำเภอเมืองพระตะบอง

อำเภอพรหมโยธี

อำเภอศรีโสภณ

อำเภอมงคลบุรี

อำเภอไพลิน

อำเภอสินธุ์สงครามชัย

อำเภอธึกเทวเดช

จังหวัด **พิบูลสงคราม** คือดินแดนที่เป็นเมืองเสียมราฐเดิม ชาวเขมร
เรียกว่า เสียมเรียบ ได้ถูกเปลี่ยนชื่อเพื่อเป็นเกียรติแก่วีรบุรุษของชาติไทย
จอมพล ป. พิบูลสงคราม

จังหวัดใหม่ี่ มีเขตการปกครองแบ่งเป็น ๗ อำเภอ ได้แก่

อำเภอเมืองพิษณุสงคราม

อำเภอเกรียงศักดิ์พิชิต

อำเภอไพรีระยอเดช

อำเภอจอมกระสานต์

อำเภอกลันทบุรี

อำเภอวาริแสน

อำเภอพรหมขันธ์

เป็นที่น่าสังเกตว่า อำเภอในจังหวัดใหม่ของไทยนี้มีชื่อเป็นราชทินนามของเจ้านายและขุนนางฝ่ายทหารระดับ แม่ทัพนายกอง หลายท่านด้วยกัน ผมจึงขอขยายความให้แจ่มชัด เพื่อบางท่านเกิดมาไม่ทันสงครามซึ่งแดน ท่านจะได้ทราบไว้เป็นความรู้คู่สติปัญญา

ขอเริ่มตั้งแต่อำเภอ **วรรณไวทยากร** ชื่ออำเภอนี้ได้มาจาก พระนามของ **พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวรรณไวทยากร** ทรงเป็นหัวหน้าคณะฝ่ายไทยในการเจรจาแบ่งปันเขตแดน ต่อมาภายหลังทรงได้รับสถาปนาขึ้นเป็นเจ้าต่างกรมพระนาม **พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์** ทรงได้รับเลือกเป็นประธานสมัชชาใหญ่แห่งองค์การสหประชาชาติ ทำให้เกียรติของประเทศไทยสูงส่งยิ่ง

ส่วนในจังหวัด **ลานช้าง** ก็มีอำเภอ **อดุลเดชจรัส** เป็นที่น่าสนใจ นามอำเภอนี้ได้มาจาก **พลเอก หลวงอดุลเดชจรัส** ท่านเคยเป็นอธิบดีกรมตำรวจ และรัฐมนตรีร่วมในรัฐบาลหลายสมัย ท่านได้รับฉายาว่า นายพลตาดู ขนาดเด็กทารกเห็นหน้าแล้วร้องให้จ้าไปเลย ท่านได้รับพระราชทานยศ พล.ต.อ. ด้วย

คราวนี้มาถึงจังหวัด **พระตะบอง** อำเภอ **พรหมโยธี** ชื่อนี้แทบไม่ต้องอธิบายเลย เพราะท่านเป็นขุนพลแม่ทัพใหญ่ผู้หนึ่งซึ่งรับหน้าที่ทางภาคบูรพานุกเข้าโจมตีเมืองเสียมราฐ พระตะบอง ศรีโสภณ นครวัด ฯลฯ

“ทัพพรหมโยธียกเข้าโจมตีพวกไพร่แตกหนีเกลกลาย” ท่านผู้นี้คือ **พลเอก หลวงพรหมโยธี** และอีกอำเภอหนึ่งในจังหวัดพระตะบองที่น่าสนใจ

ตราประจำจังหวัดพระตะบอง

ตราประจำจังหวัดพิบูลสงคราม

ตราประจำจังหวัดลานช้าง

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวรรณไวทยากร กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์

ได้แก่ อำเภอสินธุ์สงครามชัย นามอำเภอนี้ได้มาจาก **พลเรือเอก หลวงสินธุ์สงครามชัย** ผู้บัญชาการทหารเรือ หรือแม่ทัพเรือไทย

เมื่อแม่ทัพเรือได้รับเกียรติเป็นชื่ออำเภอลแล้ว แม่ทัพอากาศไทยก็ต้องได้บ้าง จังหวัดพระตะบอง จึงมีอำเภอบริเวณ **อริกเทวเดช** ซึ่งได้นำมาจาก **พลอากาศเอก หลวงอริกเทวเดช**

จังหวัด **พิบูลสงคราม** ก็มีราชทินนามทหารได้รับเกียรติเป็นชื่ออำเภอบ้าง ๒ ท่าน คือ

พลเอก หลวงเกรียงศักดิ์พิชิต แม่ทัพผู้พิชิตนครจำปาศักดิ์ อันเป็นที่รัก

พลตำรวจเอก หลวงอดุลเดชจรัส

ของชาวไทย “เมื่อกองทัพเกรียงคักดึกเข้าหาญหักก็ได้จำปาตัดคีมัสครสมาน”

อีกอำเภอหนึ่งของจังหวัด **พิจิตร** คือ อำเภอ **ไพรีระยอเดช** ก็ได้ราชทินนามของ **พลเอก หลวงไพรีระยอเดช** ชุนพลใหญ่มาตั้งเป็นเกียรติ

แต่เกียรติยศชื่อเสียงนั้นหาจริงยั่งยืนไม่ ไทยเราได้ปกครองแผ่นดิน ๔ จังหวัดนี้ได้ไม่กี่ปี เมื่อสิ้นสงครามโลกครั้งที่ ๒ ก็ต้องรีบส่งคืนให้แก่ ฝรั่งเศสไปอีกด้วยความชอกช้ำระกำใจ หากไม่คืนให้ ชาตไทยเราจะต้องเดือดร้อน เพราะฝ่ายสัมพันธมิตรอังกฤษ สหรัฐอเมริกา รัสเซีย จีน ยังถือว่า ฝรั่งเศสเป็นชาติมหาอำนาจร่วมศึกปราบนาซีเยอรมันกันมา

ถึงแม้ฝรั่งเศสได้ดินแดนอินโดจีนไปครอบครอง ก็ต้องเดือดร้อนหน้าตากระเด็น ต้องทำสงครามกับเจ้าของแผ่นดิน ญวน ลาว เขมร ผลสุดท้ายก็ต้องแผ่นหนี ต้องสูญเสียชีวิตทหารและค่าใช้จ่ายงบประมาณการทหารไม่รู้วักที่หมื่นล้านฟรังก์

กรรมใดที่สร้างไว้ ต้องได้รับการตอบสนอง

ผู้เขียนเองก็เป็นยุวชนทหารที่มีเลือดรักชาติร้อนแรงผู้หนึ่ง ได้ร่วมเดินขบวนเรียกร้องดินแดนคืน ไปสาบานต่อหน้าวัดพระแก้วว่าพร้อมจะสละชีวิตเพื่อทำสงครามชิงแดน ทุกวันนี้ก็ยังแค้นอยู่ไม่หายที่คนฝรั่งเศสทำไว้แก่ไทย แม้ว่าได้ทำสัญญายกแผ่นดินของไทยกลับคืนให้ไทยแล้วต่อหน้าญี่ปุ่น ซึ่งรับหน้าที่เป็นท้าวมาลีราชว่าความ แต่ตอนยุติสงครามโลกครั้งที่ ๒ ชาติฝรั่งเศสได้ตีตราแห่ ฟ่วงทำยเป็น BIG FIVE ๕ มหาอำนาจผู้ยิ่งใหญ่กับเขาด้วย ทำให้ไทยต้องยอมคืนดินแดนทั้งหมดที่ได้มาให้แก่ฝรั่งเศสและอังกฤษ เพื่อจะได้สิทธิเป็นสมาชิก UNO (องค์การสหประชาชาติ) เท่านั้นเอง

ยกดินแดนให้หมดแล้ว ฝรั่งเศสยังบังอาจเรียกร้องขอพระแก้วมรกตคืนอีก อ้างว่าไทยไปเอามาจากเวียงจันทน์ แล้วยังทำแผนที่สร้างปัญหาเขาพระวิหารเอาไว้ให้ไทยต้องบาดหมางกับเขมรไม่รู้รู้จักจบจักสิ้น เวรกรรมที่ฝรั่งเศสทำไว้กับประเทศไทยจึงไม่อาจที่จะระงับได้เลย ขอชาวไทยผู้รักแผ่นดิน จดจำรำลึกไว้ตลอดกาล

๒

เลียดนาวิอุทิศพลีที่เกาะช้าง

ผมได้เล่าความหลังครั้งสงครามชิงแดน สดุดีวีรกรรมของชายชาติทหารบก ทหารอากาศมาแล้ว แต่ยังมีได้เอ่ยถึงเกียรติคุณของลูกนาวิไทยในสงคราม กู้ศักดิ์ศรีเลย แม้ว่าทหารเรือไทยจะมีได้มีผลงานเห็นเด่นชัดเป็นรูปธรรมเช่นเดียวกับทหารบก ซึ่งยกทัพไปยึดเมืองและดินแดนได้มากมาย

แต่ทหารเรือก็ต้องรับหน้าที่ปกป้องน่านน้ำ และแผ่นดินไทยมิให้ ฝรั่งเศสรุกล้ำเข้ามาโจมตีหัวเมืองชายทะเล เช่น ตราด จันทบุรี ระยอง ชลบุรีได้ เพราะในขณะที่ยกทัพบก กองทัพอากาศไทย ได้เข้าไปชิงแดนที่ฝรั่งเศสยึดครองนั้น กำลังทางนาวิของฝรั่งเศสยังเข้มแข็งอยู่มาก ราชนาวิไทยจึงต้องเตรียมพร้อมเสมอ

ยุทธนาวิที่เกาะช้าง

ก่อนอื่นก็ต้องบรรยายให้ทราบก่อนว่า เกาะช้าง อันเป็นสมรภูมิรบทางนาวิครั้งนี้สำคัญอย่างไร อยู่ทางทิศเหนือของแผ่นดินไทย เกาะช้างเป็นเกาะใหญ่ อยู่ในจังหวัดตราด มีความสำคัญมากถึงขนาดได้เป็นคำขวัญของจังหวัดตราด ดังนี้

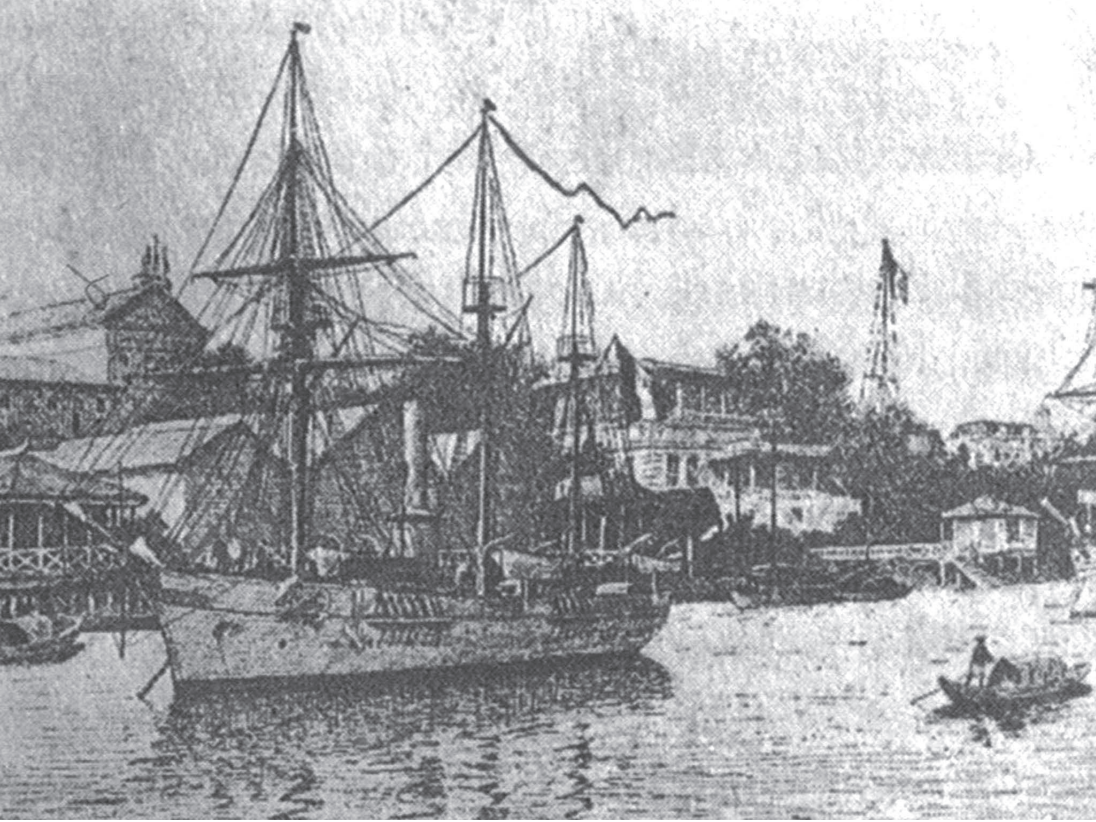
เมืองเกาะศรีร้อย พลอยแดงล้ำค่า ระกำแสนหวาน
 หลังอานหมาดี ยุทธนาวีเกาะช้าง สุดทางบูรพา

แล้วเหตุใดเล่าราชนาวิไทยจึงต้องไปทำยุทธนาวิกกับกองเรือรบของ
 ฝรั่งเศสที่แถวเกาะช้าง จังหวัดตราด ก็ต้องสาธยายกันต่อไป

เมือง **ตราด** ชื่อประหลาดนี้เขามีชื่อสันนิษฐานกันมาว่า เพี้ยนมาจากคำ
 ว่า **ตราข** อันเป็นภาษาเขมร ไม่ใช่ภาษาไทย-บาลี-สันสกฤตแต่อย่างใด แต่คน
 เขมรเขาออกเสียงสั้นเป็น **ตรัษ** เขาว่าหมายถึง ต้นไม้ยาง ซึ่งเอายางของมันมา
 คลุกกับกาบมะพร้าวทำเป็นไม้จุดไฟ และใช้ลำต้นเอามาปลูกบ้านได้เป็นอย่างดี
 มีราคาถูกกว่าไม้สัก ไม้ประดู่ ไม้ตะแบก

เมืองตราดจึงเต็มไปด้วยปายางตั้งแต่อดีต แต่ในสมัยกรุงศรีอยุธยา
 รัชสมัยของ **สมเด็จพระนเรศวรมหาราช** จังหวัด **ตราด** ใช้ชื่อว่า **บ้านบางพระ**
 แบบเดียวกับจังหวัด **ชลบุรี** ใช้ชื่อว่า **เมืองบางปลาสร้อย** ครั้นเมื่อมาถึงรัชสมัย
สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง เมืองตราด หรือบ้านบางพระ กลับถูกเปลี่ยนชื่อ
 ไปเป็น **เมืองทุ่งใหญ่** ตราดใช้ชื่อว่าทุ่งใหญ่ประมาณ พ.ศ. ๒๑๗๕ - ๒๑๘๕
 เป็นเมืองท่าค้าขายที่เจริญมาก มีเรือค้าขาย เรือสำเภามาจอดทอดสมอ
 ขนถ่ายซื้อขายสินค้ากันเนืองแน่นแบบเดียวกับเกาะสีชัง เมืองบางปลาสร้อย
 นอกจากค้าขายได้ดีแล้ว ยังอาศัยเป็นแหล่งขนเสบียงอาหารและน้ำจืดใส่เรือ
 เพื่อเดินทางต่อไป

เมืองตราด หรือทุ่งใหญ่ เป็นแหล่งขายสินค้าชั้นดีมีราคา เช่น เขากวาง
 หนังสัตว์ ไม้หอม เครื่องเทศ ของป่าสารพัด เรือสำเภาก็จะมาขนสินค้านี้ที่
 บริเวณปากอ่าวเมืองตราด ซึ่งมีแม่น้ำเขาสมิงไหลมาลงทะเล ประวัติศาสตร์
 จารึกชื่อเมืองตราด ว่าเป็นแหล่งสะสมเสบียงอาหารและผู้คนของ **สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช**
 เมื่อครั้งสงครามกู้เอกราชให้ชาติไทย โดยผ่านออกไป
 ทางเมืองจันทบุรี ในที่สุดก็ทรงสามารถกอบกู้เอกราชให้ชาติไทยได้สำเร็จ
 สมดังพระราชปรารภณา แม้ล่วงเข้ามาถึงยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น เมืองตราดก็
 ยังมีบทบาทสำคัญในการทำสงคราม เช่น ในรัชสมัยของ **พระบาทสมเด็จพระ**
นั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ตอนที่ไทยทำศึกกับเจ้าอนุวงศ์ เมืองเวียงจันทน์ แล้วเจ้าอนุวงศ์

| เรือปืนลูแวงของฝรั่งเศสจอดทอดสมออยู่หน้าสถานทูตฝรั่งเศส เมื่อคราวเหตุการณ์
ร.ศ. ๑๑๒ (พ.ศ. ๒๔๓๖)

หันไปพบกับพวกญวน จนทำให้ไทยกับญวนผิติดใจกันถึงกับทำสงครามกันเมื่อ
พ.ศ. ๒๓๗๑

ถึงรัชกาลที่ ๕ แห่งราชวงศ์จักรี ฝรั่งเศสก็ส่งกองทัพเรือเข้ามายึดเมือง
จันทบุรีไว้เมื่อ ร.ศ. ๑๑๒ (พ.ศ. ๒๔๓๖) ยึดเอาไปครอบครองถึง ๑๑ ปี แล้ว
คืนเมืองจันทบุรีให้ไทย แต่ต้องแลกเปลี่ยนกับเมืองตราด ตั้งแต่แหลมสิงห์ไป
จนถึงเกาะกูด เกาะกง (เมืองปัจจันตคีรีเขต ชื่อเมืองนี้รัชกาลที่ ๔ ทรงตั้งคู่กับ
เมืองประจวบคีรีขันธ์)

พี่น้องชาวไทยในเมืองตราดจึงตกไปเป็นทาสฝรั่งเศสด้วยน้ำตานองหน้า
เป็นเวลาเกือบ ๓ ปี

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ พระปิยมหาราช จึงโปรดเกล้าฯ

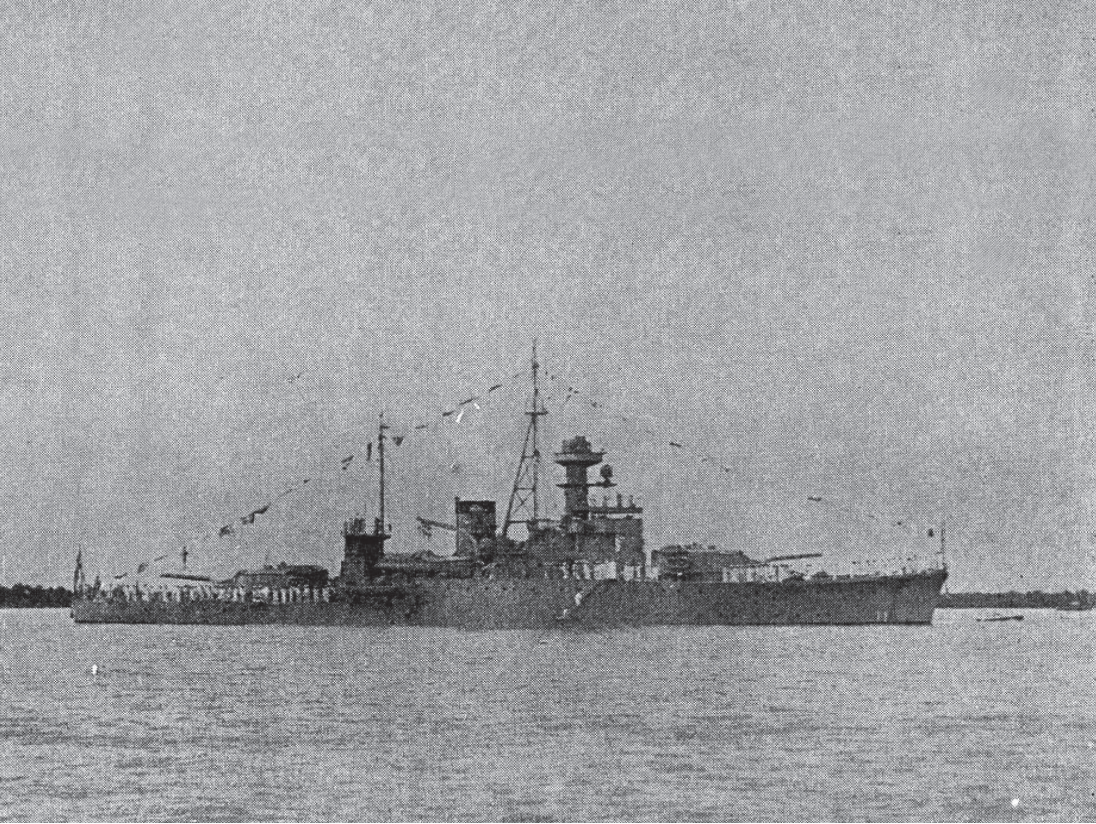
เอาเมืองตราดคืนมาสู่อ้อมอกไทย แต่ฝรั่งเศสเรียกร้องต้องการเอาแผ่นดินกว้างใหญ่กว่าเมืองตราดนักหนา ทำให้ไทยต้องยอมสูญเสียเมืองเสียมราฐ พระตะบอง และศรีโสภณ ไปถึง ๓ เมือง เพื่อแลกเอาเมืองตราดเพียงเมืองเดียว ชาวเมืองตราดทั้งหลายของจึงได้สำนึกถึงพระมหากษัตริย์คุณของสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงไว้เสมอเถิด

ในช่วงสงครามอินโดจีนที่ไทยเปิดศึกล้างแค้นเรียกร่องดินแดนคืนระหว่าง พ.ศ. ๒๔๘๓-๒๔๘๔ เมื่อถึงวันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๔ กองทัพเรือฝรั่งเศสก็ยกกันเข้ามาโจมตี หวังจะยึดเมืองตราด หรือใช้ปืนเรือระดมยิงบ้านเมืองให้แหลกลาญ หากไม่ได้กองเรือราชนาวีไทยขัดขวางป้องกัน ขบไล่พวกมันไปให้พ้นน่านน้ำบริเวณเกาะช้าง เมืองตราด และอีกหลายอำเภอ คงถูกปืนเรือยิงทำลายเสียหาย ประชาชนล้มตายนับหมื่น

ลำดับต่อจากนั้นก็จะเป็นฉากรบเดือดในยุทธนาวีระหว่างไทยกับฝรั่งเศส หากผมจะเล่าเรื่องเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ณ บริเวณเกาะช้าง ตามที่เคยได้ยินได้ฟังมาจากนายพลเรือสมยศสงครามอินโดจีนเล่าให้ฟัง ก็อาจจะตกหล่นผิดพลาด จึงขออนุญาตนำบันทึกของกองทัพเรือที่เชื่อถือได้ เอามาลงไว้เป็นหลักฐาน เป็นการเกิดเกียรติราชนาวีไทย ทหารเรือไทย เอาไว้ให้อนุชนรุ่นหลังได้ภาคภูมิใจว่าราชนาวีไทยได้เคยทำสงครามทางเรือกับราชนาวีชาติมหาอำนาจนักล่าอาณานิคม บันทึกของกองทัพเรือนี้มีอยู่ในหนังสือที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพ พลเรือเอก นัย นพคุณ มีข้อความในบันทึกดังต่อไปนี้...

“...เช้าวันที่ ๑๗ มกราคม เวลา ๐๖.๐๐ น. ฝรั่งเศสได้ส่งเรือบินทะเล ๑ ลำมาทำการลาดตระเวนแถวบริเวณเกาะช้าง ในการนี้นอกจากความประสงค์ในการลาดตระเวนแล้วยังมีความประสงค์ในการที่จะทำลายอาคารที่เกาะง่ามอีกด้วย เรือบินทะเลลำนี้มีขนาดใหญ่ ปีกชั้นเดียว ๒ เครื่องยนต์ ทาสีบรอนซ์ขาว

ครั้งแรกเรือบินทะเลลำนี้ได้บินผ่านเกาะง่ามไปทางเหนือ ซึ่งครั้งนี้เข้าใจว่าไม่แลเห็นเรือตอร์ปิโดของเรา ซึ่งจอดอยู่บริเวณนี้ ครั้นแล้วจึงได้หวนกลับมาทางใต้ จะบินผ่านเกาะง่ามเพื่อทำลายอาคารที่นั่น **เรือหลวงธนบุรี** และ

| เรือหลวงธนบุรี เรือปืนป้องกันชายฝั่งระวางขับน้ำ ๒,๒๐๐ ตัน

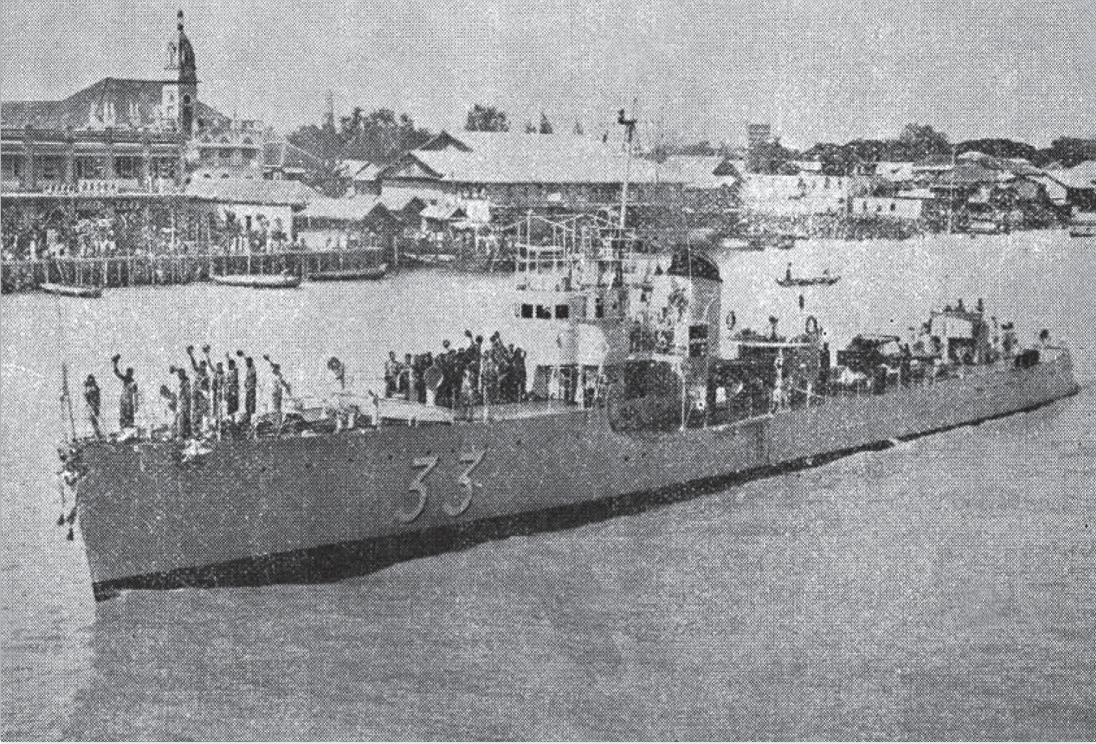
เรือหลวงหนองสาหร่าย ซึ่งจอดอยู่ที่ **เกาะลันตา** แลเห็นเรือบินทะเลลำนี้เหมือนกัน แต่มิได้ทำการยิง เพราะอยู่ไกลสุดระยะปืน

ก่อนหน้าเรือบินทะเลฝรั่งเศสจะได้บินผ่านขึ้นไปทางเหนือ ทหารในเรือ **หลวงสงขลา** และ **เรือหลวงชลบุรี** กำลังทำการบริหารตามตารางการฝึกและปฏิบัติหน้าที่ภายหลังการตื่นนอน ซึ่งการนี้ทหารเรือถือเป็นกิจวัตรประจำวัน ในอันที่จะให้ทหารว่องไวและมีสุขภาพสมบูรณ์เพื่อพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ ครั้นเมื่อได้รับรายงานว่า ได้ยินเสียงเครื่องบินเข้าศึก ผู้บังคับบัญชาทหารได้สั่งให้ทหารเข้าประจำสถานีต่อสู้อากาศยานทันที ในชั่วเวลาไม่ถึง ๑ นาที ทหารก็เข้าประจำปืน ๗๕ มม. ปืนกล ๒๐ มม. และปืนกล ๘ มม. ตลอดจนปืนเล็กยาวพร้อม ต่อมาสักครู่หนึ่งจึงได้เห็นเรือบินทะเลเข้าศึกโผล่ออกมาจากเขาเกาะช้าง บ่ายหน้าไปทางใต้

การที่เรือบินฝรั่งเศสหวนกลับมาทางใต้จนผ่านเกาะง่ามนี้นี้ ก็ด้วยความมุ่งหมายที่จะมาทำการทิ้งระเบิดอาคารบนเกาะง่ามอย่างแน่ชัด โดยทั้งนี้เรือบินได้เริ่มทิ้งระเบิดลงมาเป็นจำนวน ๒ ลูก แต่มิได้ถูกที่หมาย ระเบิดตกลงในน้ำ ระหว่างช่องแหลมเทียนใต้เกาะช้างกับเกาะง่าม ในขณะที่ปืนต่อสู้อากาศยาน และปืนกลของเรือตอร์ปิโดทั้งสองต่างยิงกระหน่ำออกไปในระยะไม่เกิน ๒,๐๐๐ เมตร กระสุนหลายนัดไประเบิดอยู่รอบๆ ลำเรือบินทะเล เรือบินทะเลได้พยายามบินขึ้นหาระดับสูง แต่ปรากฏว่าถูกกระสุนที่ปีกขวาและตอนหัวมีไฟลุกขึ้นทันที แล้วบินถลาลงทุกที จนไปตกในทะเลด้านใต้เกาะหวาย

ในโอกาสเดียวกันที่ได้ส่งเรือบินทะเลออกทำการลาดตระเวนในเช้าวันที่ ๑๗ มกราคมนี้ กำลังทางเรือของฝรั่งเศสอาศัยความมืดและความเร็วรุกกล้าเข้ามาทางด้านใต้ของเกาะช้าง มีจำนวนด้วยกันทั้งหมด ๗ ลำ คือเรือลาดตระเวน **ลามอตต์ปิเกต์** เป็นเรือนำ เรือสลุป ๒ ลำ เรือปืน ๔ ลำ ดังกล่าวแล้วข้างต้น เรือเหล่านี้แยกออกเป็น ๓ หมู่ แล้วเข้าทำการโจมตี **เรือหลวงสงขลา เรือหลวงชลบุรี** และอาคารบนเกาะง่ามในเวลาเดียวกัน หมู่ที่ ๑ มีเรือลามอตต์ปิเกต์ลำเดียว เข้ามาทางช่องด้านใต้เกาะหวาย และเกาะใบตั้ง หมู่ที่ ๒ มีเรือสลุป ๑ ลำ กับเรือปืน ๑ ลำ เข้ามาทางช่องด้านใต้ระหว่างเกาะคลุ้มกับเกาะหวาย หมู่ที่ ๓ มีเรือสลุป ๑ ลำ กับเรือปืนอีก ๓ ลำ เข้ามาทางช่องด้านตะวันตก ระหว่างเกาะคลุ้มกับแหลมบางเบ้าเกาะช้าง ส่วนเรือดำน้ำและเรือสินค้าติดอาวุธคงรออยู่ด้านนอกทะเล และไม่ได้เข้าทำการรบ ทั้งไม่ปรากฏว่าได้กลับไปแต่อย่างใด

เมื่อเรือลามอตต์ปิเกต์ ซึ่งเป็นเรือนำแล่นเข้ามาในระยะประมาณ ๑๒,๐๐๐ เมตร จากเกาะง่าม เข้าใจว่าจะยังไม่เห็นเรือตอร์ปิโด ๒ ลำ ของเรานัก เพราะลักษณะของอุตุนิยมวิทยาในเวลาเช้ามีควันนี้ อากาศมีหมอกเล็กน้อย ท้องฟ้ามีเมฆฝน ทิศนวิสัยค่อนข้างเลว ทะเลมีคลื่นน้อย ลมตะวันตกเฉียงใต้กำลังอ่อน ดังนั้นเรือลามอตต์ปิเกต์ จึงได้เริ่มลงมือระดมยิงสถานที่ก่อสร้างบนเกาะง่าม ซึ่งเข้าใจว่าฝ่ายเราคงจะใช้เป็นฐานทัพหน้า มีอาวุธ เครื่องยุทโธปกรณ์และอื่นๆ อีกมากมาย จนกระทั่งผู้เฝ้าดูแลอาคารต้องหนีเตลิดเปิดเปิงเข้าไป และคอยหลบหนีกระสุนด้วยการไต่เขาขึ้นลงอยู่ตลอดเวลา

| เรือหลวงสงขลา เรือตอร์ปิโดระวางขับน้ำ ๔๗๐ ตัน (ขนาดเดียวกับเรือหลวงชลบุรี)

แต่ครั้งเมื่อได้เห็นเรือตอร์ปิโดทั้งสองลำของเราทำการยิง จึงได้เปลี่ยนเป้ามาเป็นทำการยิงเรือตอร์ปิโดทั้งสองนั้น

ในเวลาติดๆ กันนี้ เรือหมู่ที่ ๒ ของข้าศึกก็ได้โผล่เข้ามาให้เห็น และต่างได้ร่วมลงมือระดมยิงเรือตอร์ปิโดของเราอย่างหนักในทันที

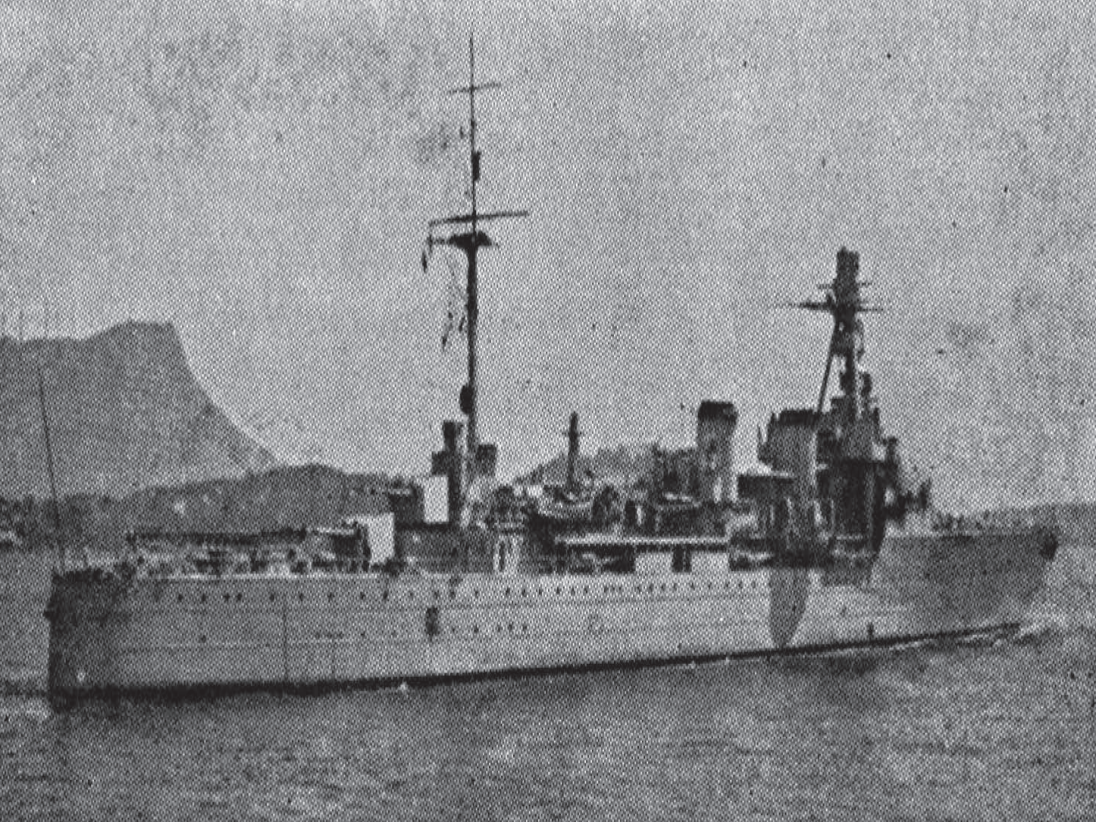
ในการต่อสู้ระหว่างเรือตอร์ปิโดของฝ่ายเรา ๒ ลำ กับกำลังทางเรือของข้าศึก ซึ่งมีกำลังมากกว่ากันหลายเท่านั้น ได้จับเป้าต่อสู้กันดังนี้ เรือหลวงสงขลาได้ระดมยิงเรือลาดตระเวนลามอตต์ปีเกต์แต่ลำเดียว เพราะถือว่าเรือลำนี้เป็นเป้าสำคัญ เป็นกำลังส่วนใหญ่ที่ทัพเรือไทยมุ่งหมายที่จะทำลายเสียให้จงได้ กับประการหนึ่งมุมหันของปืนบังคับไม่สามารถจะแยกปืนไปจับเป้าเรือลำอื่นได้ ส่วนเรือหลวงชลบุรีได้ทำการยิงโดยแบ่งปืนออกเป็น ๒ หมู่ หมู่ ๑ ทำการยิงเรือหมู่ที่ ๒ อีกหมู่หนึ่งทำการยิงเรือหมู่ที่ ๓ ของข้าศึก

เวลาประมาณ ๐๖.๑๐ น. หลังจากที่ได้ทำการยิงเรือบินทะเลเข้าศึกแล้ว นั้นเอง เรือหลวงสงขลาเห็นเรือลาดตระเวนฝรั่งเศสลามอตต์ปีเกต์ ซึ่งทหารในเรือรู้จักชื่อและรูปร่างเป็นอย่างดี โผล่ออกมาจากเกาะหวาย เรือเข้าศึกลำนี้แล่นด้วยความเร็วประมาณ ๒๐ นอต ทิศหัวเรือประมาณทิศตะวันออกเฉียงเหนือ (นอ.) ทางเรือจึงสั่งปืนเตรียมยิงกราบขวา ที่หมายคือเรือลาดตระเวนเข้าศึก ซึ่งในขณะนี้อยู่ห่างในระยะประมาณ ๑๒,๐๐๐ เมตร และได้เริ่มทำการยิงทันที แม้จะได้แลเห็นไฟแวบขึ้นเป็นครวๆ จากปากกระบอกปืนเรือเข้าศึก ซึ่งในตอนนีเรือลามอตต์ปีเกต์ทำการระดมยิงเกาะง่าม เมื่อเรือหลวงสงขลา ทำการยิงไปเพียง ๓ ตับเท่านั้น กระสุนก็ได้ถูกเรือลาดตระเวนเข้าศึกที่บริเวณท้ายเรือ เห็นประกายระเบิดของกระสุนกระจายออกแล้วมีควันพลุ่งขึ้นเห็นได้อย่างชัดเจน เป็นอันว่าฝ่ายเราแม่เรือจะเล็กกว่า อาวุธด้อยกว่า ก็ได้ทำการยิงเข้าศึก ก่อนที่เข้าศึกจะแลเห็น ช้ายังยิงถูกก่อนอย่างรวดเร็วด้วย เมื่อเป็นที่ปรากฏแก่ทหารทั้งหลายว่าเรายิงถูกเรือเข้าศึกแล้ว และด้วยความดีใจ ต้นปืน (เรือเอก นัย นพคุณ) จึงสั่งให้ปืนทุกระบอกยิงเร็วซ้ำเติมต่อไปอีกโดยทันที

เมื่อเรือลาดตระเวนเข้าศึกรู้สึกตัวว่ามีเรือฝ่ายเราทำการยิงมาจากเกาะง่าม จึงได้ทำการเปลี่ยนเป้าจากเกาะง่ามมายิงเรือหลวงสงขลา

การยิงของเรือลาดตระเวนเข้าศึกในตอนแรกนี้แม้จะกระทำอย่างหนัก แต่กระสุนตกกระจายมาก กระสุนไปตกที่บนฝั่งเกาะช้าง บนเกาะง่าม และบริเวณใกล้ๆ กับเรือตอร์ปิโดทั้งสองของเรา เรือฝ่ายเราไม่ถูกกระสุนเข้าศึกอยู่เป็นเวลานาน ทั้งนี้นอกจากทัศนวิสัยไม่ดีพอแล้ว ยังมีเกาะเป็นฉากอยู่หลังด้วย

ต่อมาสักครู่หนึ่ง เรือหลวงสงขลาแลเห็นเข้าศึกหมู่ที่ ๒ จำนวน ๒ ลำ โผล่เข้ามาทางช่องระหว่างเกาะคลุ้มกับเกาะหวาย และเรือเข้าศึกหมู่ที่ ๓ จำนวน ๔ ลำ โผล่เข้ามาทางช่องตะวันตกระหว่างเกาะคลุ้มกับแหลมบางเบา เกาะช้าง เรือเหล่านี้ได้ช่วยกันสมทบยิงเรือหลวงสงขลาและเรือหลวงชลบุรี อย่างหนักด้วยเหมือนกัน เรือหลวงสงขลาได้ทำการยิงตอบเรือทั้งสองหมู่เลย ปลอยให้เป็นหน้าที่ของเรือหลวงชลบุรี

| เรือลาดตระเวน ลามอตต์ปีเกต์ ของฝรั่งเศส

เมื่อเรือหลวงชลบุรีทำการยิงเรือลามอตต์ปีเกต์ แล้วเพียงชั่วเวลาอันสั้นนั้นเอง ก็ได้เห็นเรือข้าศึกแล่นเข้ามาอีก ๖ ลำด้วยกัน ดังกล่าวแล้วข้างต้นเรือเหล่านี้เริ่มทำการยิงมายังเรือเตอร์ปิโดฝ่ายเราอย่างหนักในระยะ ๘,๐๐๐ เมตร

เมื่อเป็นเช่นนี้ เรือหลวงชลบุรีจึงผละจากการต่อสู้จากเรือลาดตระเวนข้าศึกลามอตต์ปีเกต์ และโดยเหตุที่เห็นว่าเรือหลวงสงขลาได้ทำการต่อสู้อยู่แล้วอีกประการหนึ่ง หันมาต่อสู้กับเรือข้าศึกทั้ง ๒ หมู่ที่มาใหม่ โดยแบ่งปืนกระบอกหัวและกระบอกกลางยิงเรือข้าศึกหมู่ที่ ๓ จำนวน ๔ ลำ ปืนกระบอกท้ายยิงเรือข้าศึกหมู่ที่ ๒ จำนวน ๒ ลำ และทำการยิงอย่างรวดเร็ว การต่อสู้ได้เป็นไปอย่างทรหด ลูกปืนข้าศึกที่ยิงมาตกรอบเรือได้ระเบิดอยู่ดังสนั่นหวั่นไหว

ในการต่อสู้ ฝ่ายเราได้เห็นเรือสลุป เรือลำหน้าของหมู่ที่ ๒ ถูกกระสุน

ระหว่างปล่องทั้งสอง มีควันสีดำพุ่งขึ้นมา และกระสุนถูกตอนท้ายเรืออีกหลายนัด ต้องแล่นหลีกออกไป เรือปืนซึ่งตามมาข้างหลังได้เร่งความเร็วขึ้นมาทำการบัง เพื่อประวิงการยิงปืนฝ่ายเราและช่วยเหลือเรือลำนี้

เรือข้าศึกหมู่ที่ ๓ เมื่อถูกกระสุนของฝ่ายเราเข้าแล้วเกิดรวนกันขึ้นจนเสียกระบวนการ แนวกระบวนการซ้อนกันเป็นบางคราว ฝ่ายเราแลเห็นเรือ ๒ ลำในหมู่ที่ถูกยิงจนไฟไหม้อย่างหนัก และเรืออีก ๓ ลำได้ทำการช่วยเหลือ การระล่ำระสายได้เกิดมีมากขึ้น ปืนของเรือหลวงชลบุรียิงซ้ำเติมอยู่ตลอดเวลา ภายหลังจากต่อมาตามทางสืบสวนอันพอจะเชื่อถือได้นั้น มีว่า เรือข้าศึกทั้งสองที่ถูกยิงไฟไหม้นี้ ได้แล่นออกจากช่องไปและอับปางลงในทะเลลึก ไม่สามารถจะคืนสู่ฐานทัพได้เช่นเรือลำอื่นที่มาด้วยกัน

อย่างไรก็ตามเรือทั้งสองหมู่นี้ได้ทำการระดมยิงเรือหลวงชลบุรีอย่างหนักอยู่ตลอดเวลาเหมือนกัน กระสุนนัดแรกที่ยิงถูกเรือหลวงชลบุรีนั้น ทำให้เสาหัวหักสะบัดโค่นพาดลงมาบนสะพานเดินเรือ นายยามยอดเสาวิ่งติดลงมา กับเสาด้วย ขาขาดทั้งสองข้าง เขามีชีวิตต่อไปได้ ๕ นาที หลังจากถูกยิงบาดเจ็บก่อนตายเขาพูดกับทหารที่ทำการพยาบาลว่า **‘สู้ต่อไปเถิด พวกเราต้องชนะ’** กระสุนนัดต่อๆ มา ได้ถูกที่ข้างเรือตรงบันไดขวาที่แนวน้ำและบริเวณห้องเครื่องจักรเหนือแนวน้ำ และนัดที่สำคัญถูกตรงท้ายเรือ ถังน้ำมันรั่ว น้ำมันไหลออกมาท่วมคลังกระสุนลูกปืนท้าย นอกจากนั้นกระสุนของข้าศึกยังทำให้เกิดไฟไหม้ที่ตอนกลางลำและตอนท้ายเรือ เรือได้เริ่มจมลงเรื่อยๆ ทหารประจำเรือเสียชีวิตและบาดเจ็บไปหลายคน เมื่อลูกปืนที่ได้ล่ำเลียงขึ้นมาจากคลังยิงไปหมดแล้ว และไฟก็ไหม้จนเหลือความสามารถที่ทหารประจำเรือจะดับได้ ทั้งเรือก็จมลงไปปริมน้ำ ผู้บังคับการเรือจึงสั่งให้ทำการสละเรือใหญ่ เมื่อเวลาประมาณ ๐๖.๕๐ น.

ระหว่างที่ทำการต่อสู้กับข้าศึก ทหารทุกคนปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความกล้าหาญอดทนและมีวินัยอันดียิ่ง การงานทุกอย่างที่ผู้บังคับบัญชาสั่งได้สำเร็จลงอย่างรวดเร็วผิดกว่าในเวลาปกติ ทหารเหล่าตอร์ปิโดและทหารพรรคกลินบางนาย ตลอดจนสหโฆซัน (พลเรือน) ได้เข้าสมทบช่วยทำการลำเลียง

ลูกปืนส่งไปให้ทหารประจำปืน เป็นการเพิ่มจำนวนคนลำเลียงลูกปืนให้มากขึ้น จึงทำให้การลำเลียงลูกปืนทำได้มากกว่าปกติ และเป็นไปด้วยความรวดเร็วยิ่ง แม้กระสุนของข้าศึกจะทำให้ทหารผู้เคราะห์ร้ายบางคนได้รับบาดเจ็บหรือต้องถึงแก่ความตายก็ตาม เขาเหล่านั้นมิได้บรีปากโอดครวญหรือส่งเสียงร้องด้วยความเจ็บปวดแต่ประการใด เขากัดฟันต่อสู้และอดทนต่อบาดแผลที่ได้รับพยายามปฏิบัติหน้าที่ต่อไปอย่างเคร่งครัด นับว่าเป็นตัวอย่างอันดี บางคนกลับกล่าวส่งเสริมกำลังใจเพื่อนทหารให้แข็งขันในหน้าที่บอกปัดมิให้เป็นห่วงความบาดเจ็บของตน ซึ่งทั้งนี้มิใช่อื่น เขาผู้กล้าหาญเหล่านั้นมีกำลังใจมั่นคงและปลาบปลื้มกระหิมใจว่า เขาได้ทำหน้าที่ของลูกผู้ขายและทหารเรือที่เขาได้ใช้เครื่องแบบสวมอยู่โดยสมบูรณ์แล้ว

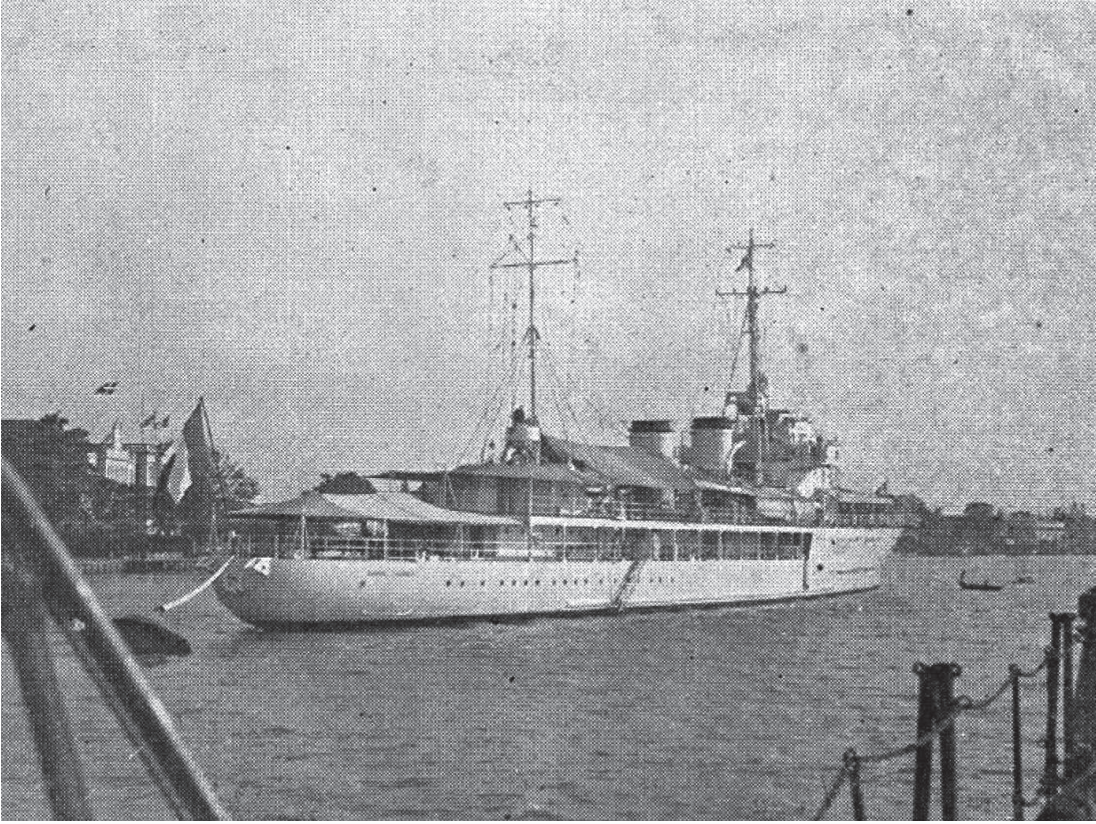
เมื่อได้ต่อสู้กับข้าศึกมาจนเรือถึงวาระสุดท้ายกับได้รับสั่งจากผู้บังคับบัญชาให้ทำการสละเรือใหญ่เช่นนั้นแล้ว ทหารจึงต่างได้ละจากหน้าที่ของตนเพื่อจะไปจากเรือใหญ่ แม้กระนั้นก็ดี ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บอยู่ก็ได้ถูกหามลงเรือเล็กหมด คงเหลือแต่ผู้ที่เสียชีวิตไปแล้วในระหว่างทำการต่อสู้ ซึ่งไม่มีทางจะคืนชีพได้แล้ว ประการหนึ่งเรือที่ใช้พาทหารไปจากเรือใหญ่ ตามธรรมดาก็ไม่เพียงพอแก่จำนวนทหารอยู่แล้ว ต่างต้องใช้เสื้อและพวงชูชีพ หรือไม้ก็เกะสิ่งลอยน้ำเพื่อพาตัวให้ลอยไป ซึ่งเป็นการยากที่จะเอาตัวรอด จึงเป็นการเหลือวิสัยที่จะพาไปด้วยได้ ปล่อยให้ลอยอยู่ในอาการดุซงญอเช่นเดิมและจมลงไปกับเรือสมกับนิติธรรมของชาวเรือ ทหารทั้งหลายเมื่อจะไปจากเรือนั้น ต่างรู้สึกอาลัยเรือและเพื่อนทหารที่ต้องตกอยู่ในอันตรายจนเสียชีวิตนั้นเป็นอย่างยิ่ง การสละเรือใหญ่ได้เป็นไปอย่างฉุกฉิน ทหารจึงต่างลงเรือเล็ก หรือไม้ก็กระโดดน้ำว่ายเข้าฝั่งเพื่อเอาตัวรอดท่ามกลางกระสุนของข้าศึกซึ่งยังยิงกระหน่ำอยู่ตลอดเวลา บ้างก็สวมเสื้อชูชีพ เกาะพวงชูชีพ เกาะสิ่งลอยน้ำ บ้างก็ตัวเปล่า ทหารบางนายยังมีของหลวงซึ่งเป็นไปตามระเบียบการสละเรือใหญ่ติดตัวมาด้วย หนึ่งๆ ตัวเองก็ตกอยู่ในสภาพอันตรายยังไม่แน่ว่าจะเอาตัวรอดได้

ขณะที่ปืนเรือตอร์ปิโดฝ่ายเราเงียบเสียง และทหารประจำเรือกำลังทำการสละเรือใหญ่นั้น ฝ่ายข้าศึกยังคงทำการระดมยิงอยู่อย่างไม่ลดละ เสียง

ระเบิดยังคงมีอยู่บนเรือซึ่งท้ายเรือได้มิดน้ำหายไป และส่วนอื่นทางหัวเรือค่อยๆ มิดน้ำลงไปตามลำดับอย่างไม่ขาดระยะ การว่ายน้ำเข้าฝั่งในครั้งนั้นนับว่าโชคคืออยู่บ้างที่ระยะไม่ไกลเกินไป ถ้าหากเป็นระยะไกลแล้วน่าจะต้องมีผู้ที่ต้องเสียชีวิตเพิ่มขึ้นอีกมาก

ขณะที่ทหารประจำเรือตอร์ปิโดฝ่ายเราทั้งสองลำได้ทำการสลະเรือใหญ่ ว่ายน้ำเข้าฝั่งเกาะช้างนี้ ข้าศึกยังคงทำการระดมยิงเรือที่หมดความสามารถ แต่ตรงบียงคงสงบด้อยุ่บนยอดเสาตลอดเวลาดังกล่าวแล้วข้างต้น แต่มีข้อที่น่าละอายในความทารุณผิดอารยธรรมและประเพณีในการรบทางเรืออย่างที่สุด ซึ่งทหารเรือฝรั่งเศสได้กระทำลงก็คือ เมื่อเรือทั้งสองจมมิดน้ำหายไปแล้ว แทนที่ข้าศึกจะเข้ามาทำการช่วยเหลือชีวิตทหารเรือไทยเมื่อลอยคออยู่ในทะเล ฝ่ายฝรั่งเศสกลับนำเรือเข้ามาในระยะใกล้แล้วใช้ปืนใหญ่ปืนกลยิงกราดมายังทหารของเรา ซึ่งขณะนั้นกำลังอยู่ในเรือเล็กและที่ว่ายน้ำเข้าฝั่งและลอยคออยู่ในทะเลมองเห็นแต่ศีรษะดำๆ เกือบบริเวณนั้นไปหมด กระสุนได้ตกกระจายไปทั่วชายฝั่งและในน้ำ กระสุนเหล่านี้ระเบิดเป็นควันสีต่างๆ มีสีเหลืองดำ และคราม ปนอยู่กับข้อฟอยน้ำ ซึ่งเป็นที่สันนิษฐานได้ว่าข้าศึกใช้กระสุนก๊าซพิษ ทหารบางนายที่หนีรอดตายจากในเรือมาได้กลับมาเคราะห์ร้ายถูกกระสุนข้าศึกจมน้ำหายไปก็มี ทหารที่สลະเรือใหญ่เหล่านี้ต้องดำลึบดำโผล่เพื่อหลบกระสุนของข้าศึกที่ตกมาดังท่าผ่นนั้นอยู่ไม่หยุดหย่อน ในที่สุดพวกที่อยู่ในเรือเล็กเห็นว่าการจะอยู่ต่อไปก็ไม่เป็นประโยชน์ เพราะจะเป็นเป้าอันดี จึงต่างก็ได้กระโดดน้ำเอาเรือเป็นที่กำบังต่อไป การกระทำนี้ นาวิกฝรั่งเศสจะแก้ตัวให้พ้นจากความทารุณโหดร้าย ผิดธรรมเนียมนิยมของแบบแผนการสงครามทางทะเลไม่ได้เป็นอันขาด

เรือข้าศึก ๒ ลำ เรือสลูปลำหนึ่งกับเรือปืนลำหนึ่ง เข้าใจว่าเป็นเรือหมู่ที่ ๓ ได้นำเรือเข้ามาใกล้บริเวณที่เรือฝ่ายเราจมน้ำหายไป แล้วนอกจากจะทำการยิงกราดมายังทหารฝ่ายเราดังกล่าวแล้ว ยังได้เตรียมการหย่อนเรือโบ้ตลงน้ำ สันนิษฐานว่าเพื่อทำการจับทหารของเราไปเป็นเชลย หรือถ้าข้าศึกจะกล่าวว่า หย่อนเรือโบ้ตลงเพื่อทำการช่วยชีวิตทหารของเรา หากเป็นเช่นนั้นหรือ

| เรือสลูอามิราล ชาร์เนร์

ขอบคุณน้ำใจอันดีของทหารเรือฝรั่งเศสที่เปี่ยมไปด้วยคุณธรรมนั้นไว้ด้วย แต่การนี้ยังมีทันจะได้หย่อนเรือโบ้ตลงน้ำลำเร็จลง เรือทั้งสองก็ได้ยินเสียงปืนใหญ่ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของเกาะช้างดังขึ้น ซึ่งการนี้เป็นการเปิดฉากการต่อสู้ระหว่าง **เรือหลวงชลบุรี** กับเรือลาดตระเวนข้าศึก และทั้งนี้เรือข้าศึกทั้งสองคงเข้าใจว่าเรือฝ่ายเราได้เข้ามาสมทบทำการต่อสู้ช่วยเหลือกัน จึงล้มความคิดและนำเรือออกไปจากบริเวณนั้น แล่นไปสมทบกับเรือฝ่ายตนทันที

ได้กล่าวมาแล้วว่าในตอนค่ำวันที่ ๑๖ มกราคม เรือหลวงธนบุรี ได้ย้ายที่จอดเรือจากเกาะง่าม มาจอดอยู่ยังที่จอดเรือใหม่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะลิ้ม เมื่อเวลา ๑๙.๐๐ น. ซึ่งเป็นเวลาค่ำแล้ว มีเรือหลวงหนองสาหร่าย และเรือหลวงเทียวอุทตามมาด้วย และเรือหลวงระยองซึ่งได้รับคำสั่งให้ไปรักษาการณ์ทางด้านใต้เกาะกูดนั้นได้ออกเรือจากเกาะง่าม เมื่อเวลา ๒๐.๐๐ น.

คืนเดียวกัน

วันที่ ๑๗ มกราคม เวลา ๐๕.๓๐ น. เมื่อได้ไปตรวจปลุกทหารตามเวลาแล้ว ก็มีการฝึกหัดกายบริหารดังเช่นเคยและตามที่เรืออื่นๆ กระทำกัน เมื่อได้หัดกายบริหารไปสักชั่วเวลาเล็กน้อย ก็ได้ยินเสียงเครื่องบินข้าศึก ทางเรือจึงมีคำสั่งให้เข้าประจำการสถานีต่อสู้อากาศยาน ครั้นแล้วก็ได้แลเห็นเรือบินทะเลข้าศึก คือลำที่ถูกเรือตอร์ปิโดฝ่ายเรายิงตกรันนั่นเอง มาบินตรวจการณ์อยู่ทางทิศใต้บริเวณเกาะง่าม แต่เรือหลวงธนบุรีมิได้กระทำการยิง เพราะอยู่ไกลสุดระยะปืน และเรือบินทะเลลำนี้เมื่อได้บินมุ่งมาทางเรือหลวงธนบุรีชั่วเวลาเล็กน้อยแล้วก็บินวนกลับไปทางที่เรือตอร์ปิโดฝ่ายเราจอดอยู่ ในไม่ช้าก็ได้ยินเสียงปืนจากเรือตอร์ปิโดทั้งสองนั้นทำการยิงเรือบินทะเลลำนี้ และได้แลเห็นกลุ่มควันของกระสุนระเบิดอยู่ล้อมรอบเรือบินทะเล กระสุนจรวดปืนกลได้ยิงผ่านเรือบินทะเลไปหลายสิบนัด แล้วเรือบินทะเลก็กลับหายไป

เมื่อเรือบินทะเลข้าศึกกลับไปแล้ว ก็ได้ยินเสียงปืนใหญ่ตั้งขึ้นทางด้านที่เรือตอร์ปิโดฝ่ายเราจอดอยู่นั้นอีกครั้งหนึ่ง และเป็นเสียงดังอย่างถี่ แสดงว่าได้ทำการระดมยิงอย่างหนัก แต่มองไม่เห็นกลุ่มควันระเบิดในอากาศดังเช่นครั้งก่อน จึงสันนิษฐานได้ว่าเรือตอร์ปิโดฝ่ายเราคงจะได้เกิดปะทะกับเรือข้าศึกขึ้นแล้วเป็นแน่นอน

ตามทางสันนิษฐานดังกล่าวแล้ว และด้วยความประสงค์ที่จะไปช่วยเหลือเรือตอร์ปิโดทั้งสอง เรือหลวงธนบุรีจึงได้สั่งให้ถอนสมอ และออกเรือเมื่อเวลาประมาณ ๐๖.๒๐ น. ก่อนหน้านี้ แตรสัญญาณประจำสถานีรบก็ตั้งขึ้น นอกจากทหารที่ประจำหน้าที่อยู่ข้างแล้ว ทหารในเรือได้วิ่งเข้าประจำตามตำแหน่งหน้าที่ และเตรียมการใช้อาวุธปืนใหญ่ของเรือต่อไป ส่วนเรือหลวงหนองสาหร่าย และเรือหลวงเทียนอุทก ก็ออกเรือตามมาในเวลาใกล้ๆ กันตามลำดับ

เมื่อเรือหลวงธนบุรีแล่นพ้นที่จอดเรือมาได้เล็กน้อย ยามบนสะพานเดินเรือก็ตะโกนรายงานลงมาว่า เห็นเรือข้าศึก ๑ ลำ ทางท้าย เกาะไม้ซี้ (เกาะไม้ซี้ใหญ่ เกาะช้าง) ผู้บังคับหมวดเรือ (นาวาโท หลวงพร้อมวีรพันธุ์)

ซึ่งเป็นผู้บังคับการเรือหลวงธนบุรีด้วยนั้น จึงเอากล่องส่องดูปรากฏว่าเป็นเรือลาดตระเวนลามอตต์ปีเกต์แล่นไพล่จากหัวเกาะด้วยประมาณความเร็ว ๒๐ นอต หัวเรือหันไปทางตะวันออก เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว ผู้บังคับการเรือจึงตัดสินใจเข้าทำการต่อสู้ทันที และได้พูดขึ้นสั้นๆ ว่า ‘เอามัน!’ แล้วสั่งให้ตั้งเข็มหาเข้าศึก เพื่อทำการต่อสู้จนถึงที่สุด เพราะเรือลำนี้เป็นกำลังสำคัญของกองทัพเรืออินโดจีนฝรั่งเศส และในเวลาเดียวกันนั้น สั่งให้รายงานไปทางกองทัพเรือโดยทางวิทยุโทรเลขว่า

‘เรือลาดตระเวนลามอตต์ปีเกต์ เข้าโจมตีหมวดเรือนี้ที่ด้านใต้เกาะช้าง’

สำหรับเรือหลวงหนองสาหร่าย และเรือหลวงเทียนอุทก ผู้บังคับหมวดเรือได้สั่งว่าไม่ต้องตามมา ให้หลบขึ้นไปอยู่ทางเหนือของเกาะช้าง ทั้งนี้ก็เพราะเห็นว่าทั้งสองลำนี้เป็นเรือขนาดเล็ก ไม่สมควรจะเข้าทำการรบกับเรือเข้าศึกขนาดใหญ่ของฝรั่งเศส นอกจากจะเป็นเรือเล็กและบอบบางแล้ว ยังไม่มีโอกาสที่จะใช้อาวุธให้ถึงเรือเข้าศึกในระยะไกลอีกด้วย

ต่อมาเรือลาดตระเวนเข้าศึกได้บังเกาะไม้ซี้ให้มุมมองไม่เห็นชั่วขณะหนึ่ง และในเวลาเดียวกันนี้เองปืนใหญ่ป้อมท้ายของเรือหลวงธนบุรีขัดข้องยังเตรียมการยิงไม่พร้อมทีเดียว ผู้บังคับการเรือจึงสั่งเลี้ยวซ้ายหันขึ้นทางเหนือเพื่อเอาเกาะบังเป็นการถ่วงเวลาไว้เช่นเดียวกัน ครั้นได้รับรายงานว่ามีปืนพร้อมเวลาประมาณ ๐๖.๔๐ น. จึงได้สั่งหันหัวเรือไปทางใต้ทิศประมาณตะวันออกเฉียงใต้ (ซอ.) แล่นด้วยความเร็วเต็มที่ประมาณ ๑๕ นอต

ความจริงเรือหลวงธนบุรีมีระวางขับน้ำเพียง ๒,๒๐๐ ตัน ความเร็ว ๑๖ นอต เมื่อเปรียบเทียบกับเรือลาดตระเวนลามอตต์ปีเกต์ของเข้าศึกซึ่งมีระวางขับน้ำถึง ๙,๓๕๐ ตัน ความเร็ว ๓๓ นอตแล้ว ก็จะทำให้เห็นว่าเล็กกว่า เป็นรองกว่า แม้จะกล่าวว่าเรือหลวงธนบุรีมีปืนใหญ่กว่าคือ มีปืน ๘ นิ้ว ๔ กระบอกก็ตามเรือเข้าศึกก็มีปืน ๖.๑ นิ้ว ถึง ๘ กระบอก ระยะที่รบกันก็เพียง ๑๔,๐๐๐ เมตร เป็นอย่างสูง จัดว่าอยู่ในระยะปืนด้วยกันทั้งสองฝ่าย และเข้าศึกทำการยิงได้เร็วกว่า ข้าเรือฝ่ายเข้าศึกลำนี้ยังมีตอร์ปิโดอีก ๑๒ ท่อ แต่ด้วยน้ำใจกล้าหาญและเด็ดเดี่ยว เรือหลวงธนบุรีจึงแล่นเข้าไปใส่เข้าศึกอย่างองอาจ

เวลาประมาณ ๐๖.๔๐ น. เมื่อปืนของเรือหลวงธนบุรีพร้อมทุกระบอก และผู้บังคับการเรือได้สั่งหันหัวเรือลงปลายทางใต้ดังกล่าวแล้ว ในเวลาใกล้ๆ กันนี้ เรือลาดตระเวนลามอตตีปีเกต์ก็โผล่พ้นจากเกาะไม้ซี้ออกมา การต่อสู้ระหว่างเรือปืนหนักของไทยกับเรือลาดตระเวนของฝรั่งเศส ซึ่งมีเส้นทางไปทางทิศ ตะวันออกก็ได้เริ่มขึ้นทันที ต่างฝ่ายต่างมุ่งหมายจะทำลายซึ่งกันและกันลงให้ ย่อยยับด้วยอำนาจอาวุธปืนใหญ่

เรือลาดตระเวนข้าศึกนี้ลำเรือสูงตระหง่าน มีปล่อง ๒ ปล่อง ทาสี หมอก่อนข้างขาว ป้อมปืนจัดเป็นป้อมคู่อยู่ทางหัวเรือ ๒ ป้อม ท้ายเรือ ๒ ป้อม ป้อมละ ๒ กระบอก นับว่าเป็นเป้าที่ดีที่สุด ทหารของเราแทบทุกคนรู้จัก เรือลำนี้ดี เพราะเรือลำนี้กับเรือหลวงธนบุรีได้เคยจอตระดมอ่าวกันที่มะนิลา เมื่อ คราวรบเรือเดินทางจากญี่ปุ่นมากรุงเทพฯ ครั้งนั้นทหารของเราบงนายยังเคย กล่าวเป็นที่เล่นที่จริงว่า

‘เรือลำนี้คงจะได้พาดกับเรลสักวันหนึ่งเป็นแน่’

และการนี้ก็ให้เป็นจริงขึ้นแล้ว

เสียงปืนใหญ่ของเรือทั้งสองฝ่ายที่ต่างระดมยิงประหัตประหารกันและ กันในระยะไกลประมาณ ๑๒,๐๐๐-๑๔,๐๐๐ เมตรนี้ ดังสนั่นหวั่นไหว ความดัง ได้แผ่รัศมีกระจายออกไปไกลทางใต้ลม ได้ยินไปถึงจังหวัดตราดและจันทบุรี

ในระยะแรกของการต่อสู้ ฝ่ายเรายิงถูกเรือลาดตระเวนข้าศึก แถว บริเวณสะพานเดินเรือ ๒ นัด แลเห็นประกายระเบิดและควันพลุ่งขึ้นมาใน บริเวณนั้นได้อย่างชัดเจน ทหารของเราที่เห็นผลในการยิงปืนนี้ต่างก็ดีใจและ บอกข่าวดีกันต่อๆ ไป เพื่อให้ทหารซึ่งประจำหน้าที่อื่นและไม่มีโอกาสเห็นนั้น ได้ทราบ จะได้มีกำลังใจในการต่อสู้ดีขึ้นและคงทำการยิงต่อไปอย่างหนักยิ่งขึ้น

เรือลาดตระเวนของข้าศึกนั้น เมื่อได้ปะทะเข้ากับเรือหลวงธนบุรี นอกจากจะได้ทำการระดมยิงอย่างหนักเพื่อช่วงชิงความมีชัยให้ได้ก่อนแล้ว ยังได้เริ่มยิงตอร์ปิโดมายัง เรือหลวงธนบุรีด้วยอีก ๓ นัด หากแต่ผิดหมด ใน ไม่ช้า เรือหลวงธนบุรีก็ถูกกระสุนข้าศึกเหมือนกัน บังเอิญคราวเคราะห์กระสุน นัดแรกของข้าศึกมาถูกที่ได้สะพานเดินเรือ แล้วระเบิดเข้าไปในหอบังคับการ

| เรือลาดตระเวน ลามอตตีปีเกตต์ ขณะจอดที่เมืองไซ่งอน

ซึ่งเป็นที่สำหรับผู้บังคับการเรือสั่งการทั่วไป ภายในห้องบังคับการนี้ นอกจากผู้บังคับการเรือแล้ว ยังมีต้นหนและทหารเหล่าสามัญประจำอยู่กับผู้บังคับการเรือด้วย เพื่อถือท้ายและติดต่อคำสั่งไปยังเจ้าหน้าที่ต่างๆ นับว่าโชคในตอนนี้เข้าข้างข้าศึก กระสุนนัดแรกนี้ทำให้ทหารในห้องบังคับการล้มทับกันระเนระนาด นอกจากนั้นยังมีควันทลบไปทั่ว จนมองไม่รู้ว่าเป็นใครเป็นผู้บังคับการเรือ และจำเรือซึ่งกำลังถือท้ายอยู่นั้นได้เสียชีวิตลงในทันทีทันใด ทหารนอกจากนั้นได้รับบาดเจ็บสาหัสบ้าง ไม่สาหัสบ้าง

อำนาจของกระสุนนัดนี้นอกจากจะปลิดชีวิตของผู้บังคับการเรือไปแล้ว ยังทำให้เครื่องถือท้ายเกิดขัดข้องอีกด้วย ต้นหน (เรือโท เฉลิม สติรถาวร) ซึ่งได้รับบาดเจ็บที่ศีรษะด้านหลัง ต้องออกจากห้องบังคับการลงมาจากสะพานเดินเรือ เพื่อจัดการใช้เครื่องถือท้ายอะไหล่ที่ท้ายเรือเรือหลวงธนบุรีในขณะนี้

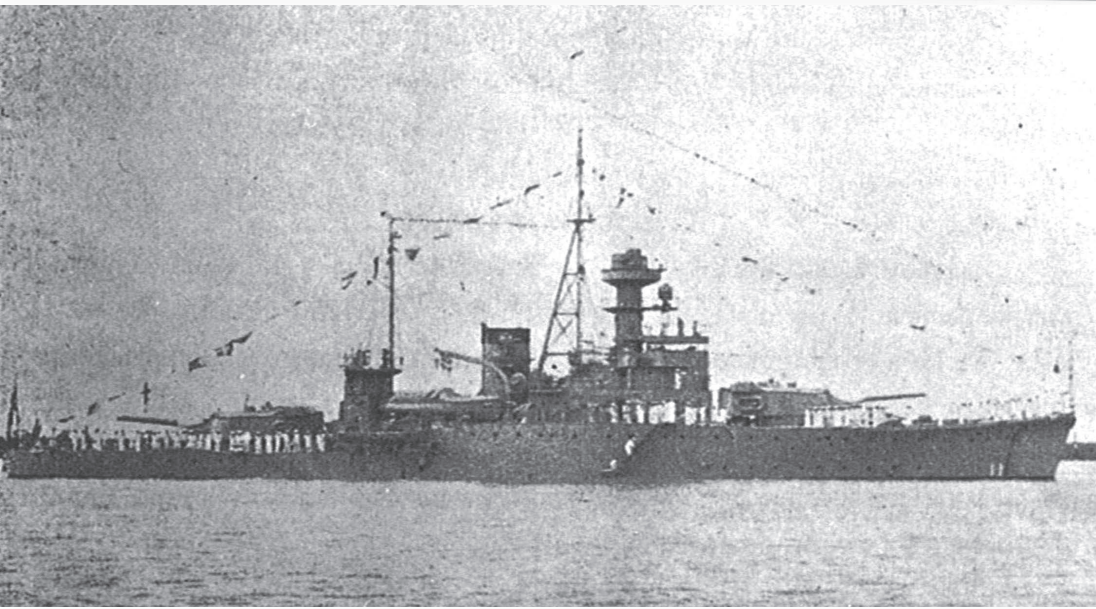
เล่นหมุนเป็นวงกว้างอยู่หลายรอบ

เมื่อใช้เครื่องถือท้ายอะไหล่ได้แล้ว จึงได้กลับเล่นไปในทิศทางเดิม แต่กระนั้นก็ดี การที่จะบังคับเรือให้อยู่ในทิศทางตามต้องการก็ไม่สู้จะทำได้คล่องแคล่วนัก

ตั้งที่กล่าวมาแล้วว่า เรือข้าศึกที่ทำการต่อสู้กับเรือตอร์ปิโดทั้งสองลำนั้น เมื่อได้ยินเสียงปืนดังขึ้นทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของเกาะช้างแล้ว ได้แล่นเข้าไปสมทบกำลังกับเรือฝ่ายตน เรือที่เข้ามาสมทบนี้มีจำนวน ๓ ลำ เป็นเรือสลุป ๒ ลำ และเรือปืน ๑ ลำ ส่วนอีกลำหนึ่งไม่ปรากฏ ซึ่งขณะนั้นเป็นเวลาทีเรือหลวงธนบุรีกำลังทำการต่อสู้กับเรือลาดตระเวนลามอตต์บีเกต์ แล้วต่างก็ช่วยกันระดมยิงอย่างหนักมายังเรือหลวงธนบุรี เพื่อเป็นการซ้ำเติมและช่วงชิงเอาชัย แม้ฐานะของเรือหลวงธนบุรีในขณะนี้จะมียาการหนักขึ้น โดยได้ถูกกระสุนข้าศึก ณ ที่สำคัญ และเป็นแผลฉกรรจ์ก็ตาม แต่เรือหลวงธนบุรีก็มิได้หวาดหวั่น ไม่แสดงความโยติหรือเป็นห่วงต่อเรือ ๓ ลำ ที่เข้ามาสมทบนี้เลย คงทำการยิงเรือลาดตระเวนลำใหญ่แต่ลำเดียวต่อไปอย่างหนักตลอดเวลา เพราะถือว่าเรือลำนี้เป็นเป้าสำคัญ ฉะนั้นเรือข้าศึกอีก ๓ ลำ ที่เข้ามาทำการสมทบกำลังจึงมีโอกาสริงเรือหลวงธนบุรีได้แต่ฝ่ายเดียว ซึ่งนับว่าเรือทั้ง ๓ ลำนี้ควยโอกาสและโชคอำนวยให้เป็นอย่างมาก

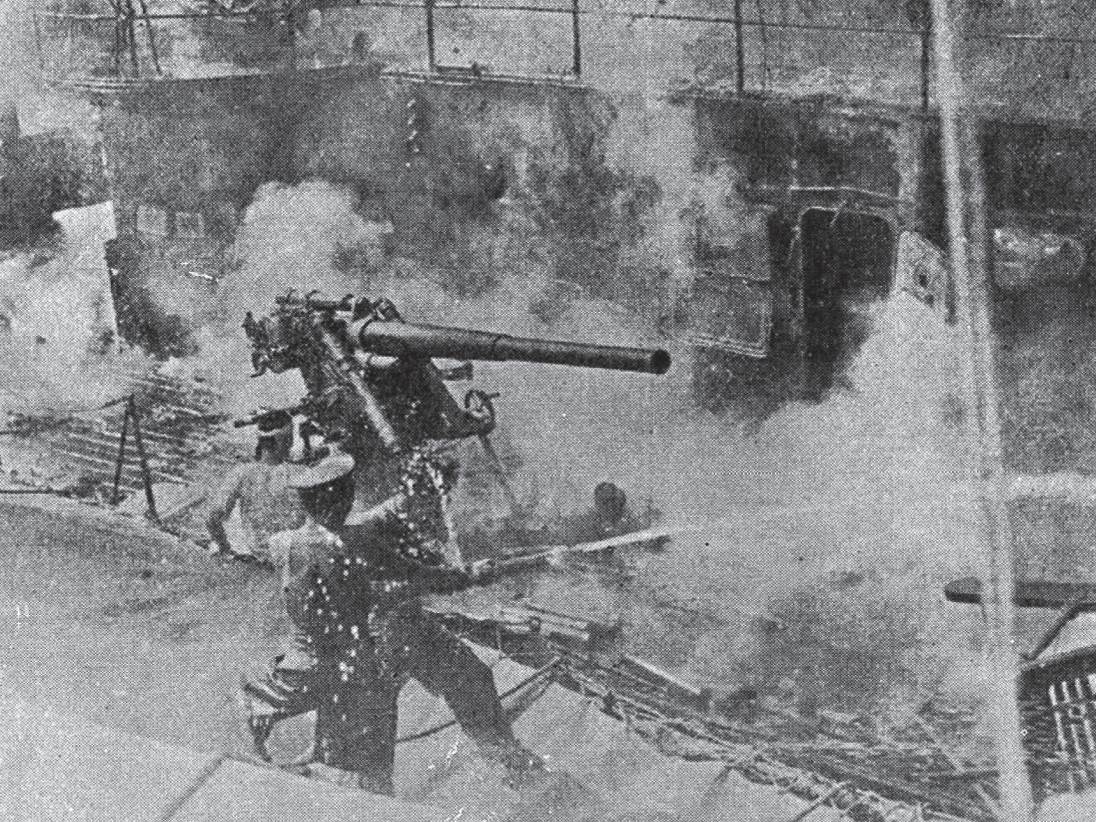
เรือลาดตระเวนข้าศึกคงแล่นไปในทิศประมาณตะวันออกเฉียงเหนือ (นอ.) แต่ครั้นเมื่อถูกกระสุนของเรือหลวงธนบุรีซ้ำเข้าที่บริเวณสะพานเดินเรืออีก ซึ่งเข้าใจว่าคงจะมีการชำรุดเสียหาย และเกิดการขัดข้องบางประการขึ้นบ้างเหมือนกัน เรือข้าศึกลำนี้จึงได้หันออกมาเลี้ยวไปทางขวาเพื่อหลบซ่อมและขยายระยะยิงให้ห่างออกไป แล้วก็เปลี่ยนเข็มไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ (ซว.) ในทางตรงข้ามกับทิศทางเดิม เรือหลวงธนบุรียิงต่อไปได้อีกไม่กี่ตบ เรือข้าศึกซึ่งตอนนี้ได้แล่นด้วยความเร็วสูงก็บังเกาะเสีย

ในไม่ช้าเรือข้าศึกก็โผล่พ้นออกจากเกาะ ปืนของเรือหลวงธนบุรีซึ่งคอยจ้องอยู่แล้วนั้น ก็ยิงออกไปทันทีและยิงต่อไปอีกอย่างหนักตามลำดับ ซึ่งเป็นที่เชื่อได้ว่าได้ทำให้ข้าศึกเสียหายมากยิ่งขึ้นอย่างแน่นอน

เรือหลวงธนบุรี เรือปืนป้องกันชายฝั่ง ปืนใหญ่ขนาด ๘ นิ้ว ๔ กระบอก

สำหรับเรือหลวงธนบุรี ในขณะนั้นถูกยิงซ้ำเติมหลายนัด กระสุนได้ถูกที่บริเวณห้องนายทหารและห้องพันจ่า ทหารที่ทำหน้าที่ลำเลียงลูกปืนให้แก่ปืนเบาได้ถึงแก่ความตายและบาดเจ็บไปหลายนาย กระสุนนัดหนึ่งได้ทะลุเข้าไปในห้องส่งกระสุนป้อมท้าย แต่ก็คิดว่าโชคดีของฝ่ายเราอย่างที่สุดที่กระสุนนัดนี้ดันทาระเบิดไม่ ถ้าหากว่ากระสุนนัดนี้ไม่ดัน ก็น่ากลัวว่ากระสุนที่เก็บไว้ในห้องนี้จะเกิดระเบิดขึ้น และจะทำอันตรายแก่เรือและคนอย่างหนักและน่าเอนจอนามากที่สุด เรืออาจจมลงในทันทีด้วยอำนาจระเบิดของกระสุนเข้าตึกและของเร ผสมกัน ทหารจะต้องเสียชีวิตอีกนับจำนวนไม่น้อย และแม้แต่บางส่วนของร่างกายก็ไม่อาจมีเหลือเป็นซากศพไว้ให้เห็น แต่เมื่อเป็นโชคดีของฝ่ายเราดังกล่าวแล้ว กระสุนนัดนี้จึงเพียงแต่ทำอันตรายแก่ทหารซึ่งมีหน้าที่ลำเลียงกระสุนขึ้นบนป้อมแต่เพียงคนเดียวเท่านั้น ลูกปืนได้ตัดแขนขวาเขาขาดในขณะที่

| พลเรือกำลังทำการดับไฟที่ไหม้เรือหลวงธนบุรีอย่างหนัก (ถ่ายจากเรือหลวงช้าง)

ทหารผู้นี้กำลังตั้งกระสุนให้เลื่อนจากรางส่งขึ้นไปข้างบน

อำนาจระเบิดของกระสุนข้าศึก ซึ่งบางนัดเป็นกระสุนเพลิง หรือกระสุนก๊าซพิษ ได้ทำให้เรือหลวงธนบุรีเกิดไฟไหม้หลายแห่ง ทหารซึ่งมีหน้าที่ในการดับไฟและทหารประจำปืนเบาได้ช่วยกันทำการอย่างแข็งขัน คิวไฟได้ตกลงคลุ้งอยู่ในเรือข้างล่างบริเวณช่องทางเดินตอนกลางลำ และได้กระจายไปทั่วในบริเวณใกล้เคียงจนมองไม่เห็นอะไร ทั้งทำให้การหายใจไม่สะดวก กระสุนที่ตีปืนป้อมของเรือหลวงธนบุรีก็ยิ่งส่งเสียงคำรามแสดงว่าไม่หมดฤทธิ์อยู่เรื่อยไป

ในขณะที่ปืนป้อมเรือหลวงธนบุรีกำลังยิงอยู่ และสถานการณ์สำหรับเรือตกอยู่ในฐานะล่อแหลมต่อภัยอันตราย เวลา ๐๗.๔๐ น. ทางเรือได้ยินเสียงและแลเห็นเครื่องบิน ๑ ลำ บินอยู่เหนือเรือ ในขณะที่แรกที่ได้เห็นนี้ ทหารทุก

คนต่างนึกดีใจว่าคงจะเป็นเครื่องบินของฝ่ายเรามาทำการช่วยเหลือแน่แล้ว แต่การณ์กลับเป็นตรงกันข้าม เสียงระเบิดดังสนั่นขึ้นในเรือ ทหารได้รับคำสั่งให้หลบเข้าที่กำบัง ระเบิด ๑ ลูก ได้ตกลงมาถูกห้องสูทกรรม ทำให้เกิดไฟไหม้หนักขึ้นอีก ทหารซึ่งกำลังทำงานอยู่ในบริเวณนั้นเสียชีวิตไปในทันทีจำนวน ๓ นาย และได้รับบาดเจ็บสาหัส และไม่สาหัสอีกหลายนาย

แม้ว่าเรือหลวงธนบุรีจะเกิดไฟไหม้ลุกลามไปหลายแห่งและทหารประจำเรือได้เสียชีวิต และบาดเจ็บไปแล้วเป็นจำนวนหลายนายก็ตาม แต่ปืนป้อมของเรือซึ่งยังไม่มีอาการเสียหายแต่ประการใด ก็ยังคงทำการยิงอย่างหนักอยู่ตลอดเวลาตั้งแต่เดิม ในตอนหลังนี้กระสุนได้ถูกเรือลาดตระเวนข้าศึก ซึ่งได้แล่นกลับเข้ามายังทิศทางเดิมอีกครั้งหนึ่งแล้วนั้นเข้าอย่างจังที่ตอนท้ายเรือบริเวณป้อมท้าย แลเห็นประกายไฟและควันพลุ่งตามขึ้นมา เข้าใจว่าคงทำความเสียหายให้ข้าศึกไม่น้อยทีเดียว เรือลาดตระเวนข้าศึกจึงเลี้ยววกกลับหลังหันไปในทิศทางตรงกันข้ามอีก และแล่นส่ายไปส่ายมา และได้ชักธงสัญญาณขึ้นที่พรวนหลายราวกับเปิดแตรไซเรนเป็นสัญญาณให้เรือลำอื่นๆ ฝ่ายตนทราบ เรือตามเหล่านั้นจึงล่าถอยออกจากยุทธบริเวณตามไปเช่นเดียวกัน

เมื่อเรือข้าศึกได้หันหนีถอยไปนั้น เรือหลวงธนบุรีจะทำการติดตามก็ไม่ทัน เพราะความเร็วน้อยและสภาพของเรือไม่อำนวยแล้ว จึงได้แต่ส่งกระสุนปืนใหญ่ตามไปอีกหลายตบจนข้าศึกแล่นบังเกาะไม้ซี้ใหญ่ไป และคงบรรจุกระสุนรอไว้ในลำกล้องอีกด้วย เพราะนายป้อมต่างตั้งใจว่า เมื่อเรือข้าศึกโผล่ออกจากเกาะเมื่อใดก็จะส่งกระสุนตามเรือไปอีก แต่ข้าศึกมิได้โผล่ลำเรือให้เห็นอีกเลย ตามคำให้การของชาวประมงคงได้ความว่า เมื่อเรือลาดตระเวนฝรั่งเศสแล่นออกไปนั้น ในเรือได้มีไฟลุกอยู่ที่ตอนท้ายเรือ และลำเรือตอนท้ายแปรล้นน้ำ ผิดปกติมาก เรือตามอีก ๓ ลำ ได้แล่นประคองไปทางทิศตะวันตก

เมื่อเรือฝ่ายข้าศึกพากันล่าถอยไปแล้ว เวลา ๐๘.๒๐ น. ป้อมต่างๆ ได้รับคำสั่งให้หยุดยิง ทหารประจำป้อมปืนจึงเลิกประจำหน้าที่ และออกมานอกป้อม เขาแสดงอาการเหนื่อยอ่อน อิดโรยหรือ? แปล่าเลย เขาต่างมีหน้าตาอึมแวมแจ่มใส เขาดีใจที่เขาได้ทำหน้าที่ของเขาด้วยความกระหายและเต็มความ

สามารถ เขารู้สึกภูมิใจที่เขาต่างได้ช่วยกันทำหน้าที่ส่งกระสุนปืนให้ไปถูกเรือข้าศึก ทำความเสียหายให้แก่ข้าศึก และทำให้ศัตรูของคนไทยทั้งชาติต้องล่าถอยไป แล้วเขาก็ปลงเสียงไชโยขึ้นพร้อมๆ กัน โดยทั้งนี้เขามิได้ทันสังเกตเห็นเหตุการณ์รอบๆ ตัวเขาเลย ต้นปืน (เรือเอก เปลี่ยน นิ่มเนื้อ) เมื่อได้ยินเสียงเช่นนั้นก็รู้สึกเต็มตื่นไปด้วยความยินดี ได้ยกมือขึ้นรับเสียงไชโยนั้นด้วย แต่แล้วความเศร้าก็ได้เข้ามาแทนที่ ต้นปืนได้ยกมือแล้วขึ้นไปที่สะพานเดินเรือ ซึ่งเวลานี้ไฟกำลังไหม้อยู่ ทหารประจำป้อมปืนเหล่านั้นมิได้ช่วยทำหน้าที่ดับไฟมาแต่ก่อน เมื่อได้เห็นสะพานเดินเรือกำลังตกอยู่ในสภาพเช่นนั้น ความดีใจก็ปลาลงหายไปทันที และโดยที่ไม่มีควมย่อท้อแต่ประการใด เร็วเท่าความคิด ทหารจากป้อมปืนเหล่านั้นต่างได้วิ่งเข้ามาสมทบช่วยกันดับไฟต่อไป ใครหาภาชนะอย่างใดได้ก็เอามาตักและใส่น้ำ ทั้งนี้เพราะน้ำดับไฟ ซึ่งสูบให้ไหลมาตามท่อนั้นน้อยกว่าปกติ เมื่อตรวจดูแล้วจึงพบว่าน้ำดับไฟสายใหญ่ถูกยิงท่อขาด น้ำที่สูบขึ้นมาจึงไหลออกน้อย และช้าร้ายกว่านั้นยังไหลบ้างท่องเรือ ทำให้เรือเตี้ยน้ำมากขึ้นอีกด้วย น้ำดับไฟก็ให้หมดไปแล้ว แต่ไฟก็หาทุเลาการลุกลามลงไม่

แม้เรือหลวงธนบุรีจะถูกไฟไหม้ และมีสภาพดังกล่าวก็ตาม ก็ยังคงใช้จักรและยังคงเดินต่อมาได้อย่างเรียบร้อย ทั้งนี้เพราะเครื่องจักรเหล่านั้นไม่ได้เกิดความเสียหายแต่อย่างใด ที่เสียหายและแก้ไขได้ก็ได้รับการแก้ไขให้ใช้ได้ ในเวลารวดเร็ว ซึ่งนับว่าทหารพรรคกลินของเราได้ทำหน้าที่ด้วยความสามารถ ยิ่งเช่นกัน เขามิได้หวาดหวั่นต่อกระสุนที่ข้าศึกยิงมาแล้วฉันใด ในเวลานี้เขามิได้หวาดหวั่นต่อพระเพลิงที่เผาอยู่บนดาดฟ้าฉันนั้น เมื่อไฟได้ลุกลามไปจนถึงหลังห้องเครื่องจักร ควันไฟและควันระเบิดได้กระจายลงไปถึงในห้องเครื่องจักรใหญ่ เครื่องจักรช่วย และห้องไฟฟ้า ชั้นแรกก็มีเพียงเล็กน้อย ต่อมาก็ดำขึ้นตามลำดับ จนมองแทบจะไม่เห็นตัวกันถนัด ทหารพรรคกลินที่ประจำอยู่ในห้องเครื่องจักรเหล่านี้แทบว่าจะไม่มีโอกาสหายใจ ข้าควันระเบิดของกระสุนมีกลิ่นเหม็นเป็นพิษแก่การหายใจ และต่างรู้สึกแสบตาจนลืมไม่ขึ้นทั่วกัน

โดยเหตุที่การต่อสู้กันในระหว่างเรือหลวงธนบุรีกับเรือลาดตระเวน

ข้าศึกนั้น เป็นการต่อสู้กันด้วยอาวุธปืนใหญ่ กระสุนแต่ละนัดมีน้ำหนักและอำนาจระเบิดมาก กระสุนที่ข้าศึกยิงมาถูกเรือ ได้ทำให้ทหารเสียชีวิตในทันที และภายหลังบาดเจ็บสาหัส และไม่สาหัสมากบ้างน้อยบ้างสุดแต่กรณี ผู้ที่ถูกบาดเจ็บแต่ยังพวยพุ่งไหวก็ได้รับไปหาแพทย์และพยาบาล ผู้ที่ไปด้วยตนเองไม่ได้ ทหารที่ประสบเหตุการณ์ก็เข้าช่วยเหลือพาไป บางคนแขนขาดขาขาด ร่างกายมีเลือดไหลซึม บ้างก็ถูกไฟลวกปอกและเกรียม ทหารบาดเจ็บได้มารวมกันอยู่ที่หน้าห้องพยาบาลแล้ว ที่รวมกันอยู่ตอนหัวเรือและท้ายเรือก็มี ทั้งนี้สุดแต่จะหาที่ใดได้เหมาะแก่การพัก ทหารบางคนบาดเจ็บแล้วยังคงกระทำหน้าที่ของตนต่อไปได้ก็มี แต่เมื่อร่างกายรู้สึกต่อการบาดเจ็บขึ้นแล้วก็ถึงกับล้มพับอยู่กับที่ นาวาตรี นายแพทย์ อัชฌา พัฒนวิบูลย์ ซึ่งในตอนเริ่มรบได้พยายามที่จะเข้าไปพยาบาลผู้บังคับการเรือ ก็ได้เสียชีวิตแต่ต้นแล้ว เมื่อเหตุการณ์ได้ค่อยสงบลงแล้ว ทหารที่พอมีเวลว่างจึงได้เข้าช่วยทำการปฐมพยาบาลให้แก่ทหารบาดเจ็บต่อไป และใครจะขอกกล่าวไว้ ณ ที่นี้ด้วยว่า ทหารบาดเจ็บทั้งหลายเหล่านี้ แม้จะได้รับบาดเจ็บมากสักเพียงใด ไม่มีผู้ใดเลยที่จะออกปากร้องครวญครางแต่อย่างใด

ในเช้ามีวันที่ ๑๗ มกราคม เรือหลวงช้าง (เรือเอก สนิท อังกินันท์ ผู้บังคับการเรือ) ได้ลำเลียงทหารมาถึงแหลมงอบ ดังกล่าวแล้วข้างต้น ขณะที่กำลังส่งทหารขึ้นบกอยู่นั้น ได้ยินเสียงปืนใหญ่และเห็นการรบอยู่ในระยะห่าง จึงได้เร่งการส่งทหารขึ้นบกเพื่อให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว แล้วออกเรือมาแล่นรออยู่เมื่อข้าศึกได้ล่าถอยไปแล้ว และเรือหลวงธนบุรีกำลังไฟใหม้อยู่ จึงได้เข้าไปทำการช่วยเหลือ ซึ่งในขณะนั้น เรือหลวงธนบุรีได้หยุดลอยลำอยู่ในแนวประมาณเกาะลิ้มกับแหลมน้ำ ทั้งนี้เพราะทางเรือรู้สึกว่าการที่เรือยังคงขึ้นแล่นต่อไปให้ถึงแหลมน้ำนั้น การดับไฟก็จะไม่เป็นผล เพราะมีกระแสลมพัดเกิดขึ้น

เวลา ๐๙.๕๐ น. เรือหลวงช้างได้เข้าเทียบเรือหลวงธนบุรีทางกราบขวา และได้ช่วยทำการดับไฟโดยทันทีอย่างแข็งขัน สมทบกับทหารประจำเรือ แต่ก็ไม่ได้ผลเท่าใดนัก เพราะสายสูบไม่ยาวพอที่จะลากหัวสูบไปฉีดให้ถึงห้อง

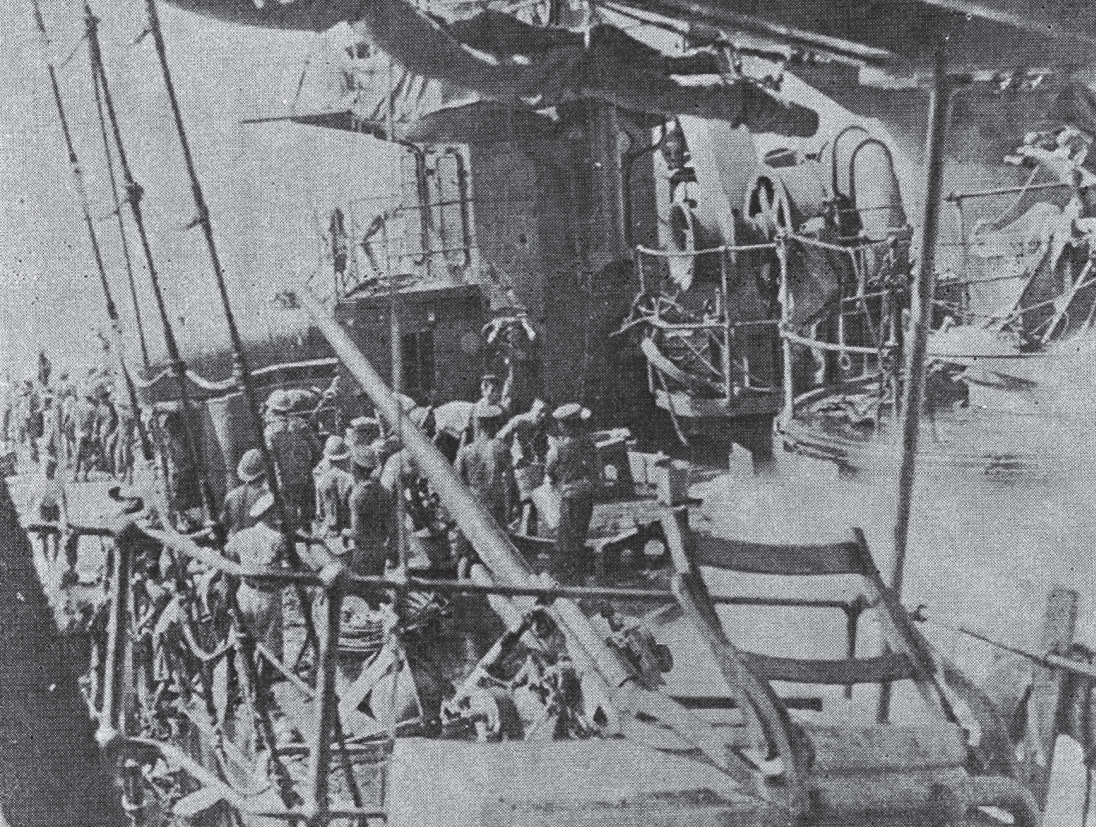
ต่างๆ ภายใต้แดดฟ้าได้ เรือหลวงช้างได้เปลี่ยนความคิด และได้ทำการจูงเรือหลวงธนบุรี ซึ่งเวลานี้มีอากรหนังก้อยแล้วนั้นไปพลางทำการดับไฟไปพลางแต่ไฟก็ไม่สงบลงได้ ทั้งการจูงไปก็ลำบากมาก เพราะเรือหลวงธนบุรีมีน้ำเข้าเรือมาก ทั้งที่เปิดให้เข้าเองและน้ำที่ใช้ดับไฟ อีกทั้งเข้ามาทางรูที่ถูกกระสุนเข้าค้ำเรือเอียงทางกราบขวามากขึ้น จนถึงว่าอาจจะเอี้ยวชนตักน้ำในทะเลจากกราบได้ การแต่งระดับของเรือก็ไม่ได้ผล

เมื่อเรือหลวงธนบุรีตกอยู่ในสภาพหมดหนทางที่จะทำการแก้ไขให้คืนดีได้แล้ว ทางเรือจึงตัดสินใจให้เรือหลวงช้างจูงไปเกยตื้นแถวแหลมมอบ

เวลา ๑๑.๓๐ น. เรือหลวงธนบุรีถูกจูงมาถึงเขตน้ำตื้นและจะจูงต่อไปอีกไม่ได้แล้ว ต้นเรือ (เรือเอก ทองอยู่ สว่างเนตร) ซึ่งทำหน้าที่แทนผู้บังคับการเรือหลวงธนบุรี (ต่อมาภายหลังคือ พลเรือโท ทแก้ว สว่างเนตร) จึงสั่งให้เลิกการพ่วง และสั่งให้ทำการลำเลียงทหารทำการสละเรือใหญ่ ทหารประจำเรือได้ปฏิบัติตามคำสั่ง พร้อมด้วยหยาดน้ำตาไหลรินลงสู่ดวงหน้า แสดงถึงความเศร้าสุดและอาลัยรักเรือ ตลอดจนเพื่อนทหารที่ได้สละชีพเพื่อชาติไปแล้วในการศึกครั้งนี้

เมื่อเรือหลวงช้างเดินทางจากเรือหลวงธนบุรีไปแล้ว ทหารประจำเรือส่วนหนึ่งซึ่งยังพอมีกำลังอยู่ ไม่ยอมละความพยายามที่จะทำการดับไฟให้สำเร็จเป็นผล แม้ว่าเขาได้ทำงานมาแล้วตั้งแต่เช้า โดยปราศจากอาหารในกระเพาะ น้ำแต่หยดเดียวก็ไม่ได้ผ่านลำคอไป ได้สัมผัสกับชาวบ้านแหลมมอบและตราด และชาวบ้านใกล้เคียงเป็นจำนวนมาก ที่ยังมีความอาลัยเรือหลวงธนบุรี และรับช่วยเหลือได้ใช้เรือเล็กและเรือพื้นเมืองไปทำการดับไฟต่อไปอีกแต่ก็ไม่เป็นผลต่ออย่างใด ในที่สุดต้องละความพยายามนั้น ในขณะที่เรือหลวงธนบุรี ซึ่งเกยตื้นอยู่นั้นได้เริ่มตะแคงทางกราบขวามากขึ้นทุกที ในที่สุดเวลาประมาณ ๑๖.๔๐ น. กราบเรือทางขวาก็เริ่มจมน้ำมากขึ้นตามลำดับ เสาทั้งสองเอนจมลงไป กราบซ้ายและกระดุกงูกันโครงโผล่อู้อยู่พ่นน้ำ

ในเวลาค่ำวันที่ ๑๖ มกราคม เรือหลวงหนองสาหร่ายได้เลื่อนเรือจากเกาะง่ามมาจอดที่เกาะลิ้ม พร้อมกับเรือหลวงธนบุรี ระยะห่างประมาณ

| สภาพของเรือหลวงธนบุรี เมื่อไฟได้ส่งลงชั่วคราว (ถ่ายจากเรือหลวงช้าง)

๒๐๐ เมตร ไปทางเหนือของเรือหลวงธนบุรี และจอดอยู่ด้วยกันจนเช้า วันที่ ๑๗ มกราคม เมื่อได้เห็นเรือบินทะเลเข้าคึกมาทำการลาดตระเวน ทางเรือได้มีคำสั่งให้ทหารเข้าประจำสถานีต่อสู้อากาศยานเหมือนกัน แต่ไม่ได้ทำการยิง เพราะเข้าคึกอยู่ในระยะไกลมาก ตั้งได้กล่าวมาแล้ว เมื่อเรือบินทะเลเข้าคึกบินวนกลับมาทางทิศใต้ ได้เห็นกลุ่มกระสุนของเรือตอร์ปิโดทั้งสองของฝ่ายเรา ทำการยิงอย่างรุนแรง

เวลา ๐๖.๑๐ น. เรือหลวงหนองสาหร่ายได้ทำการถอนสมอเพื่อออกเรือพร้อมกับเรือหลวงธนบุรี และในเวลาต่อมาได้เห็นเรือลาดตระเวนเข้าคึก ลามอตต์บีเกต์เล่นโพล่ออกมาจากเกาะไม้ซี้ใหญ่ แต่ได้รับคำสั่งจากเรือหลวงธนบุรีให้นำเรือหลบขึ้นไปอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะช้างตั้งได้กล่าวมาแล้ว กระนั้นก็ดีด้วยความอยากรู้อยากเห็นเหตุการณ์ในการรบ ในตอนแรก

เรือหลวงหนองสาหร่ายจึงยึดเอาเกาะลิ้มเป็นที่กำบังอยู่ประมาณ ๑๐ นาที ต่อจากนั้นจึงได้ออกเดินทางมุ่งไปยังช่องทางเข้าด้านเหนือเกาะช้าง และได้สั่งให้เรือหลวงเทียนอุทก ซึ่งจูงเรือยนต์ลำหนึ่งของเรือหลวงธนบุรีแล่นตามไปด้วย และเรือลำนี้คงแล่นตามไปข้างหลัง

เมื่อได้แล่นด้วยความเร็วต่ำมาจนเวลา ๐๙.๐๐ น. เรือหลวงหนองสาหร่าย ได้มาถึงบริเวณช่องทางเข้าด้านเหนือเกาะช้าง ก็พอดีได้รับข่าวว่าเรือหลวงธนบุรีไฟไหม้ เรือหลวงหนองสาหร่ายจึงตัดสินใจกลับไปยังยุทธบริเวณเพื่อดูเหตุการณ์อีกครั้งหนึ่ง

เมื่อไปถึงการรบได้สิ้นสุดลงแล้ว ได้เห็นเรือหลวงธนบุรีไฟไหม้มีควันพวยพุ่งขึ้นสูง และเห็นเรือหลวงช้างกำลังแล่นเข้าไปใกล้ เมื่อนำเรือใกล้เข้าไปอีกจึงเห็นว่า เรือหลวงธนบุรีมีไฟไหม้ตรงกลางลำทางกราบซ้าย และเรือหลวงช้างได้เข้าเทียบอยู่ทางกราบขวา ในเรือธนบุรีกำลังมีทหารทำการดับไฟอยู่อย่างขะมักเขม้น ทหารประจำเรือหลวงธนบุรีที่บาดเจ็บช่วยทำงานไม่ได้ได้รวมกันอยู่ทางหัวและท้ายเรือ ด้วยความดีใจได้เปล่งเสียงไชโยออกมา ๓ ครั้ง เรือหลวงธนบุรีนั้นนอกจากจะมีไฟไหม้ดังกล่าวแล้ว สภาพอื่นๆ ไม่เห็นมีอะไรเสียหาย ปืนป้อมทั้งหัวและท้ายยังอยู่ในสภาพปกติ กระนั้นเรือหลวงหนองสาหร่ายก็ไม่สามารถจะเข้าไปใกล้เกินไปได้ ทั้งนี้ไม่อาจช่วยเหลือในการดับไฟได้ ด้วยสภาพของเรืออาจเป็นอันตราย และทำให้ชีวิตทหารที่อยู่รวมกันนั้นเกิดอันตรายขึ้นได้ด้วย

ต่อมาเรือหลวงหนองสาหร่ายได้รับคำสั่งให้ไปตรวจดูว่าเรือหลวงสงขลา และเรือหลวงชลบุรีเป็นอย่างไรบ้าง จึงได้เดินทางไปยังเกาะง่าม ระหว่างเดินทางได้เห็นเรือใบ ๒ ลำ ได้ส่งสัญญาณเรียกให้เข้าไปหา แต่เรือหลวงหนองสาหร่ายมิได้เข้าไป เพราะต้องการจะไปดูเหตุการณ์ตามคำสั่งนั้นเสียก่อน

เมื่อเดินทางไปถึงเกาะง่ามไม่เห็นเรือตอร์ปิโดฝ่ายเราทั้งสองลำ จึงได้รับเดินทางกลับไปหาเรือใบ ๒ ลำ ที่หน้าเกาะกระบุง ปรากฏว่าทหารที่เห็นเมื่อผ่านไปครั้งแรกนั้นเป็นทหารของเรือตอร์ปิโดทั้งสองลำนั้นทั้งสิ้น มีผู้ได้รับบาดเจ็บมาด้วย จึงได้จัดการลำเลียงขึ้นเรือ และให้เรือใบทั้งสองนั้นกลับไปได้

แหลมสิง

จังหวัดตราด

แหลมงอบ

จุดที่ ร.ล. ธนบุรีเกษดิน

ก.ช้าง

ก.ลุ่ม

ร.ล.ธนบุรี

0640

0645

อ่าว
สลักเพชร

อ่าว
บางบัว

ก.กระบุง

ก.ง่าม

ร.ล.
ชลบุรี

ร.ล.
สงขลา

ก.ไม้ขี้เหล็ก
ก.ไม้ขี้ใหญ่

0801

ก.คลุ้ม

0700

ก.จวน

0643

0659

0700

0634

ตาจู้,
มาร์น

ลามอตต์ ปีกัด

ดุมองต์ ดูร์วิลส์,
อามิราล ชาร์เนอร์

ก.กระดาด

แผนที่ยุทธนาวีเกาะช้างแสดงยุทธบริเวณประกอบ

ต่อมาสักครู่ก็ได้พบกับเรือยนต์ของเรือหลวงสงขลา ซึ่งทำการจูงเรือใบมาด้วยอีก ๑ ลำ จึงหยุดทำการรับทหารขึ้นเรืออีก รวมทหารที่ได้รับขึ้นเรือมาทั้งหมด ๑๓๖ นาย แล้วออกเดินทางไปยังจังหวัดจันทบุรี เพื่อความประสงค์จะส่งทหารบาดเจ็บขึ้นรักษาพยาบาลต่อไป

เรือหลวงระยองได้รับคำสั่งให้แยกหมวดไปรักษาการณ์ที่บริเวณด้านใต้เกาะกูด และให้กลับมารวมกำลังในวันรุ่งขึ้น เวลาบ่าย เรือหลวงระยองได้ออกเดินทางจากเกาะง่าม เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม เวลา ๒๐.๐๐ น. ถึงอ่าวคลองโปรม เมื่อเวลา ๒๒.๐๐ น. ตลอดคืน เหตุการณ์คงเรียบร้อย

ได้กล่าวมาแล้วว่าในการที่ทัพเรือจะดำเนินการตามแผนที่ได้วางไว้เป็นหน้าที่ในเวลาสงคราม ทางทหารชั้นสูงได้สั่งให้ทำการร่วมมือกับกองทัพอากาศนั้น ทัพเรือได้ตกลงกับกองทัพอากาศส่งกำลังทำการร่วมมือด้วย ดังนั้น ในเช้าวันที่ ๑๗ มกราคม เมื่อทัพเรือได้ทราบข่าวจึงได้รับทำการติดต่อไปยังกองบินจันทบุรีทันที แต่โดยเหตุที่อากาศไม่ดี หรือวิทยุโทรเลขถูกรบกวนอย่างใดอย่างหนึ่ง จึงติดต่อกันไม่สำเร็จ ในที่สุดต้องติดต่อกันทางโทรศัพท์ของกรมไปรษณีย์โทรเลขได้เมื่อเวลา ๐๘.๒๕ น. ฉะนั้นกว่าจะติดต่อกันได้จึงช้าเกินไปเป็นเวลา ๒ ชั่วโมง จากที่กำลังทางเรือได้ลงมือปะทะกันแล้ว

แต่อย่างใดก็ดี ในขณะที่กำลังทหารเรือได้ปะทะกับข้าศึกนั้น ที่จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราดเอง ได้ยินเสียงดังของปืนใหญ่ยิงกันอย่างชัดเจนแล้ว เข้าใจว่ากองบินจันทบุรีคงได้ส่งเครื่องบินขึ้นก่อนได้รับข่าวแจ้งจากกองทัพเรือก็อาจเป็นไปได้

กองบินจันทบุรีส่งเครื่องบินขึ้นทำการทยอยกันไป ต่างมุ่งหน้าไปยังยุทธบริเวณ เมื่อไปถึงเข้าใจว่าจะไม่พบเรือข้าศึก เพราะมันได้พากันล่าถอยไปสิ้นแล้ว จึงได้ติดตามออกไปในทะเลชายฝั่ง ก็ได้พบกับเรือลาดตระเวนข้าศึกพร้อมด้วยเรือตามอีก ๓ ลำ เครื่องบินฝ่ายเราจึงได้เข้าทำการโจมตีทิ้งระเบิดเรือลาดตระเวนข้าศึกเป็นการซ้ำเติม ระเบิดขนาดหนัก ๑ ลูก ได้ตกลงที่บริเวณข้างเรือ เรือข้าศึกทั้ง ๔ ลำ ได้รับแล่นหนีไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะกูดออกสู่ทะเลลึก เพื่อป้องกันมิให้เครื่องบินของฝ่ายเราทำการ

ติดตามออกไปห่างจากฝั่ง เครื่องบินฝ่ายเราทุกเครื่องได้กลับคืนสู่สนามบิน
จันทร์บุรีโดยสวัสดิภาพ

เมื่อกองทัพเรือทราบว่าได้เกิดการรบกันขึ้นทางด้านใต้ของเกาะช้าง
จึงได้สั่งให้กำลังเรือฝ่ายเราอีกส่วนหนึ่ง มี

เรือหลวงศรีอยุธยา (นาวาโท สุนทร ช่วยวงศ์วาน ผบ.)

เรือหลวงท่าจีน (นาวาตรี จำเริญ ชันธศิริธู ผบ.)

เรือหลวงภูเก็ต (นาวาตรี หลวงมงคลยุทธนาวิ ผบ.)

เรือหลวงปัตตานี (นาวาตรี อำพัน ภมรบุตร ผบ.)

เรือหลวงสุราษฎร์ (เรือเอก ชวน แสงต่าย ผบ.)

เรือหลวงมัจฉานุ (นาวาตรี กนก นพคุณ ผบ.)

เรือหลวงสินสมุทร (นาวาตรี ทศน์ กรานเลิศ ผบ.)

รวม ๗ ลำ ในบังคับบัญชาของ นาวาเอก หลวงสังวรยุทธกิจ รีบ
ยাত্রาออกจากสัตหีบไปยังยุทธบริเวณโดยด่วนเพื่อสมทบ และช่วยเหลือ
เรือฝ่ายเราซึ่งมีกำลังน้อยกว่า แต่เนื่องจากฝ่ายข้าศึกได้รับความเสียหายและได้
ทำการล่าถอยไปเสียก่อน ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น เรือของเราที่ส่งออกไป
คราวหลังนี้จึงมิได้พบกับเรือข้าศึก เรือเหล่านี้จึงได้เล่นควมเชิงและป้องกันเรือ
เล็กของเราซึ่งกำลังทำการล่าเสียหาย และผู้ที่ได้รับบาดเจ็บจากเรือที่ได้เข้า
ทำการรบอยู่ มิให้ถูกรบกวจากการกระทำของข้าศึกได้ต่อไป

หลังจากที่เรือหลวงธนบุรีได้ทำการสละเรือใหญ่แล้ว เรือหลวงช้างก็เดิน
ทางไปยังจังหวัดจันทร์บุรี เพื่อส่งทหารบาดเจ็บจากเรือหลวงธนบุรีขึ้นทำการ
รักษาพยาบาล

ส่วนพลประจำเรือตอร์ปิโดทั้งสองลำนั้น เมื่อขึ้นบกแล้วก็ได้ลงเรือใบ
ชาวบ้าน ๓ ลำ และเรือยนต์ประจำเรือ ๑ ลำ เพื่อเดินทางมาแหลมมอ
ระหว่างทางเรือเหล่านี้ได้พบกับเรือหลวงหนองสาหร่าย ดังกล่าวแล้ว

เรือหลวงหนองสาหร่ายเมื่อรับทหารประจำเรือตอร์ปิโดทั้งสองขึ้นเรือ
แล้ว ก็เดินทางผ่านมาทางแหลมมอ เมื่อถึงแล้วได้สั่งให้เรือหลวงเตียวทุก
เดินทางไปยังเกาะง่ามเพื่อรับทหารที่เผื่อว่าจะมีเหลือตกค้างอยู่ แล้วให้เดินทาง

ไปสมทบที่จังหวัดจันทบุรี

เมื่อเรือหลวงช้างและเรือหลวงหนองสาหร่ายถึงจังหวัดจันทบุรีแล้ว ได้ส่งทหารที่บาดเจ็บขึ้นทำการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลจังหวัด และทหารทุกคนได้รับการต้อนรับจากชาวจังหวัดนี้ด้วยอัธยาศัยไมตรีอันดียิ่ง ส่วนผู้ไม่บาดเจ็บได้จัดให้เดินทางกลับสู่ฐานทัพลัดทีบโดยเรือหลวงช้าง และเรือหลวงครามต่อไป

เมื่อเรือข้าศึกทำการระดมยิงอาคารบนเกาะง่ามนั้น ผู้เฝ้ารักษาอาคารเป็นผู้ไม่มีอาวุธจะต่อสู้ได้ ต่างวิ่งหลบขึ้นไปเขาเข้าป่าไป เมื่อมีกระสุนตกข้างบนก็หนีลงมาข้างล่าง และเมื่อกระสุนมาข้างล่างก็หนีขึ้นไปข้างบน เป็นอยู่เช่นนั้นจนการรบได้สุดสิ้นลง แล้วต่างได้ลงเรือใบไปช่วยทหารเรือตอร์ปิโดทั้งสองลำที่ทำการสละเรือใหญ่ แต่ก็ไม่ทันช่วงที่ ได้แต่เพียงช่วยกันทำปฐมพยาบาลบ้างเล็กน้อย เมื่อทหารยังพักอยู่ตามบ้านของชาวบ้านบนเกาะช้าง

กระสุนปืนข้าศึกที่มาตกบนเกาะง่ามนั้น ได้ทำให้ต้นไม้ในป่าบนเขาหักระเนระนาด พื้นเป็นหลุมเป็นบ่อ ปากหลุมปากบ่อโตประมาณ ๒ เมตร ลึกแค่หน้าอก ตัวอาคารถูกยิงปรุ แต่ไม่เสียหาย ส่วนสิ่งอื่นๆ ไม่มีเสียหายอย่างใด ทั้งไม่มีผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิตเลย ในการยุทธนาวีนี้ ทหารฝ่ายเราเสียชีวิตไปรวมทั้งสิ้น ๓๖ นาย เป็นนายทหาร ๒ นาย พันจ่า จ่า พลทหาร และพลเรือน ๓๔ นาย เมื่อคิดเป็นเรื่อนร้อยคงได้ ๘.๕๓ เป็นทหารประจำเรือหลวงธนบุรี ๒๐ นาย เรือหลวงสงขลา ๑๔ นาย เรือหลวงชลบุรี ๒ นาย ซึ่งนับว่าฝ่ายเราทหารเสียชีวิตน้อยมาก

ส่วนจำนวนทหารที่เสียชีวิตและบาดเจ็บทางฝ่ายข้าศึกนั้นยังไม่ทราบจำนวนแน่นอน เป็นแต่ทราบกันว่าเมื่อเรือรบของฝรั่งเศสไปถึงไซ่ง่อนนั้น มีการชนคพทหารเสียชีวิตและทหารบาดเจ็บหนักกันตลอดคืน เข้าใจว่าคงจะมีจำนวนไม่น้อยกว่าฝ่ายเรา

การรบทางเรือที่เกาะช้างในวันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๔ นี้ แม้จะไม่จัดว่าเป็นการใหญ่ก็ตาม แต่ก็นับว่าเป็นการรบทางเรือที่ได้กระทำอย่างจริงจังในประวัติศาสตร์ของทหารเรือไทย นับแต่ได้ดำเนินการทหารเรือตามแบบ

ส่วนหนึ่งของคณะนายทหารเรือซึ่งได้ทำการรบที่เกาะช้างเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๔๘๔

อย่างของอารยประเทศที่เจริญในการทหารเรือ ซึ่งชาวไทยทั้งหลายควรจะมีใจ
ในประวัติศาสตร์ครั้งนี้ นอกจากนั้นถ้าจะเหลียวดูประวัติศาสตร์ของทหารเรือทั่ว
โลก ก็จะปรากฏสิ่งที่ชาวไทยควรจะมีใจต่อว่า นับแต่สงครามญี่ปุ่น - รัสเซีย
ปี ค.ศ. ๑๙๐๔ - ๑๙๐๕ เป็นต้นมาแล้วก็มีประเทศไทย คนไทย และทหารเรือ
ไทยเราที่เหลือที่เป็นประเทศทางตะวันออกไกล ชาวเอเชีย ได้ทำการรบทางเรือ
อย่างแท้จริงกับชาติตะวันตก ซึ่งจัดว่าเป็นชาติที่เจริญ และมีแบบอย่างใน
การทหารเป็นอย่างดีมาก่อนเป็นครั้งที่ ๒ ยิ่งกว่านั้นในการรบทางเรือที่เกาะช้าง
นี้ ยังแสดงให้เห็นถึงความกล้าหาญและน้ำใจชายชาติทหารของทหารเรือไทย
ซึ่งได้รับมรดกตกทอดมาจากบรรพบุรุษนักรบของเราที่ยังอยู่ในร่างกาย
อย่างเต็มเปี่ยม แม้เราจะมีกำลังน้อยกว่าข้าศึกมาก เราก็ไม่ถอยหนีเราสู้
สู้ทุกลำ สู้จนตัวตาย

นามของ เรือหลวงธนบุรี เรือหลวงชลบุรี เรือหลวงสงขลา ทั้งสามลำนี้
จักต้องไม่มีผู้ใดลืมเอ่ย เมื่อเขากล่าวถึงเรือรบไทย และหวังว่านามทั้งสามนี้
คงจะได้กลับมามีชีวิตเป็นนามของเรือรบไทยลำใหม่ในไม่ช้านี้”

เมื่อได้อ่านบันทึกประวัติศาสตร์ราชนาวีไทยจบลงแล้ว ผมก็สุดแสนจะ
ซาบซึ้งในวีรกรรมของชาวราชนาวีไทย

สดุดีวีรกรรมอันกล้า

เฝ้ารักษาทะเลไทยไม่หวั่นไหว

แม้ชีพสูญชื่อยังฝังดวงใจ

เราชาวไทยทุกคนล้นนุชา

๓

เลือดไทยไหลริน ทาแผ่นดินไว้ชื่อ

ขณะที่ชาวไทยทั้งชาติกำลังภาคภูมิใจ และมีความสุขจากการได้ชัยชนะศึก ได้ดินแดนทั้งในลาวและเขมรคืนมาเป็นบางส่วน แต่รัฐบาลจอมพล หลวงพิบูลสงครามก็มีได้ตั้งอยู่ในความประมาท ได้จัดให้มีการซ่อมป้องกันภัยทางอากาศ และเตรียมพร้อมเพื่อรับศึกสงครามที่จะลุกลามมาถึงบ้านเรา

ในระยะหลังปรากฏว่าแสนยานุภาพทางทหารของญี่ปุ่นได้หนุนเนื่องกันเข้ามาในภาคพื้นอินโดจีน อันหมายถึงดินแดนของเขมร ลาว เวียดนาม ญี่ปุ่นส่งทหารเข้ามายึดครองนับแสน เครื่องบินขับไล่ รือรบขับร้อยๆ ลำ มาประจำน่านน้ำตะวันออกไกล โดยมีได้เกรงใจฝรั่งเศส อังกฤษ ผู้ได้ชื่อว่าเป็นเจ้าอาณานิคมเลย เพราะญี่ปุ่นรู้ว่าภาระการทำศึกกับเยอรมนียังติดพันกันอยู่ทางยุโรป เยอรมนีกับอิตาลีสหายศึกกำลังศึกเต็มที่ เพราะสามารถยึดครองแผ่นดินของยุโรปไว้ได้เกือบหมดแล้ว แม้แต่ยักษ์ใหญ่อย่างรัสเซียยังเสียแผ่นดินให้กองทัพนาซีของฮิตเลอร์ยึดครองไปได้เกือบครึ่งประเทศ ทวีปแอฟริกา ก็ตกไปเป็นของเยอรมนีและอิตาลีมากมายหลายประเทศ ญี่ปุ่นก็แอบติดต่อลับๆ กับสองสหาย ขอเข้าร่วมเป็นร่วมตายด้วย โดยจะเปิดศึกทางภาคพื้นแปซิฟิกอีกด้านหนึ่ง

ญี่ปุ่นหมายมันนั่นมือที่จะยึดประเทศไทยไว้เป็นฐานทัพใหญ่เพื่อส่งกำลังบำรุงไปโจมตีอังกฤษเจ้าอาณานิคม ญี่ปุ่นฝันหวานจะเข้าครอบครองพม่า มลายู สิงคโปร์ รวมไปถึงอินเดีย ชมพูทวีป ด้วยคาคาว่างอังกฤษไม่มีปัญญาจะคุ้มครอง เพราะต้องคุ้มครองเกาะอังกฤษแผ่นดินแม่ไว้ให้ได้ก่อน กรุงลอนดอนในขณะนั้นก็ต้องเผชิญกับการโจมตีทางอากาศทั้งกลางวันกลางคืน ทั้งจากเครื่องบินทิ้งระเบิด จากจรวดวีหนึ่ง วีสอง จนชาวเมืองแทบไม่ต้องคิดทำมาหากินกันเลย ชาวอังกฤษล้วนสิ้นหวังว่าจะสามารถปกป้องแผ่นดินไว้ได้

เมืองชายทะเลของไทยที่มีชายหาด ตั้งแต่ตราด จันทบุรี ระยอง ชลบุรี และลงมาทางใต้ตั้งแต่เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี นราธิวาส ถูกจารจรุชล์ชาติญี่ปุ่นออกตระเวนถ่ายภาพ สืบหาความลับของอ่าวไทย เพื่อส่งข้อมูลให้ฝ่ายเสนาธิการพวกพ่อค้าวานิช หมอทำฟัน ร้านถ่ายรูป นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น ล้วนเป็นแนว ๕ ทำจารกรรมสืบความลับ ทหารตำรวจข้าราชการฝ่ายปกครองในทุกจังหวัด ชายทะเลไม่เคยสนใจอะไรทั้งสิ้น นักตกปลาชาวอาทิตย์อุทัยเหมาเรือออกไป ตกปลากลางทะเลเสมอ มีทั้งเบ็ดจริง เบ็ดปลอม ที่แท้ก็เป็นสายดิ่ง ทิ้งลงไปวัดความลึกของทะเลแต่ละจังหวัด ว่าจะต้องใช้เรือรบกินน้ำลึกขนาดไหนเข้าโจมตี และยกพลขึ้นบกตรงไหนจึงจะปลอดภัย ระยะทางจากหาดไปสู่ค่ายทหารไกลเท่าไร

ภายหลังที่แสนยานุภาพของญี่ปุ่นยกพลขึ้นบกตามชายหาดจังหวัดต่างๆ คนไทยจึงได้เห็นช่างถ่ายรูป หมอตา หมอฟัน นักตกปลา พวกกันแต่งเครื่องแบบทหารเป็นนายร้อย นายพัน ลากดาบซามูไร เหน็บปืนพกยึดดอกออกมายืนก้ำว้างก้ำมอยู่ทั่วไปในทุกจังหวัด แม้ในกรุงเทพฯ ก็ได้เห็นมากมาย

ขอย้อนเล่าเหตุการณ์ก่อนที่ญี่ปุ่นจะระเบิดสงครามมหาเอเชียบูรพาสัก ๖ เดือน เพลงปลุกใจปลุกระดมระดมไปทั่วทั้งวิทยุกรรมโฆษณาการและเครื่องกระจายเสียงทั่วไป ผมเป็นยุวชนทหารปีที่ ๒ แต่งชุดยุวชนทหาร หมวกพันผ้าแดง ติดตราหน้าหมวกทองเหลืองซุบทองแวววับ มีคำขวัญที่หน้าหมวกว่า **รักชาติ ยิ่งชีพ** ต่างกับหน้าหมวกของทหารบก ซึ่งมีคำขวัญว่า **สละชีพ เพื่อชาติ**

ผมยังจำได้ว่าเมื่อใกล้เวลาสงครามจะเกิด ยุวชนทหารถูกฝึกหนัก สอนให้รู้จักการใช้ปืนเล็กยาวให้สามารถใช้อิงด้วยลูกกระสุนจริง สอนให้ติดตามปลายปืน แวงสั้น แวงยาว แวงเสีย ฝึกเสร็จแล้วก็ต้องร้องเพลงปลุกใจ เพลงที่ต้องร้องประจำก็คือเพลงยุวชนทหาร สยามานุสติ รักเมืองไทย ถิ่นไทย ล้วนปลุกเร้าใจให้เต็มทรวง พร้อมสละชีพเพื่อชาติได้ทุกเมื่อ ผมขอแนะนำ **เพลงยุวชนทหาร** มาลงไว้ให้อนุชนรุ่นหลังได้รับทราบไว้ดังต่อไปนี้

ยุวชนทหาร ยุวชนทหาร เราจะตายเพื่อไทย ในเมื่อใครรุกราน

ยุวชนชาวไทยฝ่ายทหาร ชาติต้องการยอมสละได้ทั้งสิ้น พบศัตรูเราต้องสู้
กู้แผ่นดิน รักษาถิ่นผองไทยให้ไพบุลย์

ยุวชนทหาร ยุวชนทหาร เราจะตายเพื่อไทย ในเมื่อใครรุกราน

อันชีวิตร่างกายไม่ถนอม

แต่ชาติไทยจะไม่ยอมให้ดับสูญ

ยามสงบ เตรียมรบ ให้พร้อมมูล

เพื่อเทิดทูน เกียรติไทย ไว้ให้ดี

ในที่สุด เพลงยุวชนทหารที่พวกผมร้องกันอย่างฮึกเหิม เลือดรักชาติระอุไปทั่วหัวใจ ยุวชนทหารที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์และชุมพรก็ได้พิสูจน์ด้วยการพลีชีพเข้ารบศัตรูหวังกู้แผ่นดินสูญเสียชีวิตบาดเจ็บมากมาย มีอนุสาวรีย์ปรากฏ ณ ตำบลท่านางหงส์ จังหวัดชุมพร

ในขณะที่เหตุการณ์บ้านเมืองและโลกตกอยู่ในภาวะสงคราม ยุโรป แอฟริกา เอเชีย ไฟสงครามลามเลียไปทั่ว ญี่ปุ่นก็เตรียมกำลังสามทัพเต็มอัตราศึก รอเวลาฤกษ์งามยามดี จะได้ลอบโจมตีผู้ที่กำลังพลตกอยู่ในความประมาท แบบเดียวกับเยอรมนีลูกพี่ที่บุกถล่มโปแลนด์แบบสายฟ้าแลบ ไร้มนุษยธรรม ทำให้ทหารและชาวโปแลนด์ต้องตายยับนับแสน

เหตุการณ์แปลกใหม่ในประเทศไทยก็เกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิด เพราะท่านจอมพล หลวงพิบูลสงคราม ท่านหัวเสธ. หวังจะครองความเป็นใหญ่สุดยอดเพียงคนเดียว เมื่อได้ครองยศทหารสูงสุดเป็น **จอมพล** ทั้งสามเหล่าทัพแล้ว แต่บรรดาคัดกัณฑ์ หลวง นั้นท่านจอมพลเห็นว่า ด้อย กว่าคนอื่นมาก เพราะ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

บรรดาศักดิ์ขุนนางไทยนั้น ท่านเรียงลำดับความยิ่งใหญ่ไว้ดังนี้

๑. สมเด็จเจ้าพระยา
๒. เจ้าพระยา
๓. พระยา
๔. พระ
๕. หลวง
๖. ขุน
๗. หมื่น
๘. พัน

ในระหว่าง พ.ศ. ๒๔๘๑-๒๔๘๔ นั้น ขุนนางชั้นเจ้าพระยา พระยา ที่ต้องเรียกว่า เจ้าคุณและคุณพระ ที่บรรดาศักดิ์สูงกว่า **หลวงพิบูลสงคราม** มีมากมายนับพัน เพราะฉะนั้นถ้าประกาศยกเลิกบรรดาศักดิ์ให้หมด ขุนนางระดับสูงทั้งหลายก็ต้องกลายเป็นนายหมดสิ้น รวมทั้งหลวงพิบูลสงครามก็ต้องใช้ว่า **นายแปลก ชิตตะสังคะ** แต่ราชทินนามของนายแปลกกำลังดังระเบิดในฐานะเป็นวีรบุรุษของไทย จอมพล แปลก ชิตตะสังคะ จึงจำเป็นต้องใช้ว่า **จอมพล แปลก พิบูลสงคราม** แต่ชื่อแปลก ไม่ไพเราะเหมือนอย่างชื่อ ประยุทธ์ ปรีชา ปราโมท จึงต้องใช้ชื่อย่อแทน และกลายเป็น **จอมพล ป. พิบูลสงคราม**

จอมพล ป. ฉลาดเฉลียวราวกับ **ขงเบ้ง** วางแผนทำลายบรรดาศักดิ์คนรุ่นปู่ รุ่นบิดา รุ่นพี่หมดสิ้น

พันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา จึงต้องลดฐานะกลายเป็น **พันเอก พจน์ พหลโยธิน** เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี เจ้าพระยาศรัทธาธรรมาธิเบศร์ เจ้าพระยาอื่นๆ อีกมากมายถูกถอดบรรดาศักดิ์หมดสิ้น หมดลสิทธิ์คัดค้านโวยวายหรือตั้งมือบดินชบวน จึงนับได้ว่า จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้สร้างความเจ็บช้ำน้ำใจให้แก่ขุนนางเก่าแก่จำนวนมาก ขึ้นออกมาต่อต้านก็จะโดนข้อหาขบถ ถูกศาลทหารพิเศษสั่งประหารชีวิต เพราะในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม บรรดานักการเมือง นักการทหารฝ่ายค้านทั้งหลายถูกประหารชีวิตไปถึง ๑๘ นาย ไปรดไปค้นหาประวัติศาสตร์อ่านดูว่าใครเป็นผู้เคราะห์ร้าย ผมจำได้แน่ๆ เพียงสองราย เป็นบุตรชายของ **พระยาเทพหัสดินทร์** เป็นนายทหารยศ **ร้อยโท** ทั้งสองคน ถูกประหารชีวิตพร้อมกันในวันเดียวกัน เจ้าคุณเทพหัสดินทร์ผมจำได้ว่าท่านเป็น **พลโท** หรือ **พลเอก** แต่จำไม่ได้ว่าเหตุใดบุตรชายของท่านจึงถูกประหาร?

เรื่องราวของจอมพลแปลกยังมีอีกมากมายที่ท่านได้สร้างวีรกรรมเอาไว้มาก ผมจะพยายามนำมาเล่าไว้ให้อนุชนรุ่นหลังได้รับทราบแบบเที่ยงธรรม ไม่ลำเอียง ส่วนที่ท่านทำดีก็มีมาก ส่วนทำผิดพลาดเพราะ **ภวัตัณฑา วิภวัตัณฑา** ก็ไม่น้อย เพราะท่านจอมพลก็เป็นปุถุชนธรรมดาคนหนึ่ง ย่อมติดอยู่ในความโกรธ ความโลภ ความหลง ในอำนาจวาสนาของตนเองเป็นธรรมดาโลก

ด้วยเหตุนี้ทุกท่านควรจะต้องจำคำกลอนนี้ไว้ให้ขึ้นใจ

มีอำนาจ วาสนา อย่าฝอยอง

หลงลำพอง คะนองจิต คิดโอหัง

ชีวิตนี้ ไม่มี สิ่งจีรัง

อนิจจัง ทั้งนั้น หมั่นคำนึง

ขอมาเล่ากันต่อถึงเหตุการณ์ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อที่ใกล้จะเกิดสงครามมหาเอเชียบูรพา หรือแปลไทยเป็นไทยให้เข้าใจกันง่ายๆ ก็คือ **ญี่ปุ่นเปิดฉากสงครามรุกรานทั่วเอเชีย**

ผมยังจำได้แม่นย่ำว่ารัฐบาลของ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้ประกาศนโยบายขัดแย้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดถือเป็นหลักปฏิบัติ หากถูกข้าศึกรุกราน แล้วทหารตำรวจยุวชนทหารไม่สามารถต้านทานข้าศึกได้ ก่อนแผ่นหนังสือให้ช่วยกันจุดไฟเผาสถานที่ราชการทุกแห่ง ทำลายให้วอดวาย อย่าให้ข้าศึกยึดเป็นอันขาด ยอมให้ยึดเฉพาะ **แผ่นดิน** เท่านั้น

ต้นเดือนธันวาคม ๒๔๘๔ อากาศดีมีลมหนาวโชยมาจากทางเหนือเย็นฉ่ำ ทำให้บรรยากาศในเมืองไทยตอนนั้นเต็มไปด้วยความสุข ความสมหวังของชาวไทยทั้งมวล คนในกรุงเทพฯ ยิ่งมีความสุข เพราะใกล้ที่จะมีงานฉลองรัฐธรรมนูญในวันที่ ๘ ธันวาคมนี้แล้ว ทุกคนหวังที่จะได้ไปเที่ยวอย่างสำราญสำเร็จบันเทิงเต็มที่ เพราะชาติเรามีชัยชนะอันยิ่งใหญ่ ได้เขตแดนคืนมากมาย ชาวไทยทั้งหลายชื่นชมท่านจอมพล ป. พิบูลสงคราม ด้วยความจริงใจ เราได้ดินแดนทางฝั่งขวาของแม่น้ำโขง* กลับคืนมาทั้งหมด

ผมจำได้ว่าในตอนเย็นของวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๔๘๔ ได้ไปเที่ยวสำรวจบริเวณสนามเสือป่า เขาดิน สวนอัมพร ลานพระบรมรูปทรงม้าเป็นการล่วงหน้าตามประสานห่อ ไปดูร้านรวงของทางราชการตกแต่งประดับไฟ

* ฝั่งขวาของแม่น้ำโขง หมายถึงต้องยื่นหน้าออกไปทางทิศใต้ ทางอ่าวไทย ทะเลจีนใต้ หรือมหาสมุทรแปซิฟิก ส่วนทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขงก็คือแผ่นดินของลาวในปัจจุบัน เช่น สุวรรณเขต ท่าแขก เวียงจันทน์ ซึ่งตรงกับข้ามกับจังหวัดมุกดาหาร นครพนม หนองคาย

หลากสี มีธงชาติไทยโบกสะบัดท่วงงาน ประชาชนนับหมื่นตื้นตันดีใจ เสียงเพลงปลุกใจดังกระหึ่มไปทั่วบริเวณ ผมยังได้นั่งรถไฟเล็กเที่ยวทั่วบริเวณงาน ทั้งเขาดินวนาและสวนอัมพรอย่างมีความสุข ส่วนทางด้านสนามหลวงก็จัดฉลองยิ่งใหญ่ มีเวทีโขนกรมศิลปากร เวทีลิเก จำวัด ภาพยนตร์มากายกระจายกันไปทุกทิศ ไม่มีใครคิดสังหรณ์ใจอะไรว่ารุ่งเช้าวันพรุ่งนี้ วันที่ ๘ ธันวาคม จะเกิดเหตุการณ์อันใดขึ้นแกแผ่นดินไทยอันเป็นที่รักยิ่งของเรา

คนที่รู้จริงว่าจะอะไรจะเกิดในวันพรุ่งนี้ก็คือ จอมพล ป. พิบูลสงคราม และคณะรัฐมนตรีเท่านั้น และในวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๔๘๔ ท่านจอมพลนายกรัฐมนตรี้ รัฐมนตรีกลาโหม รัฐมนตรีมหาดไทย บรรดาแม่ทัพทั้งหลายก็พากันไปตรวจราชการชายแดนอรัญประเทศ เพราะคาดว่าจะถูกกองทัพชาวมุไรบุกทางด้านนี้ เนื่องจากรู้ว่าญี่ปุ่นได้สะสมกำลังทหารไว้หลายแสนในดินแดนอินโดจีนทางด้านเขมร พร้อมทั้งมีกำลังทางนาวิกโยธินอย่างมหาศาลสะสมไว้ด้วย ดูเหมือนกันว่าดาบชาวมุไรกำลังจ่ออยู่ที่คอหอยของไทยแล้ว รอเวลาหาที่ที่จะลงมือเชือดเท่านั้น

แล้วในที่สุด ตอนบ่ายของวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๔๘๔ เอกอัครราชทูตญี่ปุ่นก็ได้รีบร้อนขอเข้าพบกับรัฐมนตรีต่างประเทศของไทย คือ นายดิเรก ชัยนาม ขอความร่วมมือจากไทยในฐานะเพื่อนสนิทประเทศร่วมเอเชียด้วยกัน ขออนุญาตเปิดไฟเขียวให้กำลังสามเหล่าทัพบุกไปโจมตีพม่า มลายู สิงคโปร์ ที่อังกฤษยึดครองอยู่ พร้อมทั้งขอให้ประเทศไทยมีส่วนร่วมในสงคราม ร่วมรบร่วมรุก บุกเข้าไปยึดดินแดนที่เคยอยู่ในอำนาจอธิปไตยของไทย เช่น ทางด้านมลายู หากตกลงปลงใจประกาศสงครามร่วมกับญี่ปุ่นตามที่เสนอ ประเทศไทยจะได้ดินแดนในมลายูทั้ง ๔ รัฐ ที่อังกฤษยึดแย่งเอาไปในสมัยรัชกาลที่ ๕ คืนกลับมาอยู่ใต้ร่มธงไตรรงค์

ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศก็ได้แต่รับฟัง เพราะอำนาจสั่งการทั้งปวงอยู่ที่ท่านจอมพล ป. พิบูลสงคราม และมติดิคณะรัฐมนตรี ซึ่งตอนนี้ยังตอบอะไรไม่ได้ เพราะนายกรัฐมนตรี้ไม่อยู่ เอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทยในปี ๒๔๘๔ นั้น มีนามว่า **สุโวกามิ** มีอารมณ์หงุดหงิด

นายดิเรก ชัยนาม

เพราะไม่ได้คำตอบจากไทยในทันที เพราะว่ากองเรือรบญี่ปุ่นนับร้อยลำกำลังเคลื่อนพลจากฐานทัพที่ไซ่ง่อนและเขมรมุ่งเข้าอ่าวไทยตอนบนตอนล่าง ยาวตลอดแนวลงไปถึงชายฝั่งมลายู

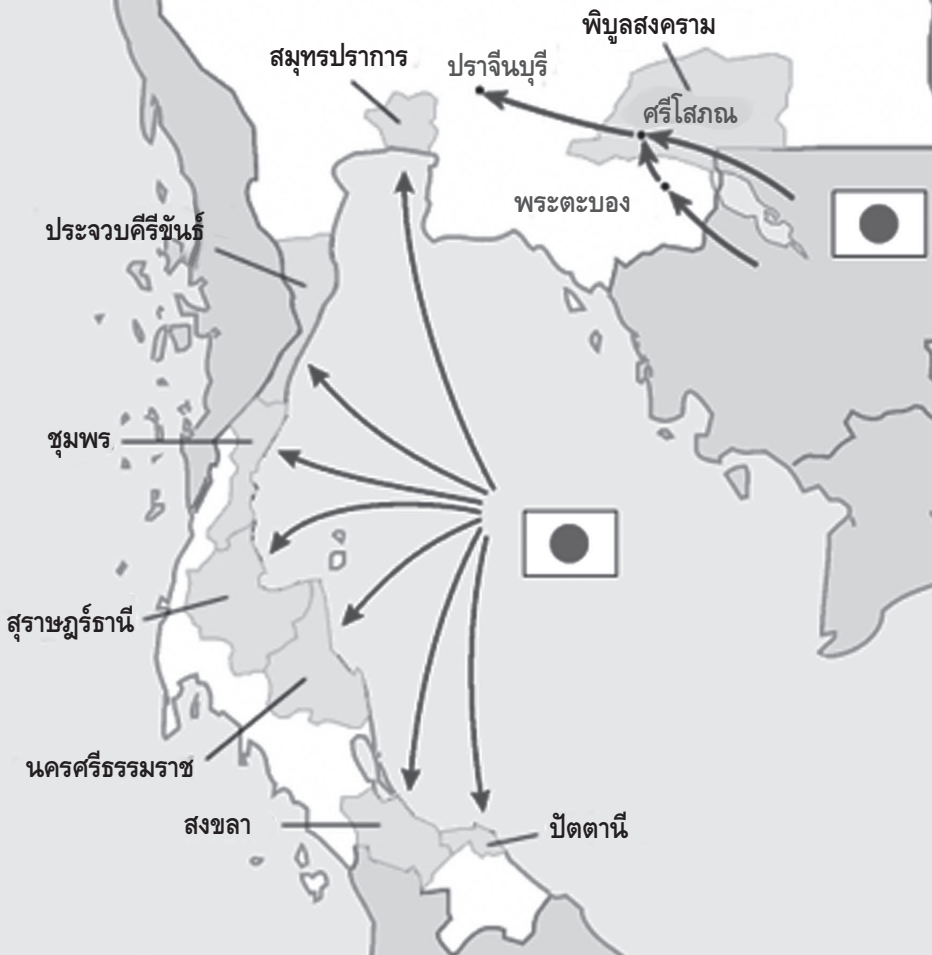
รุ่งเช้าของวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๔๘๔ จอมพล ป. พิบูลสงคราม จึงกลับมาถึงวังสวนกุหลาบ เปิดประชุมคณะรัฐมนตรีเป็นการด่วน ในขณะที่กองทัพชามูไรกำลังเข้าบุกรุกรานอธิปไตยของไทยหลายจุด เท่าที่จำได้ก็ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี เว้นนราธิวาสให้ เพราะไปบุกกลันตันของมลายูแทน

| ทหารกองทัพญี่ปุ่นรุกเข้ายึดสถานีรถไฟอุไรญประเทศ

ขณะจอมพล ป. พิบูลสงคราม เรียกประชุมฉุกเฉินพร้อมทั้งรัฐมนตรี
ขุนทหารทั้งสามเหล่าทัพนั้น ตัวทูตญี่ปุ่นปากกล้าจาสามท้าว **สุโฆกามิ** พร้อม
ทูตทหารของเขาก็ลากดาบซามูไรมานั่งรอคำตอบสุดท้ายจากไทยว่าจะเอา
อย่างไร จะตกลงปลงใจร่วมเป็นพันธมิตรร่วมรบ ร่วมรุก หรือจะขัดขวางทาง

แผนที่เส้นทางกองทัพญี่ปุ่นยกพลขึ้นบกประเทศไทย เมื่อเช้าวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๔๘๔

ไมตรี ในขณะที่คณะรัฐมนตรีถกเถียงปัญหากันอยู่ ก็ได้รับโทรเลขด่วนจาก
อรัญประเทศว่า เครื่องบินรบมีตราอาทิตย์อุทัยใต้ปีกนับร้อยลำกำลังบินว่อน
เหนือท้องฟ้าบริเวณปอยเปตของแผ่นดินเขมร พร้อมจะล่องลำเข้ามาถล่ม
โจมตีกรุงเทพมหานคร และจุดยุทธศาสตร์ทางทหารของไทยทันที หากญี่ปุ่น
ได้รับคำตอบจากไทยว่า **No**

โทรเลขจากจังหวัดต่างๆ ที่กำลังสู้รบกับข้าศึกผู้รุกรานก็ถูกส่งรายงาน
ผลของการสู้รบ ทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ รวมทั้งยุวชนทหาร ได้สละ
ชีพเพื่อชาติไปแล้วมากมาย เลือดไทยต้องไหลริน ทาแผ่นดินไว้ชื่อ ปกป้อง
มาตุภูมิอย่างสมศักดิ์ศรีเกียรติศักดิ์นักรบไทย

จอมพล ป. พิบูลสงคราม พร้อมทั้งคณะรัฐมนตรี แม้ทัพกองทัพทั้ง
สาม เสนาธิการทุกคนต่างลงมติว่า หมดหนทางที่จะปฏิเสธ เพราะกำลังรบของ
เรามีเพียง ๑ ใน ๑๐๐ ของญี่ปุ่น หากอวดดีถือดี กรุงเทพฯ ก็จะถูกบอมบ์
แหลกในวันนี้ และประเทศไทยจะถูกกองทัพชาмуไรเข้ายึดครองทันที จึงไม่
มีทางเลือกได้อีกแล้ว จำต้องรักษาประเทศไทยเอาไว้ เพราะญี่ปุ่นรุกรองร้อย
เปอร์เซ็นต์ว่า

จะเคารพในศักดิ์ศรีแห่งความเป็นเอกราชและอธิปไตยของไทยโดย สมบูรณ์

จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้ตอบตกลงให้กองทัพสามเหล่าทัพของ
ญี่ปุ่นเดินทัพผ่านไปโจมตีดินแดนพม่า มลายู สิงคโปร์ ได้ตามต้องการ พร้อม
ทั้งให้กำลังทหารสามเหล่าทัพได้ผ่านักพักพิงเป็นกองกำลังบำรุง สามารถตั้ง
ค่ายได้โดยอาศัยสนามบินและท่าจอดเรือบริเวณฐานทัพของไทยด้วย

ในเวลา ๑๐.๐๐ น. ของวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๔๘๔ กองบัญชาการทหาร
สูงสุด โดยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้มีคำสั่งไปยังหน่วยทหารทุกหน่วย รวม
ทั้งตำรวจ ยุวชนทหาร ที่กำลังสู้รบกับกองทัพญี่ปุ่นทั่วประเทศให้ยุติการสู้รบ
โดยทันที เพื่อเปิดทางให้กองทัพญี่ปุ่นผ่านไปยังพม่า มลายู ได้ และทางฝ่ายเรา
มิได้ถือว่า เราพราศัย หรือรบแพ้ญี่ปุ่น ทั้งนี้เพราะเห็นแก่ประชาชนชาวไทยทั้ง
มวลจะได้อยู่กันอย่างร่มเย็นเป็นสุข

| ทหารญี่ปุ่นเดินทัพผ่านที่ราบภาคกลางเพื่อไปสู่ประเทศพม่า

เมื่อแนวรบทุกแห่งสงบลงแล้ว กองกำลังทหารนับแสนๆ ต่างก็ยกพลขึ้นบกเข้าฟ่านักพักผ่อนบนแผ่นดินไทย ตั้งค่ายตั้งเต็นท์ตามสนามและทุ่งโล่ง บางแห่งก็ขอพักตามอาคารต่างๆ อย่างไม่เกรงใจ เช่น อาคารโรงเรียน ค่ายทหาร สนามบิน วัดวาอารามที่กว้างใหญ่ กระทั่งกระท่อมนิคมใจคนไทยทั้งมวล เหมือนบ้านเมืองที่ถูกข้าศึกยึดครอง ยิ่งดีที่มองเห็นธงไตรรงค์โบกสะบัดอยู่ทั่วไปเป็นการปลอบใจให้ทุกคนถือขันติ คือความอดทนเข้าไว้ ในยามนี้ก็ต้องนึกถึงพระราชนิพนธ์ของล้นเกล้ารัชกาลที่ ๖ สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า ที่ว่า

ใครมาเป็นเจ้าเข้าครอง

เคี้ยวเข็ญเย็นค่ารำไป

เขาจะเห็นแก่หน้าค่าซื้อ

ไหนจะต้องเหนื่อยยากลำบากกาย

คงจะต้องบังคับขับไล่

ตามวิสัยเชิงเช่นผู้เป็นนาย

จะนับถือพงศ์พันธุ์นั้นอย่าหมาย

ไหนจะอายุทั่วทั้งโลก

| บางส่วนของทหารญี่ปุ่นกำลังเดินทัพสู่ปลายแหลมมลายู

แม้ว่ารัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม จะพยายามชี้แจงแถลงไขให้ประชาชนชาวไทยทั้งประเทศเข้าใจว่าไทยเราไม่ได้ยอมแพ้ ไทยเราไม่ได้ถูกญี่ปุ่นยึดครอง เรายังมีเอกราชอธิปไตย ไตรรงค์ธงชาติไทยยังโบกสะบัด แต่ดูไปแล้วมันขัดกับความเห็นจริงที่เห็นกันในวันรุ่งขึ้นที่ผมได้เห็นด้วยตาตัวเอง

ผมเดินออกสำรวจถนนหนทางก็ได้พบกับทหารญี่ปุ่นตัวเตี้ยๆ สูงไม่เกิน ๑๕๐ เซนติเมตร มากมายนับร้อยนับพัน สวมเครื่องแบบรุ่มร่ามสีก็กมอมแมมเดินลากดาบซามูไรตามถนน ทหารที่ตัวสูงหน่อยก็มักจะเป็นพวกไต้หวันและเกาหลีซึ่งญี่ปุ่นยึดครองอยู่ แล้วบังคับเอามาร่วมรบร่วมตายด้วยกัน

ตามวิสัยเชิงเช่นผู้เป็นนาย

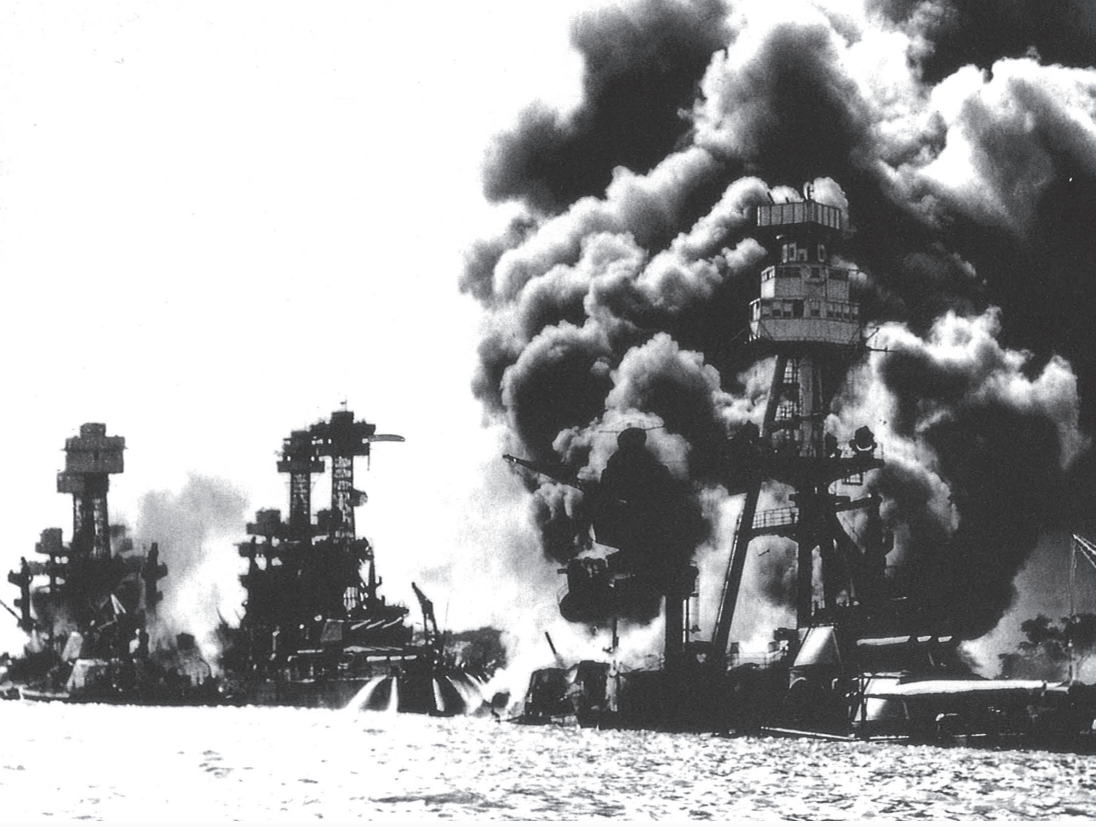
ภายหลังไม่ถึง ๓ วัน ผมจึงได้ทราบชัดว่าทหารญี่ปุ่นเหล่านั้นพำนักอยู่ในสนามกีฬาแห่งชาติ เข้าใจว่าไม่น้อยกว่าหมื่นคน แล้วยังกระจายกำลังออก

| กองทัพญี่ปุ่นขณะเดินทัพเข้าสู่กรุงเทพมหานคร

ไปยึดตึกเรียนต่างๆ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกด้วย ส่วนนักศึกษาตราพระเกี้ยว ต้องไปเรียนตามเรือนไม้หลังคามุงจากหรือสังกะสี ปล่อยให้มหาสมุทรผู้มีกำปั้นใหญ่ดาบซามูไรยาวและคมกริบเข้าริบเอาไปตามชอบใจ รวมทั้งสนามม้านางเลิ้ง สนามบินดอนเมืองก็ถูกยึดเอาไปเป็นสนามเครื่องบินขับไล่ เครื่องบินทิ้งระเบิด เสียงเครื่องบินญี่ปุ่นบินข้ามหัวคนไทยไปทุกวันเวลา เครื่องบินไทยเผ่นไปอยู่สนามบินอื่น เช่น โคกกระเทียม ลำปาง เชียงใหม่

นอกจากสถานที่ตั้งได้เรียนให้ทราบแล้ว สถานีรถไฟหัวลำโพง ตลอดย่านสถานีสามเสน บางซื่อ คุณยุ่นก็ถือวิสาสะยึดหมด ยึดทั้งหัวรถจักรไอน้ำ ดีเซล โบกี้รถไฟโดยสาร รถบรรทุกสินค้า ก็ต้องจัดให้ญี่ปุ่นตามคำขอ เพื่อสะดวกในการลำเลียงกำลังพลและยุทโธปกรณ์ เพื่อมุ่งหน้าไปเปิดศึกทางพม่า มลายู ผมยังได้เห็นรถยนต์บรรทุกทหารที่ถอดยางออกหมด แล้วเล่นบนทาง

| เรือประจัญบานแอริโซนาและโอคลาโฮมา ถูกโจมตีทางอากาศขณะจอดประจำการที่
ฐานทัพอ่าวเพิร์ล ฮาร์เบอร์

รถไฟตามกันไปเป็นแถวๆ เป็นที่น่าตื่นตาตื่นใจ ได้เห็นประจักษ์ชัดว่าญี่ปุ่นมีความ
สามารถวางแผนในการทำสงครามด้วยความรอบคอบ รอบรู้ในพิชัยสงคราม

ผมลืมนึกไปว่าในวันเดียวกับที่ญี่ปุ่นก่อศึกรุกรานแผ่นดินสยามนาม
ประเทืองว่าเมืองทองนั้น ญี่ปุ่นก็ได้ส่งกำลังสามเหล่าทัพโจมตีฐานทัพใหญ่ของ
สหรัฐอเมริกาที่ฮาวาย ที่รู้จักกันในนาม **เพิร์ล ฮาร์เบอร์** ญี่ปุ่นส่งฝูงบินนับร้อยๆ
ลำบินดิ่งลงทิ้งระเบิด และตอร์ปิโดทำลายเรือรบขนาดใหญ่ของสหรัฐอเมริกา
แหลกยับเยินในเช้าตรู่ของวันอาทิตย์ที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ (ค.ศ.
๑๙๔๑) เพราะเวลาในอเมริกาช้ากว่าเวลาทางเอเชีย สามารถจมเรือประจัญบาน
ขนาดหนัก มีชื่อว่า **แอริโซนา** และ **โอคลาโฮมา** และสร้างความเสียหายแก่เรือ
รบอื่นๆ อีกหลายสิบลำ ทหารเรืออเมริกันตายและบาดเจ็บยับเยิน

ในเช้าวันนั้นฝูงบินนับร้อยของญี่ปุ่นก็บินไปถล่มเมือง **ดาวาโอ**

| จานบินเพิร์ล ฮาเบอร์ ก็ได้รับความเสียหายยับเยิน

และ **บาเกีย** ของฟิลิปปินส์ด้วย เพราะขณะนั้นอเมริกายึดครองอยู่

วันรุ่งขึ้นประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา คือ **แฟรงกลิน ดี. รูสเวลต์** ก็ได้ประกาศสงครามกับญี่ปุ่น หลังจากนั้นอีก ๓ วัน เยอรมนีกับอิตาลีก็ร่วมประกาศสงครามกับสหรัฐอเมริกา รวมแล้วฝ่ายอักษะก็มีเยอรมนี อิตาลี และญี่ปุ่น ส่วนชาติสัมพันธมิตรก็มีสหรัฐอเมริกากับอังกฤษเป็นแกนนำ จะต้องทำสงครามใหญ่ปลดแอกให้แก่ชาติต่างๆ ในยุโรปให้พ้นจากการยึดครองของเยอรมนีให้ได้

จากหนังสือ *ภาพประวัติศาสตร์ในสงครามโลกครั้งที่ ๒* ทำให้ทราบว่าในวันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ ที่ญี่ปุ่นยกพลขึ้นบกบุกไทยหลายหัวเมืองนั้น รัชกาลันต้นแห่งประเทศมาลายูของอังกฤษ ก็ถูกบุกกรูกรานด้วยการยกพลขึ้นบกทางตอนเหนือของเมืองโกตาบารู ใกล้ตากใบของไทย ในวันเดียวกันนี้

| เรือหลวงปรีนซ์ ออฟ เวลส์ (HMS Prince of Wales) เรือประจัญบานแห่งราชนาวิกอังกฤษ

ราชนาวิกญี่ปุ่นก็ได้ประกาศชัยชนะยิ่งใหญ่ด้วยการจมเรือประจัญบาน **ปรีนซ์ ออฟ เวลส์** และ **รีพัลส์** ด้วยเครื่องบินทิ้งระเบิดและตอร์ปิโด ใช้เวลาไม่ถึงครึ่ง ชั่วโมง ก็สามารถส่งเรือประจัญบานอันยิ่งใหญ่ระวางขับน้ำ ๓๕,๐๐๐ ตัน ลงไปสู่ก้นทะเลได้อย่างง่ายดาย เพราะความประมาทของอังกฤษที่ไม่มีเครื่องบินคุ้มกันกองเรือ จึงเป็นกลางร้ายว่าไม่ข้ามลาญและสิงคโปร์จะต้องตกไปเป็นของญี่ปุ่นแน่นอน อังกฤษหมดความสามารถที่จะส่งเรือรบขนาดใหญ่มีอำนาจสูงเช่นเรือปรีนซ์ ออฟ เวลส์ และเรือรีพัลส์ มาไว้ป้องกันอาณาดินคอมทางเอเชียอีกแล้ว จำเป็นต้องเอาไว้ป้องกันแผ่นดินแม่ให้รอดก่อน

ถึงวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๘๔ มีเหตุการณ์เกิดขึ้นใหม่อีก ๒ เรื่อง คือ

๑. รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ตกลงปลงใจร่วมพันธมิตรกับญี่ปุ่น แบบร่วมรบ ร่วมรุก ร่วมเป็น ร่วมตาย ไม่ใช่เพียงให้ผ่านทางไปบุกพม่า

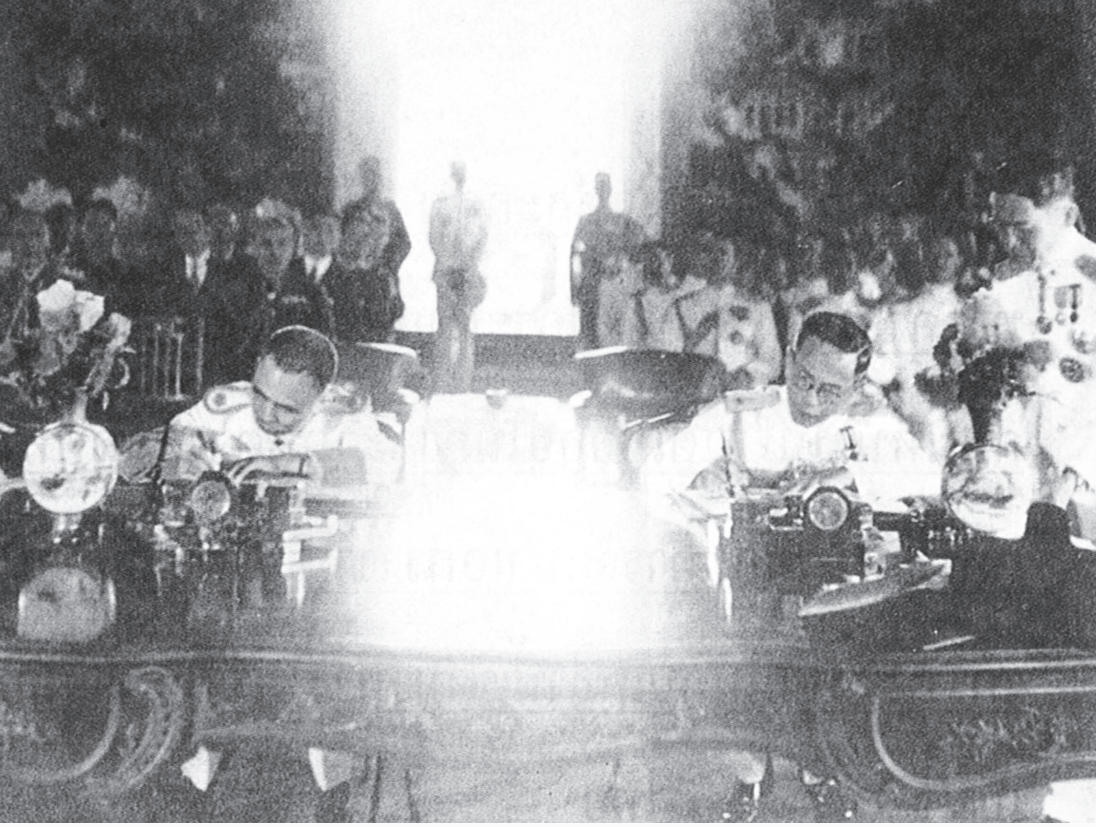
เรือหลวงรีพัลส์ (HMS Repulse) เรือลาดตระเวนแห่งราชนาวิกอังกฤษ

มลายู สิงคโปร์ เท่านั้น เพราะญี่ปุ่นสัญญาว่าจะยก ๔ รัฐใหม่มาถวายให้ไทยครอบครอง

๒. หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช เอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. สหรัฐอเมริกา ออกประกาศตั้งขบวนการเสรีไทย คัดค้านรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ทุกเรื่อง

ภายหลังจากนั้นไม่กี่วัน ไทยกับญี่ปุ่นก็ได้ทำพิธีลงนามกันในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว) ที่จะร่วมวงศ์ไพบูลย์กันทำศึกกับอังกฤษ สหรัฐอเมริกา ให้แตกหักกันไป ทั้งมอบให้ไทยยกทัพไปเอาแผ่นดินสหรัฐไทยเดิมกลับคืนมาด้วย

ถึงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๔๘๔ เวลาเที่ยงตรง ประเทศไทยก็บังอาจประกาศสงครามกับอังกฤษและสหรัฐอเมริกา ตามบัญชาของญี่ปุ่น ด้วยความ

| พิธีลงนามการร่วมวงศ์ไพบูลย์กันระหว่างไทยกับญี่ปุ่นในการประกาศสงครามกับฝ่ายสัมพันธมิตร

เห็นชอบของจอมพล ป. พิบูลสงคราม และคณะรัฐมนตรี เพราะเชื่อมั่นในแสนยานุภาพของกองทัพสมเด็จพระจักรพรรดิฮิโรฮิโตะ ภายใต้การบังคับบัญชาของพลเอกโตโจ ชุนคี้กัผู้กระหายสงคราม

มีความเป็นไปได้สูงว่า ญี่ปุ่นได้วางแผนสงครามเอาไว้ล่วงหน้าหลายปีแล้ว ได้ส่งหน่วยสืบราชการลับเข้ามาหาข่าว หาข้อมูลทุกอย่าง แม้กระทั่งกิจการค้าอุตสาหกรรมของฝรั่งเศส อังกฤษ อเมริกัน ฮอลแลนด์ มาแอบถ่ายรูปสถานที่ทำการค้า โรงงาน ตลอดจนผู้บริหารระดับสูงไว้หมด รวมทั้งสถานที่พำนักอย่างละเอียด

ภายหลังยกพลขึ้นบกในประเทศไทยไม่ถึงสัปดาห์ บริษัทห้างร้าน โรงงานของชนชาติฝรั่งเศสก็ถูกทหารญี่ปุ่นหลายกองพลเข้าไปยึดคั่นขนทรัพย์สินเอาไปหมด ตัวประธานผู้จัดการบริษัทถูกจับเอาไปคุมขังอย่างเชลยศึกอย่าง

รวดเร็วแบบสายฟ้าแลบ พวกฝรั่งที่หนีเล็ดลอดเงื้อมมือทหารชามูไรไปได้ไม่ถึง ๑๐ เปอร์เซ็นต์

เรือลำเลียงกำลังทหารแล่นเข้าสู่่าน้ำไทยวันละหลายสิบลำ เกาะสี่ซิ่ง และทะเลแถวชลบุรีมีเรือรบ เรือลำเลียงพลเป็นร้อย ไทยได้กลายเป็นฐานทัพใหญ่ของไอ้ยุ่นไปแล้ว เพราะเป็นอยู่ชั่วคราวน้ำมีเสียบียงอาหารเหลือเฟือและราคาถูก แต่ที่ร้ายที่สุดก็คือการพิมพ์ธนบัตรไทยใช้ตัวเอง

กรุงเทพฯ เมืองฟ้าอมรนครมหาธานีของไทยในยามนั้น ถูกรัฐบาลสั่งให้พรางไฟทุกบ้านช่อง ถนนหนทางช่างมืดมัวไปหมด เพราะต้องเตรียมพร้อมรับการโจมตีทางอากาศจากเครื่องบินอังกฤษซึ่งมีฐานทัพใหญ่ในพม่า รัฐบาลสั่งชุดหลุมสำหรับหลบภัยทางอากาศทุกสถานที่ราชการและบ้านเรือน มีทั้งหลุมปิดมิดชิด และหลุมเปิดแบบสนามเพลาะที่ขุดง่าย แต่ก็ตายง่ายถ้าเครื่องบินข้าศึกยิงปืนกลกราดไล่ ชาวกรุงเทพฯ ก็ต้องรีบสร้างหลุมหลบภัย

นอกจากเตรียมพร้อมรับภัยทางอากาศแล้ว ยังประกาศกฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร และซ่อมป้องกันภัยเปิดหอสัญญานต์เดือนนัยให้รับทราบกันไว้ และซ่อมสมมุติว่าข้าศึกบินมาโจมตีกลางคืน ได้เห็นลำแสงไฟฉายพุ่งขึ้นสู่ฟากฟ้านับสิบลาย และสามารถจับเรือบินข้าศึกสมมุติได้อย่างน่าตื่นเต้นสนุกสนาน เรียกเสียงเฮฮากันทั่วหน้า ถ้าข้าศึกบินเข้ามาถล่มบางกอกจริง ก็ไม่ทราบว่าจะมีเสียงเฮฮา หรือ ไฮไฮ

สำหรับที่บ้านคุณยายผมที่หลังสนามกีฬาแห่งชาติ แหล่งพำนักของทหารชามูไรนับหมื่นๆ น่ากลัวมากหากข้าศึกทิ้งระเบิดเข้าใส่ หรือจิกหัวลงมา ยิ่งด้วยปืนกลอากาศ แต่ก็ไม่สามารถจะทำอะไรได้ เพราะเหตุการณ์ยังไม่เกิดขึ้นจึงจำเป็นต้องพึ่งคุณพระศรีรัตนตรัยปกป้องคุ้มครองกันให้ปลอดภัย

เลือดไทยอุทิศพลีที่ประจวบคีรีขันธ์

แผนยุทธการสำคัญในอันที่จะยกพลขึ้นบกบนด้ามขวานทองของไทย กองทัพชามูไรวางแผนไว้ว่าจะบุกขึ้นพร้อมกันตั้งแต่จังหวัด **ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา และ ปัตตานี** ที่ได้รับการยกเว้น

ไม่ยกเข้าโจมตีก็เฉพาะนครราชสีมาเท่านั้น เพราะญี่ปุ่นวางแผนบุกขึ้นฝั่งที่
โกตาบารู ซึ่งอยู่ทางใต้ของอำเภอตากใบออกไปไม่ไกลนัก ส่วนในเขตใกล้
กรุงเทพฯ ที่สุดท้ายคือ **สมุทรปราการ** บริเวณสถานตากอากาศ **บางปู** ที่มีสะพาน
สุทธาและศาลาสู่ใจตั้งอยู่ ด้วยญี่ปุ่นรู้ว่าจะไม่มีการต่อต้าน เพราะทุก
กองทัพของไทยตั้งอยู่ในความประมาทขาดสติมิได้ระแวงระวังตั้งเตรียมพร้อม
รับมือเลยสักแห่งเดียว ทั้งที่รู้อยู่เต็มอกว่าญี่ปุ่นเอาทหารมาไว้ในอินโดจีนเป็น
ล้าน มีเรือรบนับพันลำประจำท่าตั้งแต่ไซ่ง่อนลงมาจนถึงจังหวัดเกาะกง ติดกับ
จังหวัดตราด ก็ยังตั้งอยู่ในความประมาทขาดสติ

จะขอเล่าเรื่องราวของการยกพลขึ้นบกที่สมรภูมิประจวบศิริชันท์ก่อน
อื่น เพราะมีการรบป้องกันแผ่นดินไทยไว้อย่างสมศักดิ์ศรี ญี่ปุ่นรู้แจ้งว่า
ประจวบศิริชันท์เป็นแผ่นดินส่วนที่แคบมาก เป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญยิ่งกว่า
จังหวัดอื่นทางทิศใต้ลงไป

ญี่ปุ่นได้วางแผนล่วงหน้ามาแรมปีที่จะเปิดศึกรุกรานทุกประเทศใน
เอเชียแปซิฟิก ด้วยข้ออ้างในทำนองว่า **เอเชียตกอยู่ในเงื้อมมือของชาวยุโรป**
จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปลดแอกให้พ้นไปให้ได้ เพื่อให้ชาวเอเชียเป็นของชาว
เอเชีย แผลไทยเป็นไทยให้เข้าใจแจ่มแจ้งก็คือ **ชาติเอเชียทุกชาติต้องเป็นของ
ญี่ปุ่น** เพราะเป็นชาวทวีปเดียวกัน แล้วเสนาธิการทหารก็วางแผนบุกประเทศ
ไทย และแผ่นดินอื่นๆ อย่างแยบยล โดยส่งสายลับกระจายไปทั่วทุกภูมิภาค
ที่จะส่งทหารนาวิกโยธินขึ้นบก สายลับเหล่านี้ทำหน้าที่เป็นนักท่องเที่ยวนักตก
ปลา นักศึกษาระรรมชาติวิทยา ที่แท้มาสำรวจดูว่าน้ำลึกแค่ไหน ต้องใช้เรือรบ
เรือกยกพลขึ้นบกที่กินน้ำลึกได้เท่าไร เมื่อถึงวันเปิดศึกจึงสำเร็จได้โดยง่าย
นอกจากนั้นยังแอบมาดูพฤติกรรมของทหาร ตำรวจ ข้าราชการปกครองของ
ไทยว่าทำงานกันแบบเกียร์ว่าง ซ้ำซามเย็นซามหรือบางวันก็ไม่ได้สักซาม จริง
เท็จประการใด?

มีนายทหารอากาศยศเรืออากาศเอกที่เคยประจำอยู่ในกองบินน้อยที่ ๕
ประจวบศิริชันท์ เล่าให้ฟังว่าญี่ปุ่นวางแผนสืบราชการเก่งมาก ถึงขนาดเอาใจ
รัฐบาลไทยขายเครื่องบินขับไล่ทิ้งระเบิดได้แบบทันสมัยให้ไทยในราคา

| บริเวณอ่าวประจวบฯ มองเห็นเกาะหลัก เกาะแรด และเกาะไทรล่ำ

มิตรภาพ ส่งไปประจำสนามบินในจังหวัดภาคใต้ แล้วส่งครูฝึกสอนมาประจำ
ทุกกองบินน้อย กองบินใหญ่ เพื่อสืบราชการลับไปด้วย กองทัพอากาศจึงรู้
ความลับทุกอย่างของไทยแบบที่สุภาวิชิตจินสอนไว้ว่า **รู้เขา รู้เรา รบร้อยครั้ง
ชนะร้อยครั้ง**

ในตอนประมาณตี ๓ ของวันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ กองกำลัง
นาวิกโยธินญี่ปุ่นก็เริ่มล่าเหยื่อทหารหลายพันคนโดยเรือท่องเที่ยวพุ่งเข้าสู่
ชายหาดของอ่าวประจวบฯ และอ่าวมะนาว ซึ่งอยู่ชิดติดกันมีเกาะบังขวางกัน
อยู่ ณ บริเวณนั้น เช่น เกาะหลัก เกาะแรด เกาะไทรล่ำ พอขึ้นบกได้เรียกร้อย
โดยปราศจากการขัดขวางใดๆ ของฝ่ายไทย กองทหารซามูไรก็พากันบุกเข้า
โจมตีสถานีตำรวจ ซึ่งอยู่ฝั่งตรงกันข้ามกับศาลากลางจังหวัด ตำรวจไทยบาง
ส่วนก็ได้ทำการต่อสู้ผู้รุกรานอย่างชาติชายเอาไว้หลายตำรวจไทย บาดเจ็บล้มตาย

| กองบินน้อยที่ ๕ อ่าวมะนาว จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ทั้งสองฝ่าย ทหารชาмуไรตายหลายสิบนาย ตำรวจไทยตายร่วม ๒๐ นาย
สถานีตำรวจพังยับเพราะถูกลูกกระเบิดมือหับสิบลูก

ส่วนกำลังนาวิกโยธินอีกกองพันหนึ่งมุ่งไปยึดสนามบิน กองบินน้อยที่
๕ ทางด้านอ่าวมะนาว เข้าไปโจมตีหน่วยรักษาการณ์ชายฝั่ง ซึ่งมีบั้งเกอร์และ
ปืนกลหนักตั้งอยู่หลายแห่ง แต่ทหารอากาศที่อยู่เวรยามนอนหลับเป็นตายเมื่อ
ตอนใกล้รุ่ง ทหารญี่ปุ่นพากันบุกแบบใส่ดินแฉะเข้าถึงรังปืนกลทุกหลุม ใช้ดาบ
ชาмуไรและดาบปลายปืนฟันแทงเอาตามสบาย โดยไม่มีเสียงปืนดังสักนัด ตาย
ด้วยความประมาทขาดความรับผิดชอบในหน้าที่โดยแท้ หากผลัดเวรกันนอน
และมีทหารถือปืนกลมือเดินลาดตระเวนทั่วอ่าวมะนาวก็คงไม่ตายเกลี้ยงแบบนี้

ส่วนกองพันนาวิกโยธินญี่ปุ่นซึ่งถล่มโรงพักไปแล้วก็ยกกำลังไปยึด
สถานีรถไฟประจวบคีรีขันธ์ได้ทันที เพราะไม่มีกำลังตำรวจหรือทหารป้องกัน

เลยสักคน เนื่องจากคิดไม่ถึงว่าจะมีข้าศึกประเทศไหนจะมายึดสถานีรถไฟเอาไปทำไม

บรรดาผู้บังคับบัญชาชั้นสูงในกองบินน้อยต่างก็นอนหลับสบาย หาฐู้ไม่ว่าลูกน้องในรั้งปีนกลหนักที่ฝ้าหน้าอ่าวมะนาวถูกทหารชาмуไรฆ่าตายคาโรงหมดสิ้นแล้ว เพิ่งมารู้ภายหลังเมื่อนายตำรวจที่บาดเจ็บจากการสู้รบได้พยายามพยุงร่างมารายงานว่ากองทัพชาмуไรบุกยึดเมืองประจวบฯ ไว้หมดแล้ว สถานีตำรวจ สถานีรถไฟ ศาลากลางจังหวัด เหลือก็แต่กองบินน้อยเท่านั้น

ฝ่ายทหารอากาศเมื่อทราบข่าวร้ายก็เรียกประชุมฉุกเฉิน สั่งนักบินนำเครื่องบินขับไล่ที่ติดลูกระเบิดไว้พร้อมแล้วขึ้นบินทันที หวังจะโจมตีกองเรือรบและทหารชาмуไรให้แตก เครื่องบินขับไล่ที่ไร้สมรรถภาพทั้งหลายที่มีอยู่ ไม่สามารถจะทำความเสียหายให้แก่ข้าศึกได้เลย บางลำเพียงแค่อ่อนอยู่บนรันเวย์ก็ถูกทหารชาмуไรระดมยิงจนนักบินและพลปืนหลังตายคาเครื่อง บางลำก็ถูกยิงจนฐานล้อชำรุด ยางแตก ขึ้นบินไม่ได้ อีกลำหนึ่งก็บินไม่ได้ เพราะนักบินถูกญี่ปุ่นฆ่าตายด้วยดาบปลายปืน สรูปแล้วก็คือเครื่องบินโกโรโกโสที่ประจำอยู่ที่สนามบินประจวบฯ กองบินน้อยที่ ๕ ไม่สามารถป้องกันชาติบ้านเมืองในยามสงคราม แม้นักบินเองก็ยังไม่สามารถปกป้องชีวิตของตนเองได้เลย

ส่วนทางด้านแนวรบบริเวณอ่าวประจวบฯ อันกว้างใหญ่ ฝ่ายไทยก็ตายยับ ทั้งทหารอากาศ ยุวชนทหาร ตำรวจ หรือประชาชนผู้รักชาติ เลือดไทยต้องไหลรินทาแผ่นดินผืนทรายหน้าอ่าวประจวบฯ มากมาย แม้จะตายไปเป็นร้อยก็ไม่สามารถทำให้กองทัพชาмуไรถอยกลับไปได้ คนไทยผู้รักชาติรักแผ่นดิน ยุวชนทหาร ทหาร ตำรวจ ได้พลีชีพเพื่อชาติไปบริเวณหน้าอ่าวประจวบฯ เกือบหมดสิ้น ทหารชาмуไรก็ตายเป็นร้อยๆ ศพ เกือบเน่าทรายเป็นทิวแถวทั้งด้านอ่าวมะนาวด้วย ญี่ปุ่นก็ต้องเอาชีวิตมาทิ้งบนแผ่นดินของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์นับพันศพขึ้นไป รวมทั้งตัวผู้บังคับกองพันนาวิกโยธิน และนายทหารชั้นนายเรือ นายร้อย ผู้นำพลชั้นนวกด้วย

แต่ปรากฏว่ากองบินน้อยประจวบฯ ถูกกำลังทหารญี่ปุ่นยึดครองได้

รวมไปถึงโรงเก็บเครื่องบินและอาวุธยุทโธปกรณ์ ตามธรรมเนียม **น้ำน้อยยอมแพ้ไฟ** แต่กองทัพชาмуไรก็ไม่ได้ประโยชน์อะไรจากชัยชนะครั้งนี้ เพราะก่อนถอยหนีได้มีคำสั่งจากผู้บังคับการกองบินให้ทหารช่วยกันจุดไฟเผาให้หมดทุกตัวอาคาร ให้ญี่ปุ่นผู้รุกรานได้แต่แผ่นดินกับซากอาคารทั้งหลาย

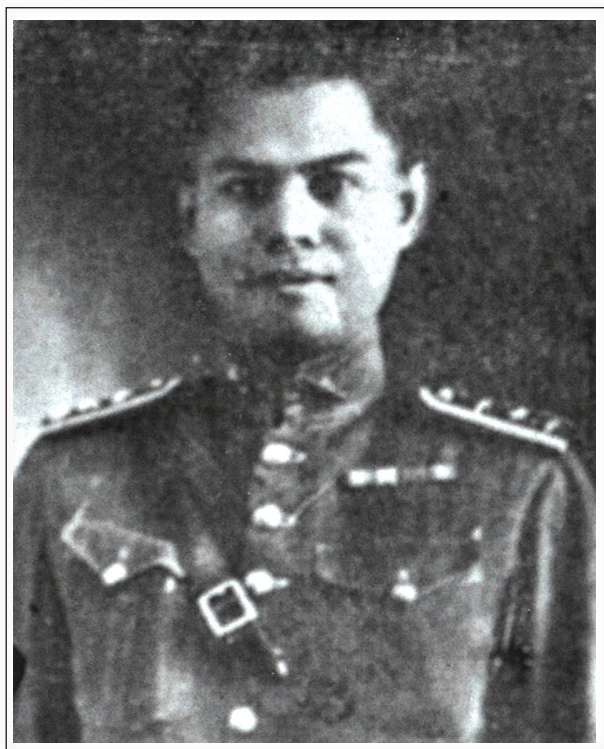
แล้วเมื่อถึงเวลาที่เที่ยงของวันนั้น ก็ได้รับคำสั่งจากรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ให้หยุดยิง เพราะรัฐบาลยินยอมให้ญี่ปุ่นยกทัพผ่านไทยได้

หลังเลือดขโมลดิน รักษาถิ่นชุมพร

ในวันและเวลาใกล้เคียงกันที่กองกำลังนาวิกโยธินญี่ปุ่นได้ยกพลขึ้นบกที่ประจวบคีรีขันธ์ อีกกองพันหนึ่งก็ขึ้นบกที่ชายทะเลของจังหวัดชุมพร แต่เนื่องจากบริเวณที่กองทัพชาмуไรตั้งใจจะบุกได้ผิดแผนไป เพราะมีได้ยกพลขึ้นบก บริเวณหาดทราย เข้าใจว่าคงจะหลงทาง ทหารญี่ปุ่นจึงจำเป็นต้องลุยโคลนเลนเป็นระยะทางเกือบ ๒ กิโลเมตร ณ บริเวณปากอ่าวชุมพร และขณะบุกฝนก็ตกหนักด้วย ทำให้ทหารชาмуไรต้องยกลำบากมาก ทั้งล้มภาระบนหลัง อาวุธปืนประจำกาย กระสุนเป็นแถมตาบชาмуไร ทำให้เพิ่มน้ำหนักในการลุยโคลนเลนอย่างมากกว่าจะได้เหยียบพื้นดินปกติของเมืองชุมพร

เป็นเวลากว่า ๔ ชั่วโมง นับจากเวลาประมาณตี ๒ ที่ข้าศึกยกพลขึ้นบกทางจังหวัดชุมพรจึงรับทราบจากก้านันทาบลคอสน ผู้ว่าราชการจังหวัดจึงรีบสั่งการให้กองกำลังทหาร ตำรวจ ยุวชนทหาร ยกออกไปต้านทานทันที และมีรายงานข่าวด่วนมาจากชายฝั่งบ้านแหลมดินว่ากองทัพชาмуไรได้ยกพลขึ้นที่นั่นด้วย และบัดนี้ข้าศึกกำลังเดินทัพเข้าสู่เส้นทางหลวงสายชุมพร - ปากน้ำชุมพรแล้ว อีกเพียงครึ่งกิโลเมตรก็จะถึงสะพานท่านางสังข์ เพื่อสมทบกับกองกำลังที่ลุยโคลนขึ้นมา

เมื่อทราบแผนแจ้งชัดของกองทัพชาмуไรแล้ว ทางฝ่ายไทยก็เร่งระดมพลต่อสู้ป้องกัน ณ บริเวณเส้นทางที่ญี่ปุ่นจะบุกเข้ามา แลวสะพานท่านางสังข์ กองกำลังที่ไปตั้งรับข้าศึกประกอบไปด้วยตำรวจประมาณ ๑ กองร้อย ยุวชนทหารประมาณครึ่งกองร้อย (๓๐ - ๔๐ คน) เฉพาะผู้บังคับหน่วยยุวชนทหาร

ร้อยเอก ถวิล นิยมเสน

ทราบว่าได้แก่ **ร้อยเอก ถวิล นิยมเสน** ได้แบ่งกองกำลังยุวชนทหารเป็น ๒ หมู่ ให้อยู่เฝ้าแถวสะพานท่านางสังข์หมู่หนึ่ง ส่วนอีกหมู่หนึ่งให้ไปตั้งอยู่แถวเส้นทางระหว่างสถานีรถไฟนาชะอังกับอ่าวพะนั่งตัก ซึ่งเป็นหาดทรายสวยงาม ยาวไปถึงหนองเนียน ปะทิว มาบอำมฤต กองทัพชาмуไรอาจจะยกพลขึ้นบก แถวนั้นมาสมทบด้วยก็ได้

เมื่อใกล้เวลาแปดนาฬิกา ได้เวลาชักธง ยุวชนทหารทั้งหลายที่ดักอยู่แถวสะพานท่านางสังข์ก็ได้ยินเสียงปืนปังปังดังลั่นอยู่ไม่ไกลนัก ทุกคนต่างเตรียมพร้อมบรรจุกระสุนเข้ารังเพลิง และติดตามปลายปืนเตรียมประจัญบาน ยุวชน-

| อนุสาวรีย์ยุวชนทหารรำลึก บริเวณเชิงสะพานบ้านท่านางสังข์ จังหวัดชุมพร

ทหารวัยรุ่นหนุ่มต่างรู้สึกระทึกลับใจ นึกถึงเพลงประจำกองทัพยุวชนทหารที่ว่าไว้
ยุวชนทหาร

เราจะตายเพื่อไทย ในเมื่อใครรุกราน

อันชีวิตร่างกายไม่ถนอม

แต่ชาติไทยจะไม่ยอมให้ดับสูญ...

ทหารกองทัพชาмуไรเคลื่อนตัวเข้ามาอย่างช้าๆ อย่างไม่ประมาท
ค่อยๆ คืบหน้าเข้ามาในบริเวณสวนมะพร้าวและป่ากร้างสองข้างทางสาย
ชุมพร - ปากน้ำชุมพร ร้อยเอก ถวิล นิยมเสน ผบ. ยุวชนทหาร ได้ออกจากที่

กำบังเพื่อจะสำรวจว่าข้าศึกรุกเข้ามาถึงไหนแล้ว ทันใดนั้นกระสุนปืนเล็กยาวจากข้าศึกก็พุ่งเข้าเจาะศีรษะของผู้กองถวิลดับดินสิ้นใจต่อหน้ายุวชนทหาร หลังจากนั้นยุวชนทหารทั้งหมดก็พร้อมใจกันต่อสู้ยิงตริ่งข้าศึกไว้ไม่ให้เคลื่อนพลเข้าไปสู่จังหวัดชุมพรได้ ทางฝ่ายญี่ปุ่นก็ไม่กล้าเสี่ยงตาย เพราะไม่รู้ว่ากำลังฝ่ายไทยมีมากแค่ไหน ฝ่ายไทยก็ยิงเข้าไปทุกครั้งที่ทหารชามูไรเคลื่อนตัวออกจากที่กำบังในสวนมะพร้าว จนกระทั่งถึงเวลาเที่ยงเศษ จึงมีคำสั่งจากผู้ว่าราชการจังหวัดชุมพรให้ทุกหน่วยรบหยุดยิง ปลอ่ยให้ทหารญี่ปุ่นเดินทางต่อไปได้ เพราะมีคำสั่งจาก จอมพล ป. พิบูลสงคราม ว่าไทยกับญี่ปุ่นตกลงเป็นไมตรีดีต่อกัน เพื่อให้กองทัพญี่ปุ่นเดินทางไปโจมตีพม่า มลายู สิงคโปร์ ได้โดยสะดวกโยธิน ต่อมาภายหลัง ร้อยเอก ถวิล นิยมเสน ได้รับพระราชทานเลื่อนยศเป็นพันโท

ผลของการสู้รบเพื่อพิทักษ์แผ่นดินชุมพรเอาไว้ ปรากฏว่าฝ่ายไทยสละชีพเพื่อชาติไป ๕ ศพ ได้แก่ ร้อยเอก ถวิล นิยมเสน และตำรวจอีก ๓ นาย ราษฎรผู้รักชาติอาสาสมัคร ๑ นาย รวม ๕ ชีวิต บาดเจ็บสาหัสและไม่สาหัสอีก ๓ ราย

ทางฝ่ายญี่ปุ่น เท่าที่พบศพนับได้ไม่เกิน ๓๐ ศพ ตายและหายไปทะเลโคลนอีกประมาณ ๕ ศพ มีนายทหารยศร้อยเอกตายด้วย ๑ ศพ

ปัจจุบันนี้ จังหวัดชุมพรเป็นจังหวัดเดียวในประเทศไทยที่สร้างอนุสาวรีย์ยุวชนทหารขึ้นไว้ เป็นที่ระลึกนึกถึงเหตุการณ์ในวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๔๘๔ พร้อมทั้งจารึกชื่อ ร้อยเอก ถวิล นิยมเสน ไว้เป็นเกียรติ ณ บริเวณเชิงสะพานท่านางสังข์ ริมนถนนปรมินทรมรรคาอันสง่างาม เป็นอนุสาวรีย์รูปยุวชนทหารกำลังถือปืนติดดาบปลายปืนในท่าวิ่งเข้าหาศัตรูผู้รุกรานอย่างกล้าหาญ

ยุวชนชาวไทยฝ่ายทหาร

ชาติต้องการ ยอมสละได้ทั้งสิ้น

พบศัตรูเราต้องสู้กู่แผ่นดิน

รักษาถิ่นผองไทยให้ใหญ่พลญ์

ยุวชนทหาร ยุวชนทหาร เราจะตายเพื่อไทย ในเมื่อใครรุกราน

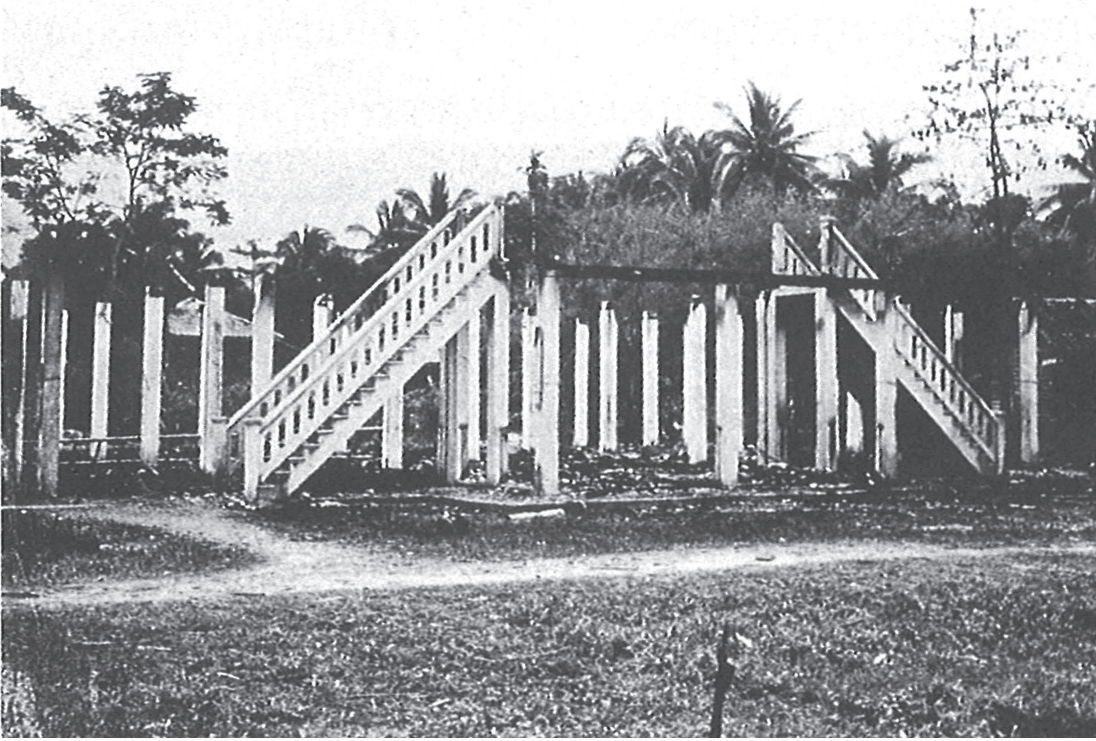
พลีชีพเพื่อชาติ เพื่อสุราษฎร์ธานี

ชาวไทยผู้รักชาติรักแผ่นดินนั้นมิได้มีอยู่เฉพาะที่ประจวบคีรีขันธ์หรือชุมพรเท่านั้น ที่สุราษฎร์ธานี เมืองคนดีก็มีมาก ไม่น้อยหน้าจังหวัดอื่นเลย

ในวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๔๘๔ นาวิกโยธินญี่ปุ่นก็ได้ยกพลขึ้นบกที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี กองเรือใหญ่ได้ทราบว่าจะจอดอยู่ ณ บริเวณเกาะสมุย เกาะพังัน หมู่เกาะอ่างทอง แล้วส่งพลรบประมาณ ๒ กองร้อย มุ่งไปสู่อำเภอปากแม่น้ำตาปี

ทางจังหวัดสุราษฎร์ธานี ไม่มีข่าวระแคะระคายเลยว่าข้าศึกจะบุก แต่ได้รับแจ้งทางโทรเลขด่วนจากจังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี ให้ทางบ้านดอนเตรียมพร้อมรับมือ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือท่านข้าหลวงประจำจังหวัดในสมัยนั้นจึงเรียกประชุมหมู่เงินจัดตั้งกองกำลัง ซึ่งมีแต่ตำรวจข้าราชการ ยุวชนทหาร และลูกเสือ ประชาชนอาสาสมัครเป็นหลัก เพราะไม่มีกำลังทหารเลยสักคน

เมื่อได้เวลา ๐๘.๐๐ น. ได้เวลาซึกงแล้วไม่นาน กองทหารญี่ปุ่นก็เคลื่อนพลเข้ามาพบกับกองกำลังฝ่ายไทยที่ตั้งรับอยู่บริเวณสะพานคูเมืองเมื่อเจอน้ำกัน ท่านข้าหลวงจึงเปิดการเจรจากับผู้บังคับกองทหารญี่ปุ่นอย่างมีไมตรี ฝ่ายญี่ปุ่นแจ้งว่ามาตี ไม่มีเจตนามาชิงบ้านชิงเมือง แต่ขอยกทัพไปตีมลายู สิงคโปร์ พม่า เท่านั้น ฝ่ายข้าหลวงก็แจ้งว่ายังไม่ได้รับคำสั่งทางกรุงเทพฯ เพราะฉะนั้นท่านก็ต้องถอยไปตั้งหลักในเรื่องก่อน จะเดินทางผ่านด่านป้องกันฝ่ายไทยไปไม่ได้ ผู้บังคับกองร้อยของญี่ปุ่นบอกว่า ต้องได้ ถ้าไม่ได้ก็ต้องรบแล้วก็จะจบลงด้วยการสาตกระสุนใส่กัน เริ่มบาดเจ็บล้มตายกันทั้งสองฝ่ายนอกจากแนวรบด้านสะพานคูเมืองแล้ว แนวรบทางด้านถนนสายใหญ่ในตัวเมือง ใกล้กับวัดไตรธรรมารามก็มีความรุนแรงไม่น้อย มีลูกสุนับนับสิบมาทำหน้าที่รักษาเกียรติศักดิ์ไทยด้วย แต่น่าเสียดายที่ครูลูกเสือต้องพลีชีพเพื่อชาติไปแบบเดียวกับผู้บังคับกองยุวชนทหารที่ชุมพร นอกจากครูลูกเสือแล้วเรายังสูญเสียนายตำรวจผู้แก่กล้าไปอีก ๒ นาย พร้อมกับตำรวจชั้นประทวน และพลตำรวจ รวมเบ็ดเสร็จจราวสี่สิบชีวิต บาดเจ็บร่วมร้อย แต่ผู้

| ภายหลังสิ้นสุดการต่อสู้ ศาลากลางจังหวัดสุราษฎร์ธานีถูกไฟไหม้เสียหายทั้งหมด

รุกรานตายมากกว่า หมดโอกาสจะได้ไปถึงมลายู สิงคโปร์
ชาติชายเอาไว้ลายตำรวจไทย
เราอยู่ไหนประชาอุ้นใจทั่วกัน

รบนใจขาดเพื่อชาติที่นครศรีธรรมราช

เล่าเรื่องวีรกรรมของชาวไทยในสมรภูมิตั้งแต่ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี มาแล้ว คราวนี้ก็มาถึงเมืองนครศรีธรรมราช อันเป็นที่ตั้งของมณฑลทหารบกที่ ๖ กันบ้าง เท่ากับว่าญี่ปุ่นอยากลองดี จึงเสี่ยงยกพลขึ้นบกที่เมืองนี้

ในวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๔๘๔ ที่ญี่ปุ่นบุกโจมตีไปทั่วเอเชียแปซิฟิก รวมทั้งไทยด้วยนั้น ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๖ เมืองนครศรีธรรมราช มีนาม

| กองพันปืนกลหนักภายใต้บัญชาการของพลตรี หลวงเสนานรงค์ มณฑลทหารบกที่ ๖

ว่า **พลตรี หลวงเสนานรงค์** (ศักดิ์ เสนานรงค์) ท่านผู้บัญชาการได้รับโทรเลขด่วนจากจังหวัดสงขลาว่ากองทัพญี่ปุ่นได้ยกพลขึ้นบกที่สงขลาแล้ว ขอให้ส่งกองทหารไปช่วยด่วน ทั้งที่สงขลาก็ได้ทหารไว้ป้องกันแล้วนับพัน ก็ไม่สามารถจะยกทัพญี่ปุ่นได้ เพราะยกมาเป็นจำนวนหมื่น

นาวิกโยธินญี่ปุ่นจำนวนหมื่นยกพลขึ้นบกที่ตำบลปากพูนอย่างสะดวกสบายไร้การต่อต้าน จากนั้นก็พากันรีบรุกเข้ามายึดบริเวณคลองท่าแพไว้ได้ก่อนอาทิตย์อุทัย โดยทหารไทยยังยกพลมาไม่ถึง จากนั้นเพียงชั่วโมงต่อมา กองพันทหารไทย รวมทั้งกองพันปืนใหญ่ปืนกลหนักก็เคลื่อนกำลังมาถึง โดยไม่ต้องเจรจาอะไรให้เสียเวลา ใช้กระสุนปืนใหญ่ ปืนกล ปืนเล็กยาว ถล่มกันเลย ทำให้ทหารทั้งสองฝ่ายบาดเจ็บล้มตายกันเลือดนองแผ่นดิน กำลังทหาร

ปืนกลหนักเตรียมต่อสู้ทหารญี่ปุ่นของมณฑลทหารบกที่ ๖ นครศรีธรรมราช

ฝ่ายไทยน้อยกว่าฝ่ายญี่ปุ่นเพียง ๑ ต่อ ๑๐ เท่านั้น เพราะญี่ปุ่นขนทหารมา
มากหลายแสนเพื่อไปบุกพม่า มลายู สิงคโปร์

หลังจากตวลปืนกันแบบไม่หยุดเลยสักพักใหญ่ นายทหารสัญญาบัตร
ชั้นรองเสนาธิการทหาร ชั้นผู้บังคับกอง ผู้บังคับหมวด ต่างต้องเสียชีวิตกลาง
สมรภูมিরบ นายทหารชั้นประทวนตั้งแต่ชั้นจ่านายสิบลงไปก็ตายยับ บาดเจ็บ
สาหัสแขนขาขาดอีกมาก เพราะฤทธิ์เดชของกระสุนปืนใหญ่

หากได้อ่านจากบันทึกของท่านผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๖ **พลตรี
หลวงเสนาณรงค์** ซึ่งในเวลาต่อมาได้รับพระราชทานยศเป็น **พลเอก** ก็จะได้
ทราบเหตุการณ์และความสูญเสียของฝ่ายเราโดยละเอียด อ่านแล้วก็จะรู้สึก
สงสาร เห็นใจในชีวิตของทหารยามศึกที่ต้องรบกับข้าศึกแบบยิงใส่กันซึ่งหน้า
ใครยิ่งแม่นกว่าก็มีชีวิตอยู่ต่อไป บางรายยิงข้าศึกตายได้ ๕ คน ข้าศึกวิ่งเข้ามา
จะยิงให้ตายเป็นศพที่ ๖ กระสุนปืนก็หมด จำใจต้องวิ่งออกไปใช้ดาบปลายปืน
เสียบอกให้ข้าศึกตายแล้วก็ต้องเสียบคนต่อไป จนผลที่สุดดาบนั้นคืนสนอง
ฆ่าเขาตายมาแล้วหลายสิบศพ พอถึงเวลาดาบปลายปืนของข้าศึกก็พุ่งเข้าเสียบ
อกตายแบบเดียวกัน

ในสมรภูมิต่างๆ เห็นมีโศกกว่าสมรภูมิอื่นๆ มาก เพราะรบกันแบบถึงตัว แหกกันตายคานาฆาต และเมื่อศพทหารไทยกับทหารญี่ปุ่นใช้ดาบปลายปืนแทงกันตายอยู่ด้วยกันเป็นคู่ๆ ที่ตายแบบไม่ติดกันก็หลายคู่ ติดกันแบบซัดดาบปลายปืนไม่ออกแล้วตายไปด้วยกัน พบศพถึง ๓ คู่

การรบแบบใช้ดาบปลายปืนทีมแทงกันนี้ ฝ่ายญี่ปุ่นมีความชำนาญน้อยกว่าทหารไทย ส่วนมากจึงเสียทำถูกเสียบอกตายมากกว่าทหารไทยถึง ๕ ต่อ ๑ ทำเอาทหารญี่ปุ่นถอดใจวิ่งหนีตายแบบไม่เอาตัวดีศรีเลือดชาмуไรก็มี เมื่อทหารไทยใช้ดาบปลายปืนฆ่าทหารญี่ปุ่นแบบบ้าเลือดเช่นนี้ ญี่ปุ่นก็จำเป็นต้องถอยร่นออกไปลงทะเลอย่างเสียขวัญกำลังใจ ไม่ต้องการรบแบบเสียหัวใจตายคาตาบ ถ้ารู้ว่าทหารไทยหมดกระสุนจึงต้องรบแบบนี้ ก็จะพักรบให้ไปเอากระสุนจากคลังแสงมายังกันใหม่ก็จะดีกว่าฆ่ากันด้วยดาบปลายปืน

ทหารชาмуไรตกเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ถอยร่นไปตลอดแนวรบ จนจะออกสู่ทะเล ถ้ายังไม่ถอยและขึ้นรักษาเกียรติดักดีนั้นกรบชาмуไร ก็คงจะได้พบศพเสียกันตายด้วยกันอีกหลายสิบคู่ เสียตายที่ไม่มีใครถ่ายรูปไว้เป็นพยานหลักฐาน ท่านผู้อ่านจะได้เชื่อมั่นว่าสิ่งที่ผู้เขียนเล่านี้เป็นเรื่องจริง แต่ผมเชื่อว่าชาวอำเภอกำแพงแสน นครศรีธรรมราช จะเป็นประจักษ์พยานในเรื่องนี้ได้

ขณะที่การรุกรบซัดไล่เข้าศึกให้ไปตกทะเลกำลังมัน เสียงดังลั่น ไชโย ไชโย ของทหารไทยทุกคนเมื่อฆ่าทหารชาмуไรตายได้แต่ละศพ จนได้เวลา ๑๑ นาฬิกาตรง ก็ได้ยินเสียงแตรสัญญาณสั่งให้หยุดรบ หยุดยิง หยุดเสียกันดังลั่นขึ้น

ใครจะเป่าแตรก็ไม่รับรู้ด้วย ทหารไทยก็ลุยฆ่าลูกเดียวให้สามสมกับที่รุกรานแผ่นดินเรา กว่าทั้งสองฝ่ายจะยอมรับรู้เรื่องให้หยุดรบ ทหารญี่ปุ่นก็กลายเป็นศพไปอีกมากมาย

ถิ่นของเราต้องถนอมลือมรั้วบ้าน
ศัตรูหาญมาสู่ต้องสู้เขา
มิให้ใครแย่งแผ่นดินถิ่นของเรา
ใครขึ้นเข้าเราสู้จนสุดแรง

อนุสาวรีย์วีรไทย ณ สรรพภูมิท่าแพ อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

มาพวกเราเตรียมพร้อมยอมสั้มคร

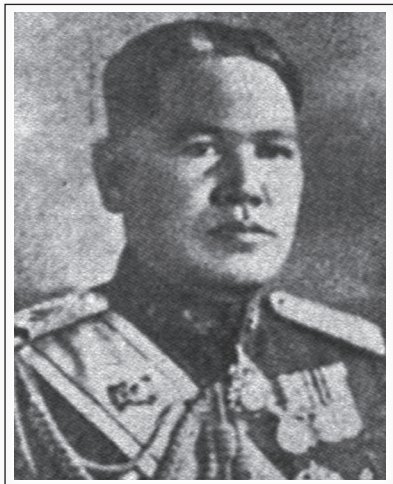
ถนอมรักชาติไทยอย่าหน่ายแห่ง

จนถึงเลือดหยาดสุดท้ายจะยุทธแย้ง

ต้องแสดงใจหาญผลาญศัตรู...

เมื่อเตรสัญญาณเข้าไปหลายจบแล้วก็ยังไม่ยอมหยุดรบเสียที จึงต้องใช้นายทหารไทยกับญี่ปุ่นเดินออกไปพร้อมกันให้เห็นว่า เลิกรบกันจริงๆ ไม่ใช่

โกวิท ตั้งตรงจิตร

พลตรี หลวงเสนาณรงค์ (ศักดิ์ เสนาณรงค์)
ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๖

พันตรี หลวงกาญจนาพรอนสงคราม (เจริญ ภูมิประกาศ)
รองเสนาธิการ มณฑลทหารบกที่ ๖

ร้อยเอก ชูนวนมณฑนะโยธิน
(นาม นวมะรัตน์)
ผู้บังคับกองยานพาหนะ

ร้อยตรี ประยงค์ ไกรจิตติ
ผู้บังคับหมวดกองพันทหารปืนใหญ่ที่ ๑๕

พลแตรเปาแตรลอกเล่น หากพลแตรของฝ่ายใดทำเป็นเล่นเช่นที่คิด แม่ทัพผู้ทรงอาญาสิทธิ์สามารถสั่งยิงเป้ากลางสนามรบได้ทันที ไม่ใช่โทษติดคุกทวารเน่นอน

สงครามป้องกันแผ่นดินนครศรีธรรมราช ยุติลงด้วยความสูญเสียทหารทั้งสองฝ่ายนับร้อย ญี่ปุ่นเปิดปากเจียวว่าตายไปเท่าไร แต่ฝ่ายไทยตามที่มีบันทึกกันได้เสียชีวิตไป ๓๘ คน เป็นนายทหารชั้นนายพัน ๑ นาย ชั้นนายร้อย ๒ นาย ซึ่งมีนามดังต่อไปนี้

พันตรี หลวงราษฎรอนสงคราม

(เจริญ ภูมิประชาศ)

รองเสนาธิการ มณฑลทหารบกที่ ๖

ร้อยเอก ขุนนวมณทนะโยธิน

(นวม นวมะรัตน์)

ผู้บังคับกองยานพาหนะ

ร้อยตรี ประยงค์ ไกรจิตติ

ผู้บังคับหมวดกองพันทหารปืนใหญ่ที่ ๑๕

มีทหารชั้นประทวนเสียชีวิตอีก ๓ นาย พลทหารอีก ๓๒ นาย

ภายหลังจากที่ยุติการรบแล้ว กองทัพญี่ปุ่นก็เริ่มล่าแดงเดชวางอำนาจเหนืออธิปไตยของไทยทันที ญี่ปุ่นมีคำสั่งให้ไทยถอนทหารกลับเข้ากรมกองให้หมด สั่งให้ทหารไทยและครอบครัวขนย้ายออกไปจากค่ายทหาร กองทัพญี่ปุ่นจะเข้าไปอยู่แทนทั้งค่าย สั่งห้ามทหารไทยขนย้ายเครื่องบิน อาวุธหนัก อาวุธเบา ลูกกระสุนปืน น้ำมันเชื้อเพลิง ยานยนต์ วัตถุระเบิด ออกไปจากสนามบิน ค่ายทหาร เด็ดขาด

สั่งให้ทหารอากาศส่งมอบสนามบินให้ญี่ปุ่นใช้แต่ฝ่ายเดียว ไทยห้ามใช้ไม่ต้องบินไปไหน

สั่งให้รถไฟไทยจัดขบวนรถโดยสาร รถบรรทุกสินค้า อาวุธยุทโธปกรณ์ หารถจักรลากจูงขบวนตามที่ญี่ปุ่นต้องการ หากเกินความต้องการแล้วจึงบริการคนไทยได้ เหลือที่ยังไม่ได้สั่งเพียงอย่างเดียว คือ **ห้ามซ้กรงไตรรงค์สู่ยอดเสา**

เราพร้อมยอมตาย เพื่อไว้ลายชาวสงขลา

ลุงสมบัติเป็นชาวสงขลา มีอาชีพเป็นชาวประมงหากุ้งหอยปูปลา ตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้กับเขาเก้าเส้ง อันเป็นชุมชนชาวประมงใหญ่ ในขณะนี้มีอายุ ๘๙ ปีแล้ว ได้เล่าความหลังเมื่อครั้งเป็นเด็กวัยรุ่นว่า ได้ออกทะเลไปจับปลา กับพ่อในวันที่ใกล้กับวันที่ญี่ปุ่นบุก ได้เห็นเรือรบญี่ปุ่นหลายลำแล่นอยู่ในทะเลหลวง ก็ไม่ได้นึกกลัวอะไร เข้าใจว่าเรือชาติไหนก็มีสิทธิ์เดินทางในทะเลได้ แต่สงสัยว่าทำไมมันจึงมาจอดลอยลำอยู่กลางทะเลตั้งหลายลำ จำได้ว่าพอวันรุ่งขึ้นก็ได้ข่าวว่าญี่ปุ่นยกพลขึ้นบกที่สงขลาและหัวป่าก์เสียได้ ไปจนถึงประจวบคีรีขันธ์ บางปู สมุทรปราการ

จากคำบอกเล่าของลุงสมบัติ ชี้ชัดว่าราชนาวีไทยในสมัยนั้นมิได้สนใจส่งเรือตรวจการณ์ยามฝั่งตระเวนดูแลอ่าวไทยเลย ปล่อยให้ญี่ปุ่นส่งเรือรบเข้ามาลอยลำจอดตรวจเวลานัดทำการโจมตีแผ่นดินไทยได้ตามสบาย แม้กระทั่งสถานตากอากาศบางปู สมุทรปราการ มันก็สามารถเข้ามาทำการอย่างแย้ยหั้นได้ ชาวไทยต่างไม่เข้าใจว่าเรามีกองทัพเรือไว้เพื่ออะไร มีเรือรบมากมายเอาไว้ทำไม

เพื่อนของผมซึ่งเป็นชาวสงขลาโดยกำเนิด ชื่อ คุณสุศาสตร์ สுகนธตมร์ ทำงานเป็นผู้จัดการธนาคารกรุงเทพฯ พาณิชยการ สาขาสงขลา เคยเล่าให้ผมฟังว่า ทหารบก ทหารเรือ ตำรวจสงขลาสมัยวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๔๘๔ นั้น รู้ว่าสงขลาถูกกองทัพญี่ปุ่นรุกรานก็ต่อเมื่อพวกญี่ปุ่นพากันยกพลขึ้นบกเรียบร้อยแล้วนับเป็นพันๆ แล้วเรือรบทยอยติดตามมาอย่างไม่ขาดสาย แสดงว่าทั้งทหารเรือ ทหารบก ตำรวจ มากมายหลายพันนาย เพิ่งรู้ตัวว่าญี่ปุ่นละเมิดอธิปไตยก็ตอนที่ยกพลขึ้นบกเรียบร้อยแล้ว ผิดกับตอนที่กองทัพสัมพันธมิตรยกพลขึ้นบกที่ชายฝั่งนอร์ม็องดี ทักษิณซีเยอร์มันเตรียมพร้อมรับมือเต็มที่ สามารถสังหารข้าศึกก่อนจะเหยียบหาดทรายได้นับเป็นหมื่น เพราะฤทธิ์ของปืนใหญ่ ปืนกลหนัก ปืนนาซูก้า สารพัดที่เตรียมไว้

แต่ประเทศไทยสบายมาก อยากรู้ที่จังหวัดไหน เชิญตามอัธยาศัย ไม่มีการวางแผนป้องกันน่านน้ำเลย มีเรือรบก็เอามาจอดไว้ตามฐานทัพต่างๆ

| ทหารกองทัพญี่ปุ่นขณะยกพลขึ้นบกที่จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๔

หากว่ากล่าวก็แก้ตัวได้สบายๆ ว่า งบประมาณกองทัพได้รับมาจำกัดมาก น้ำมันดีเซลก็ราคาแพงและหายาก เรื่องจำต้องจอดเฉยๆ

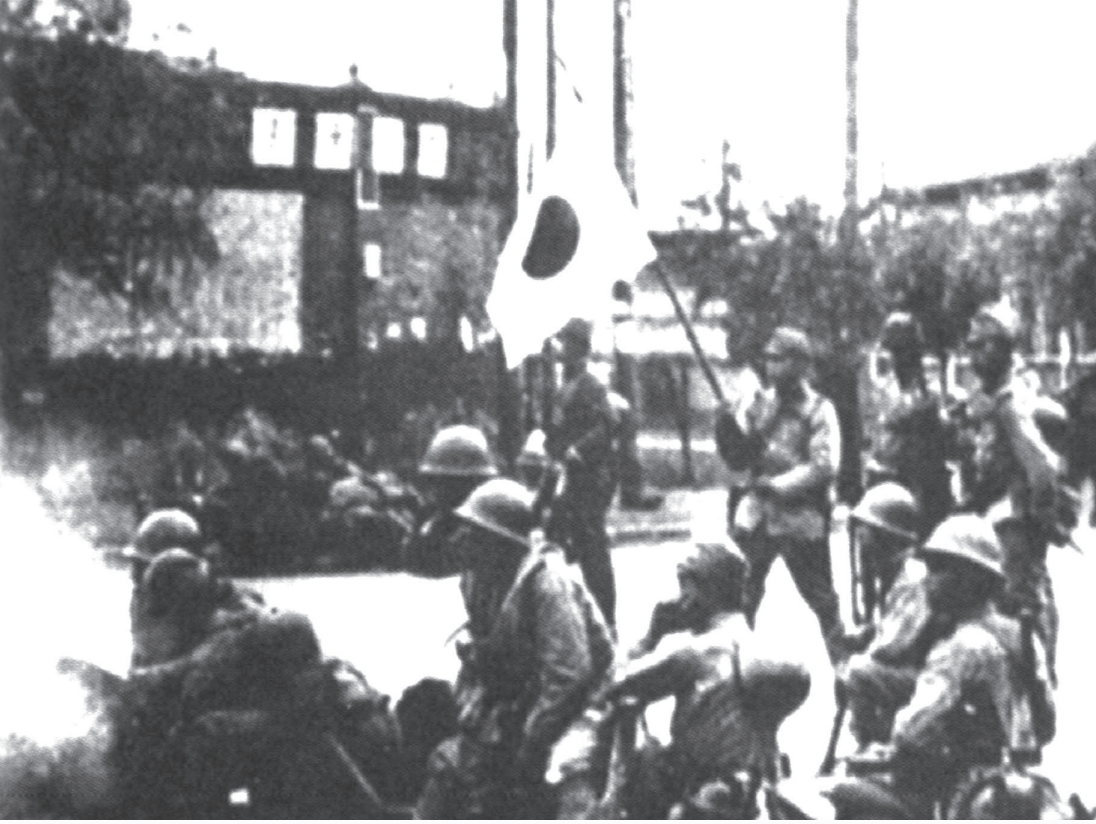
ตัวอย่างที่นำส่งสารที่สุดก็มีให้เห็นเมื่อคราวเกิดสงครามกับฝรั่งเศส ที่ไทยเรียกร่องดินแดนคืน เรื่องรบของเราต้องพบจุดจบ ถูกกองเรือฝรั่งเศสยิงจมหมดทุกลำบริเวณเกาะช้าง จังหวัดตราด ก็เพราะเรือทุกลำจอดเฉยๆ เลยกลายเป็นเป้ายิงให้ฝรั่งเศสเลือกยิงเอาตามสบาย

วกกลับมาเล่าเรื่องเมืองสงขลามาก็คงกันต่อ จะได้เอาไว้เป็นข้อเตือนใจ ให้แก่ข้าราชการทหารพลเรือนทั้งหลายที่รับราชการแบบใส่เกียร์ว่างเป็นประจำ ได้สำนึกในหน้าที่ให้มีความละเอียดใจบ้าง ว่าตัวเรานี้อยู่ได้เพราะภาษีอากรที่ราษฎรทุกคนเขาจ่ายให้เรา จึงควรตอบแทนแก่นายจ้างที่แท้จริงให้คุ้มกับเงินเดือน

ความจริงเรื่องเมืองสงขลา และหัวเมืองชายทะเลทางด้านอ่าวไทย ตั้งแต่จังหวัดเพชรบุรีลงมาจนถึงเมืองนราธิวาส ทางรัฐบาลและกระทรวงกลาโหมก็ตระหนักดีอยู่แล้วว่าญี่ปุ่นเตรียมบุกภูธรานแน่ เพราะมีกำลังทหารบกนับล้าน อยู่ในอินโดจีน กองทัพเรือก็นับพันๆ ลำ เตรียมทำสงครามเต็มอัตรา เครื่องบินทิ้งระเบิดและขับไล่ก็นับพัน แต่ฝ่ายทหารทุกเหล่าทัพกลับไม่พร้อมรบ

ขนาดเมื่อนาวิกโยชิโนบุญี่ปุ่นยกพลขึ้นบกยึดหัวหาดสงขลาได้แล้ว โดยปราศจากการต่อต้านจากกองทัพไทย แม้กระทั่งกองพันทหารราบที่ ๕ ซึ่งตั้งอยู่ที่ค่ายคองหงส์ ไม่ไกลจากตัวจังหวัดสงขลา ก็หารู้ไม่ว่าข้าศึกมันเข้ามายึดหาดสงขลาเอาไว้หมดแล้ว กว่าจะงัวเงียขึ้นมารับทราบเหตุร้ายก็สายเกินไปเสียแล้ว เพราะข้าศึกพร้อมรบ พร้อมบุกเข้ายึดศาลากลางจังหวัด สนามบิน ค่ายทหาร สถานีรถไฟ ไปรษณีย์โทรเลข แม้แต่สายโทรศัพท์โทรเลข ทหารญี่ปุ่นก็ตัดขาดทันทีที่มันขึ้นบกสำเร็จ

กว่าจะเป่าแตรสัญญาณแจ้งเหตุร้าย ปลุกทหารให้ตื่นจากฝัน กว่าจะพร้อมออกเดินทางไปรบกับข้าศึกได้ก็ต้องเสียเวลาไปเกือบครึ่งชั่วโมง เรือระบายพลญี่ปุ่นก็ส่งทหารขึ้นบกได้อีกหลายหมื่น รีบรุดเดินทางมุ่งมายึดเมืองสงขลา และค่ายทหารใหญ่กับสนามบิน

ทหารกองทัพญี่ปุ่นกำลังเดินทัพเข้าสู่ค่ายคองหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ถึงเวลาตี ๕ เศษ กองทหารส่วนหน้าของไทยจึงได้เริ่มเปิดฉากยิง กองทัพใหญ่ญี่ปุ่นที่บุกเข้ามาตามถนนสายสงขลา-ไทรบุรี จุดปฏิบัติการรบเริ่มที่บริเวณด่านควนแม่เตย ต่างฝ่ายต่างยิงกันแบบไม่เสียดายกระสุน ทหารทั้งสองฝ่ายบาดเจ็บล้มตายกันมากมาย ในที่สุดฝ่ายไทยก็ต้องถอย เพราะกำลังทหารน้อยกว่ากันเป็นร้อยเท่า จำเป็นต้องรีบถอนกำลังหนีออกไปทางตำบลน้ำกระจาย แล้วถอยไปตั้งรับใกล้กับสถานีรถไฟน้ำน้อย บริเวณจุดตัดกับถนนสายใหญ่ที่เชื่อมไปยังนครศรีธรรมราชและปัตตานี นราธิวาส

เมื่อกองร้อยหนีตายมาสมทบกับกองกำลังส่วนใหญ่ของกองพันทหารราบที่ ๕ จากค่ายคองหงส์ ก็ตั้งรับกับทัพข้าศึกอย่างได้ผล กองทัพญี่ปุ่นสามารถขนทหารมาจากสถานีรถไฟสงขลาได้ เพราะอำนาจปืนทำให้ฝ่ายไทยต้องขับ

| ขบวนรถไฟของไทยที่จัดลำเลียงทหารและยุทโธปกรณ์ของกองทัพญี่ปุ่นไปทำศึกในพม่าและมลายู

รถไฟรับใช้ข้าศึก นอกจากนั้นญี่ปุ่นยังสามารถถอดยานรถยนต์บรรทุกทหารทุกคันออก แล้วให้แล่นบนรางรถไฟไทยตามขบวนรถไฟพม่าเป็นร้อยคัน นอกจากนี้ญี่ปุ่นยังส่งเครื่องบินมาทิ้งระเบิดเส้นทางหลวงสายที่ฝ่ายไทยจะลำเลียงทหารจากที่อื่นมาช่วยรบอีกด้วย เหตุการณ์ตามสภาพเป็นจริงแล้ว หากไทยต้องรบกับกองทัพญี่ปุ่นต่อไปในบริเวณใกล้สถานีรถไฟพม่าเล็กน้อย ทหารในกองพันทหารราบที่ ๕ ก็คงต้องตายหมดทั้งกองพัน เพราะยิงจนกระสุนหมดแล้วก็ต้องรบกันด้วยดาบปลายปืน เสียดกันตายเป็นคู่ๆ เหมือนกับทหารหาญเมืองนครศรีธรรมราช

กองกำลังทหารไทยสามารถหยุดยั้งกองทัพญี่ปุ่นหลายหมื่นเอาไว้ได้จนถึงเวลาใกล้เที่ยงวัน จึงได้รับคำสั่งจากจอมพล ป. พิบูลสงคราม นายก

กองทัพทหารญี่ปุ่นเดินทัพผ่านปัตตานีไปสู่แหลมมลายู

รัฐมนตรี และผู้บัญชาการทหารสูงสุดว่า ให้หยุดยิง หยุดรบ ทุกแนวรบทั่วประเทศ และให้ญี่ปุ่นใช้สถานที่ราชการไทยได้ทุกแห่ง จะเดินทัพผ่านไปรบกับใครที่ไหนก็ให้อำนวยความสะดวกให้เขา **ตามวิสัยเชิงเช่นผู้เป็นนาย**

แต่ในขณะที่คำสั่งหยุดยิงมีผลบังคับใช้แล้วก็ยังปรากฏว่า เครื่องบินขับไล่โจมตีของญี่ปุ่นยังบินมาทิ้งลูกระเบิดถล่มในค่ายทหารของไทยอีกนับสิบลูก ถูกที่พักรักษาพยาบาลไปมากมาย เนื่องจากฝ่ายญี่ปุ่นยังมีได้รับคำสั่งหยุดยิงจากหน่วยเหนือ ญี่ปุ่นก็ยังคงฉวยโอกาสยิงและทิ้งระเบิดต่อไปจนกระทั่งถึงเวลาบ่ายสองโมง ฝ่ายญี่ปุ่นจึงหยุดยิงเด็ดขาด

เมื่อยุติการสู้รบกันแล้ว มีการสำรวจความสูญเสียของฝ่ายไทย ปรากฏว่าทหารฝ่ายเราต้องพลีชีพเพื่อชาติไปเบ็ดเสร็จถึง ๒๓ คน บาดเจ็บอีกกว่าครึ่งร้อย

ฝ่ายญี่ปุ่นปิดข่าวเงียบตามระเบียบ

ภายหลังจากหยุดยิงแล้วในช่วงเย็นวันนั้นก็ได้มีคำสั่งจากผู้บัญชาการใหญ่ แม่ทัพผู้ได้รับอำนาจเต็มในการบุกโจมตีแผ่นดินมลายู (มาเลเซีย) และสิงคโปร์ คือ **พลโทยามาซิตะ** ให้ทางฝ่ายไทยร่วมมือในการทำศึกครั้งนี้กับญี่ปุ่น ดังนี้

ขอให้ออกประกาศชี้แจงให้ประชาชนชาวไทยเข้าใจว่า บัดนี้ ไทยกับญี่ปุ่นเป็นมิตรไมตรีต่อกันแล้ว ขออย่าได้ขัดขวาง ต่อต้าน หรือทำลายชีวิตและทรัพย์สินของทหารญี่ปุ่นอีกเลย

ขอให้ฝ่ายไทยจัดขบวนรถไฟเพื่อลำเลียงทหาร ยุทโธปกรณ์ และเสบียงอาหาร ในการไปทำศึกในมลายู พม่า และสิงคโปร์ ให้เพียงพอกับความต้องการของเรา

ขอให้ฝ่ายไทยเร่งรัดจัดการซ่อมถนน สะพาน ทุกแห่งที่ได้รับความเสียหายจากการรบกันโดยเร็วที่สุด **ฝ่ายไทยก็ต้องทำตามเจ้านายท่านสั่งตามระเบียบ**

สู้จนชีพสลาย เพื่อไว้ลายปัตตานี

จังหวัดปัตตานี มีชายฝั่งทะเลยาวเหยียดที่เป็นหาดทราย ง่ายแก่การยกพลขึ้นบก เช่นเดียวกับจังหวัดสงขลาและนครศรีธรรมราช นราธิวาส จึงเป็นที่คาดหมายกันว่า ญี่ปุ่นน่าจะยกพลขึ้นบกที่ปัตตานีอย่างแน่นอน จึงได้มีการเสริมกำลังพลให้แก่กองพันทหารราบที่ ๑๒ ซึ่งมีสถานที่ตั้งอยู่ที่จังหวัดปัตตานี เพื่อเตรียมพร้อมรบมือกับกองทัพอเมริกันเกรียงไกรของญี่ปุ่น ขนาดเตรียมรบศึกใหญ่ ทหารไทยที่ค่ายปัตตานีมีกำลังพลพร้อมรบ ณ วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๔๘๔ ยังไม่ถึง ๗๐๐ นาย ภายใต้การบังคับบัญชาของ **พันเอก**

ขุนอินคฤทธรบริหาร (ทองสุก อิงคะกุล)

จึงเป็นที่หวาดหวั่นกันว่า เมื่อถึงเวลาเข้าศึกยกพลขึ้นมาที่ปัตตานี หากมีกำลังพลยกมาเพียง همینเดียวจะอย่างไร สงสัยทหารไทยที่ปัตตานีคงต้องพลีชีพเพื่อชาติหมดทั้งกองพันเป็นแน่

ในที่สุดก็มาถึงเวลาประมาณตีสามของคืนวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๔๘๔ ท่านขุนอิงคยุทธบริหาร ผู้บังคับกองพันก็ได้รับโทรศัพท์แจ้งข่าวร้ายจากข้าหลวง (ผู้ว่าราชการ) ประจำจังหวัดปัตตานีว่า บัดนี้กองกำลังนาวิกโยธินญี่ปุ่นได้ยกพลจำนวนมากมายื่นบุกใกล้กับแม่น้ำปัตตานี บริเวณปากน้ำแล้ว

พันตรี ขุนอิงคยุทธบริหาร จึงสั่งการด่วนให้ปลุกทหารทุกคนรีบเตรียมตัวพร้อมสู้สมรภูมิด่วนที่สุด กองร้อยปืนใหญ่ กองร้อยปืนกลหนัก กองร้อยทหารราบ ให้รีบรุดไปยังบริเวณปากน้ำปัตตานี และต้องพร้อมรบได้ทันทีเมื่อพบกับข้าศึกระหว่างทาง ปืนเล็กยาวทุกกระบอกต้องติดตามปลายปืนพร้อมรบแบบประจัญบาน

ทหารทุกหน่วยรบต้องมุ่งไปสู่เขตอำเภอหนองจิก บนทางหลวงสายปัตตานี - โคกโพธิ์ เพราะใกล้กับชายทะเลที่ข้าศึกยกพลขึ้นบก ในระหว่างเดินทางด้วยรถยนต์ได้รับคำสั่งให้ปิดไฟหน้ารถยนต์ เพื่อมิให้ข้าศึกเห็นในระยะไกล ได้อาศัยเพียงแสงจันทร์สลัวๆ พอมองเห็นถนนว่าตรงหรือโค้งอย่างไรเท่านั้น

แล้วเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันก็เกิดขึ้น ในเมื่อรถบรรทุกปืนใหญ่สนามของเราที่รีบออกเดินทางไปก่อนได้จอดเสียอยู่ข้างทาง และกำลังซ่อมแซมแก้ไขกันอยู่ท่ามกลางความมืด พลขับของรถผู้บังคับกองพันมองเห็นในระยะไม่ถึง ๕๐ เมตร จึงรีบหักพวงมาลัยหลบแบบกะทันหันจนรถยนต์พุ่งลงข้างทาง เป็นเหตุให้ท่านขุนอิงคยุทธฯ ได้รับบาดเจ็บเกือบสาหัส เพราะศีรษะแตกเลือดไหลอาบแต่ก็ยังแข็งใจเดินทางไปสู่สมรภูมิด้วยรถคันอื่นเพื่อไปบัญชาการรบตามหน้าที่ ผู้นำทัพที่ดี แม้จะมีเลือดไหลไม่หยุด

จากนั้นไม่นานกำลังทหารไทยก็ได้เห็นทหารข้าศึก ณ บริเวณใกล้วัดแห่งหนึ่ง ผบ. พันท่านขุนอิงฯ จึงสั่งระดมยิงทันที พร้อมสั่งให้กระจายกำลังไปตามถนนโดยใช้คันถนนเป็นที่กำบังตนเป็นระยะยาวถึงหนึ่งกิโลเมตร เป็นเหตุให้กองทหารข้าศึกไม่กล้ารุกคืบหน้าเข้ามา เพราะทหารญี่ปุ่นถูกลูกปืนฝ่ายไทยตายและบาดเจ็บไปหลายสิบนายแล้ว ทหารญี่ปุ่นยังคงได้รับการเสริมกำลังอย่างต่อเนื่องเป็นกำลังพลหลายกองพัน และทราบข่าวจากโทรศัพท์สนามว่าข้าศึกกำลังยกพลขึ้นบกที่บ้านปากน้ำบางตาบา ใกล้กับอำเภอหนองจิก ท่านขุน

| พันเอก ชุนอิงคยุทธบริหาร (ทองสุก อิงคะกุล)

อิงคยุทธฯ จึงสั่งการให้แบ่งกำลังทหารรวมทั้งปืนใหญ่สนามรบชุดไปต่อต้านข้าศึก อย่ายให้เข้ายึดที่ว่าการอำเภอหนองจิกและสถานีตำรวจได้ ให้ตริ่งไว้ให้นานที่สุด

นอกจากต้องกระจายกำลังออกไปป้องกันทางฝั่งทะเลแล้ว ยังต้องแบ่งทหารไปป้องกันสถานีรถไฟตาแปด โคกโพธิ์ นาประดู่ อีกด้วย จุดสำคัญที่ต้องป้องกันยังมีบริเวณเขาบ่อทอง บ้านโคกกอ ปากคลองตาแปด วัดมุจลินท์ และวัดนพวงษ์

ขณะนั้นเป็นเวลาประมาณเจ็ดโมงเช้า บริเวณหน้าวัดนพวงษ์ได้กลายเป็นยุทธภูมิใหญ่ที่สู้รบกันระหว่างทหารไทยกับญี่ปุ่น ทหารหมวดปืนกลหนักฆ่าทหารซามูไรตายไปนับสิบศพ ฝ่ายซามูไรแค้นนักตอบโต้ด้วยเครื่องยิงลูกระเบิดถล่มใส่รถบรรทุกปืนกลหนักหักสะบั้นพร้อมไฟไหม้อย่างรุนแรง พลปืนกลหนักเสียชีวิตและบาดเจ็บหลายราย

พันเอก ชุนอิงคยุทธบริหาร ซึ่งบาดเจ็บหนักที่ศีรษะ ก็ไม่ยอมละทิ้งหน้าที่กลางสมรภูมิ คงบัญชาการรบจนถูกลูกกระสุนปืนกลหนักของข้าศึกหลายนัดบริเวณช่องท้องและโคนขาถึงกับล้มลง เลือดแดงฉานบนถนน หมวดเสนารักษ์ต้องรีบนำตัว ผบ. พันใจเด็ดไปส่งโรงพยาบาลในจังหวัดปัตตานี แต่ทางโรงพยาบาลก็ไม่สามารถช่วยชีวิตท่านขุนทัพผู้ยิ่งใหญ่ไว้ได้ เพราะท่านทนพิษบาดแผลหลายแห่งไม่ไหว จึงสิ้นใจในกลางคืน วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๔๘๔ นั้นเอง แต่ถึงแม้ว่าผู้บังคับกองพันผู้ยิ่งใหญ่ต้องสูญเสียชีวิตไปก็สุดคุ้ม เพราะทราบว่าการญี่ปุ่นที่ถูกฆ่าตายเฉพาะหน้าวัดนพวงษ์เพียงแห่งเดียว ตายถึง ๑๕๐ ศพ และบาดเจ็บสาหัสนับร้อย คงจะตายต่ออีกไม่น้อยเลย ทั้งนี้เป็นเพราะผลของการบัญชาการของท่านวีรชน

พันเอก ชุนอิงคยุทธบริหาร ซึ่งบัดนี้มีอนุสาวรีย์ของท่านสถิตเด่นเป็นสง่าอยู่ภายในค่ายอิงคยุทธบริหาร จังหวัดปัตตานี

นรชาติวางวาย มลายูสิ้นทั้งอินทรี
สถิตทั่วแต่ซวดี ประดับไว้ในโลกา

(สมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรส)